

ДАВАР

ГОДИНА 1998

БРОЈ 12

ЕПАРХИЈА ДАБРОБОСАНСКА - БИЛТЕН МАНАСТИРА ДОБРУНА

ХРИШЋАНИ

Ако си ти хришћанин, онда ти немаш свога града на земљи, јер зидао и творац нашег града је Бог (Јевр. 11,10). Ма стекли сву васељену, ипак ћемо остати у њој путници. Ми смо небу приписани, тамо ћемо да живимо (Флп. 3,20). Зато да не поступамо као деца: пренебрегавајући велико, дивимо се малом... (Златоуст).

Ко мени служи, за мношвом нека иде, и где сам ја, ту и слуга мој нека буде (Јов. 12,26).

Као што војник у свему слуша свога цара, па и живот свој за њега положи, тако треба да чини хришћанин, војник Христов. За њега ће највећа добит бити, кад и живот свој за Христа положи, јер ће се удостојити највеће славе у царству небеском. (Василије Велики).

СЛУЖБЕНИ ДЕО

КАНОНСКЕ ПОСЈЕТЕ И СЛУЖЕЊА ЊЕГОВОГ ВИСОКОПРЕОСВЕШТЕНСТВА МИТРОПОЛИТА ДАБРОБОСАНСКОГ ГОСПОДИНА НИКОЛАЈА

СЕПТЕМБАР

1. Са члановима међурелигијског вјећа састао се у Сарајеву са америчким конгресменима, обишао и разгледао град и учествовао на заједничком ручку.
2. Посјетио епископа захумско - херцеговачког и приморског г. Атанасија у манастиру Тврдошу код Требиња.
3. У Српском Сарајеву извршио чин освећења Инвест банке и разговарао са пресједником Р.С. проф. др. Биљаном Плавшић и премијером Милорадом Додиком.
7. Посјетио Стару православну цркву у Сарајеву, храм Св. Саве у Блажују, цркву Св. пророка Илије у Кисељаку, српско гробље на Руднику код Раковице - састао се са проф. др. Петром Мандићем предсједником Академије наука Р. С. и проф. др. Митром Миљановићем.
9. Службено боравио у Београду.
13. Поводом 25. г. Архијерејске службе служио Св. литургију у капели Духовне академије и Богословије у Србињу са митрополитом црногорско-приморским г. Амфилохијем, епископом захумско-херцеговачким г. Атанасијем, епископом осјечкопољским г. Лукијаном уз учешће свештеника, монаха, монахиња и бројних пријатеља и високих гостију.
14. Посјетио Пале - обишао изградњу нове цркве у Подграбу и Сарајево.
15. На позив Јеврејске општине присуствовао отварању Јеврејског гробља у Сарајеву.
16. Пред почетак радова на Саборној цркви у Сарајеву посјетио цркву и зграду Митрополије Дабробосанске. Примео секретара кентеберјског надбискупа у Сарајеву.
19. У манастиру Добруну одржао састанак са редакцијом Дабра.
- Посјетио манастир Милешеву.
20. Са Његовом Светошћу Патријархом Српским Г. Павлом учествовао на освећењу обновљеног манастира Давидовица и служио Св. литургију. Служио празнично вечерње у цркви Рођења Пресвете Богородице у Вишеграду очи храмове славе.

21. Служио Св. Архијерејску литургију у цркви Рођења Пресвете Богородице у Зеници и пресекао славски колач и осветио славско кољиво за храмовну славу. Поставио о. Јадрана Даниловића и о. Зорана Јермића за парохе у Зеници.
Примио представнике Европских посматрача.
23. У Владичанском двору у Сокоцу примио гђу. Антонелу Нотари и Џејмса Рејнолдса представнике Међународног Комитета Црвеног Крста.
- Примио представнике удружења Отаџбинског веза добровољаца.
- Примио декана Музичке Академије проф. Бранка Беновића и проф. Огњена Бомоштара.

26. Осветио обновљену цркву у Бијелом Брду и служио Св. литургију
27. На Воздвижење часног крста служио Св. литургију у капели Духовне академије и Богословије у Србињу.

28. Службено боравио у Српској патријаршији у Београду.
29. Посјетио Саборну цркву у Сарајеву и благословио почетак радова на санирању и обнови цркве, а затим прегледао радове у парохијском здању у Блажују и изградњи храма Св. Пантелејмона на Вучјој Луци.

ОКТОБАР

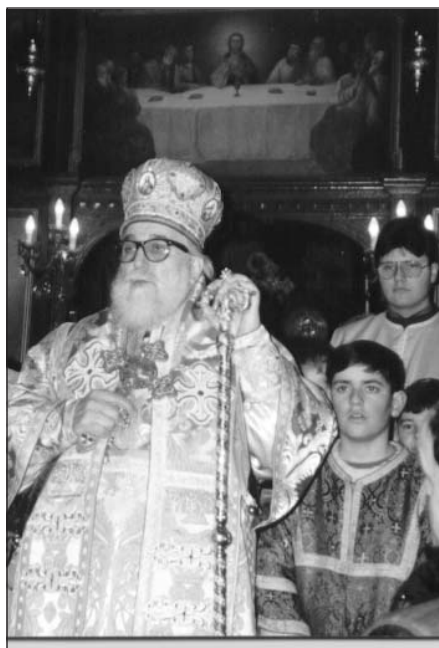
2. Примио у Сарајеву амбасадора Италије
- У С. Сарајеву разговарао са потпредсједником Р.С. г. Мирком Шаровићем о предстојећим јубиљима СПЦ.
4. Служио Св. Литургију у храму Св.Саве у Блажују, одржао помен блаженопочившем митрополиту Ђорђу Николајевићу.
5. Посјетио Епископа бањалучког господина Јефрема - састао се са пред. Р.С. проф.Николом Поплашеним.
6. Примио у Владичанском двору пред. у предсједништву БиХ г. Живка Радишића.
7. Служио Св. Литургију и пресекао славски колач о св.вел.муч.Текли у старој цркви у Сарајеву - пресекао славски колач и осветио крсно кољиво КСС-а „Св.Текла“ на Палама.
8. Отворио изложбу фотографија о манастиру Хиландару Вељка Михајловића у С.Сарајеву.
9. Служио Св.Архијерејску литургију у храму Св.пророка Илије у Сокоцу и рукоположио у чин ђаконa Марка Билинца
- Одржао парастос погинулим и преминулим о задушницама (Михољданским).
10. У цркви Св.Николе у Србињу служио Св. Литургију и рукоположио у чин свештеника Марка Билинца.
12. Посјетио Епископа жичког Стефана у манастиру Жичи,а затим манастире Ваведење и Сретење у Овчару.
13. Присуствовао инаугурацији и заклетви предсједника у Предсједништву БиХ
- посјетио Саборну цркву и Владичански двор у Сарајеву.

14. Присуствовао Св. Литургији у храму св. пророка Илије у Сокоцу и проповједао о Покрову Пресвете Богородице
- примио у Сарајеву команданта италијанских војника СФОР-а.
18. Присуствовао Св. Литургији у храму св. пророка Илије у Сокоцу и проповједао
- састао се у Сарајеву са Ландрумом Бонингом.
19. Посјетио манастире Сретење, Ваведење и Добрун
- у Владичанском двору примио амбасадора Мађарске.
23. Посјетио цркву брвнару у Ријечи посвећену Св. Николају и цркву Успења Пресвете Богородице у Челебићима.
24. Вјенчао г. Душка Корњачу и Лидију у храму Успења Пресвете Богородице у Чајничу.
25. Учествовао на освећењу новоподигнутог храма и служио Св. Литургију са Њ. Св. Патријархом Павлом у Малом Мокром Лугу код Београда.
27. Служио Св. Литургију у Бијелом Брду, осветио славско кољиво и пресекао славски колач.
28. Посјетио грчке војнике СФОР-а у Високом и честитао им државни празник, а затим обишао радове на Саборној цркви у Сарајеву и згради владичанског двора са Епископом захумско-херцеговачким Атанасијем.
31. Служио Св. Литургију у манастиру Св. Петра Цетињског поводом славе манастира и богословије.

НОВЕМБАР

1. Служио Св. Литургију у цркви Успења Пресвете Богородице у Челебићима и разговарао о изградњи још једног храма на подручју ове парохије.
2. Учинио канонску посјету Ц.О. Калиновику и разговарао о изградњи капеле.
4. Примио Епископа западноевропског Константина у владичанском двору у Сокоцу.
5. Присуствовао у Бањалуци састанку Епископа из Р.С. и римокатоличких бискупа и надбискупа.
7. У Рудом извршио освећење куће протојереја ставрофора Сава Брадоњића
- Посјетио манастир Добрун
- Присуствовао вечерњем богослужењу у храму Св. пророка Илије у Сокоцу.

8. Служио Св. Литургију у храму св. пророка Илије у Сокоцу, осветио управну зграду шумарства у Сокоцу и осветио Крсно кољиво и пресекао славски колач поводом празника Св. вел. муч. Димитрија.
9. Присуствовао вандредној сједници Св. Архиепископског Сабора СПЦ у Београду.
14. Посјетио манастир Острог и поклатио се моштима Св. Василија Острошког и присуствовао вечерњем богослужењу са матурантима богословије Св. Три Јерарха
- посјетио манастир Пиву.
15. Служио Св. Архиепископску литургију у манастиру Св. Петра Цетињског.

17. У С. Сарајеву се састао са др Николом Поплашеним предсједником Р.С.
- у 19.00. присуствовао отварању фестивала монодраме Р.С. у организацији СРНА ФЕСТ-а и матичне библиотеке С.Сарајева.
18. Службено боравио у Бањалуци.

21. Служио Св. Литургију у Сарајеву и пресекао славски колач за храмовну славу старе православне цркве Св. Архангела Михајла.
22. Служио Св. Литургију у цркви у Палама.
- 23-27 Службено боравио у Грчкој.

ДЕЦЕМБАР

3. Благословом г Митрополита обављена Света тајна исповјести професора, студената и ученика у Духовној академији и Богословији.
4. На празник Ваведења Пресвете Богородице служио Св. Архиепископску литургију у капели Духовне академије и Богословије и причестио професоре, студенте и ученике.
12. Извршио пријем зграде Владичанског двора у Сарајеву после генералне поправке и унутрашњег уређења.
13. Посјетио зграду владичанског двора и извршио консултације и договор око уређења ентеријера.
17. Одржао сједницу наставничког вјећа у богословији „Св. Три Јерарха“ поводом завршетка првог полугодишта.
18. Присуствовао вечерњем богослужењу у Храму св. пророка Илије у Сокоцу и бесједио о св. Николају Мирликијском чудотворцу.
19. Служио Св. Литургију у храму св. пророка Илије и прославио крсну славу св. Николаја у Владичанској резиденцији са гостима и званицама.
20. Други дан Крсне славе по устаљеном обичају примио подручно му свештенство и професоре богословије на честитку.
- 23-24 Службено боравио у Српској Патријаршији у Београду.
25. Присуствовао промоцији доктора наука у просторијама Сарајевског Универзитета у Палама.
26. Присуствовао прослави поводом 40. годишњице постојања фочанске болнице и обратио се присутнима пригодном честитком и говором.
27. Присуствовао Св. Литургији у храму Св. пророка Илије у Сокоцу и одржао бесједу о празнику материца.
28. Посјетио кардинала Винка Пуљића у Сарајеву и честитао Божић.
29. Поставио и увео у дужност новог секретара у згради Владичанског двора у Сарајеву и учинио канонску посјету Старој православној цркви у Сарајеву.

Еванђеље по Св. Јовану почиње са мистеријом Сина Којега назива *Λογος*. Превести то име са *Реч* или *Глагол* значи осиромашити смисао тога израза на грчком који је, уствари, бескрајно богатији. **ДАБАР** - јеврејска реч - је по смислу блиска појму Мудрости, ϖ ивота Присуства Бо ϖ јег и које избија у Прологу четвртога Еванђеља као Светлост и ϖ ивот.

Гласник СПЦ (бр. 11, новембар 1970.)

ХРИШЋАНИН високо звање, небеско

Нема већег, вишег, поштованијег, славнијег и племенитијег имена под небом од имена хришћанин... Небеско је звање, па небески живот и понашање захтева. О овоме моли хришћане сузањ у Господу Павле говори:

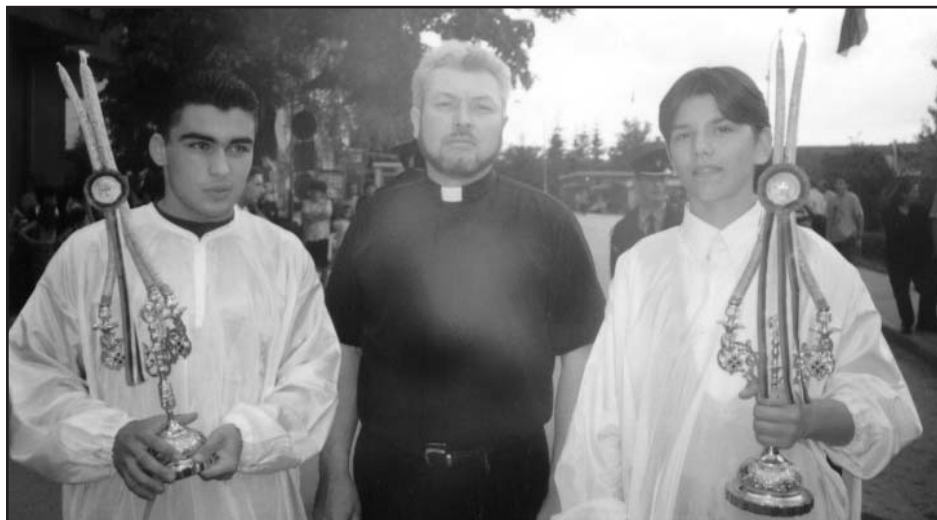
Молим вас ја сузањ у Господу, да достојно ходите звања у која сте позвани (Ефес. 4, 1), јер нас не призва Бог у нечистоту него у светост (1 Сол. 4, 17). Јави се благодат Божја која спасава све људе, учећи нас да се одрекнемо безбожности и жеља овога света, и да поштено, праведно и побожно поживимо на овоме свету, чекајући блажену наду и јављање славе великога Бога и Спаситеља нашег Исуса Христа, који је дао себе за нас, да нас избави од свакога безаконја и очисти себи народ избрани, који ревнује у добрим делима (Титу 2, 11-14); да не ходимо по телу него по духу (Римљ. 8, 1, 4), јер смо дошљаци и странци у овом свету, да се чувамо од телесних похота, које војују на душу, имајући добар живот (1 Петр. 2, 11-12), као деца светлости да ходимо (Ефес. 5, 8), као деца непорочна усред рода неваљалог и поквареног да светлимо (филиб. 2, 15)... Сваки који чини грех, роб је греха (Јов. 8,34). Блуд и свака нечистота и лакомство да се и не спомињу међу вама (Ефес. 5,3). Тела хришћана су храм Духа Светога, који живи у њима (1 Кор. 6,19). Како је велика лудост од храма Божјег правити храм бесовски... Хришћани су једно тело у Христу... и синови Божји (Римљ. 12,5; Гал. 3,26; 1 Јов. 3,1)... (Тихон Задонски).

ОТАЏБИНА ХРИШЋАНИНОВА ЈЕ НЕБО

Ако си ти хришћанин, онда ти немаш свога града на земљи, јер зидар и творац нашег града је Бог (Јевр. 11,10). Ма стекли сву васелјну, ипак ћемо остати у њој путници. Ми смо небу приписани, тамо ћемо да живимо (Флб. 3,20). Зато да не поступамо као деца: пренебрегавајући велико, дивимо се малом... (Златоуст).

Хришћанска отаџбина јесте небо, где је слава небеског Оца, коме се они моле: Оче наш, који си на небесима; где је преславни дом Његов, у коме су многи станови (Јов. 14,2). Тамо је настањен збор праотаца са својим праведним потомцима: пророцима, апостолима, мученицима, светитељима, подвижницима. Тамо сија Сунце правде, које не залази, Христос, и све просвећује блистањем славе своје, загрева најтоплијим зрацима

зала. Не чује се тамо кукњава, удаљили се отуда плач, туга и уздицање; нема брига о храни, пићу, одећи, о дому и домаћима. Тамо нема буре и непогоде, него је увек пријатно ведро. Тамо нема јутра ни вечери, него је увек дан; нема јесени и зиме, него је увек красно и пријатно пролеће и лето... Тамо је живот без смрти, одмор без умора, радост без туге, здравље без болести... блаженство без невоље... сунце без облака, светлост без таме. Тамо нема старог, хромог, слепог, узетог, наказног, него су сви у расцветаној младости... Тамо нико никога не вређа, не мрзи, не гњеви се, нико никоме не досађује, не љути, нико никоме не завиди, сваки је задовољан оним што има: пошто више од онога што има не жели, јер је добио и задовољан је оним добром од кога већег нема...

своје љубави, и благодаћу својом привлачи Себи све, који у овом свету странствују и свето име Његово поштују и признају. Тамо често славе окружују хиљаде хиљада и тушта и тма небеских бестелесних сила, и Господа и Цара славе прослављују непрестано: Свјат, свјат, свјат, Господ Саваот (Иса. 6,3).

У оној отаџбини нема страха од туђина, нема бојази од непријатеља, нема опасности од болести, смрти, глади, хладноће, сиромаштва, мржње, злобе и других

У оној преславној отаџбини владају тишина, мир, љубав. Тамо друг друга љуби као себе, и друг другу радује се као себи, јер је друг друга види у блаженству, као и себе...

Ову отаџбину прародитељи наши затворили су грехом својим и за себе и за нас, али Христос, Син Божји, који је благоволео да ради нас сиђе на земљу, отворио је својом послушношћу и смрћу на крсту... (Тихон Задонски).

ВЕРА ЈЕ МАТИ СВИХ ДОБАРА

Свуда нам је потребна вера. Она је мати свих добара, лек за спасење; без ње није могуће усвојити ни један догмат...

Вера је глава и корен; ако је сачувај, ма све друго изгубио, опет ћеш све стећи са већом славом... (Св. Јован Златоуст)

Знаци живе вере су:

1. Бога поштовати и слушати.
2. Чувати се од свакога греха.
3. Захваљивати Му из срца за сва добротинства.

4. Из срца Га призивати и помоћ од Њега просити.

5. Оваплоћење Сина Божијег и све Његово промишљање о нама и нашем спасењу за највеће благо сматрати.

6. Исус Христос је једини Искупитељ и Спаситељ свега света и Њему спасење вечно приписивати.

7. Ићи за Христом, носећи крст свој.

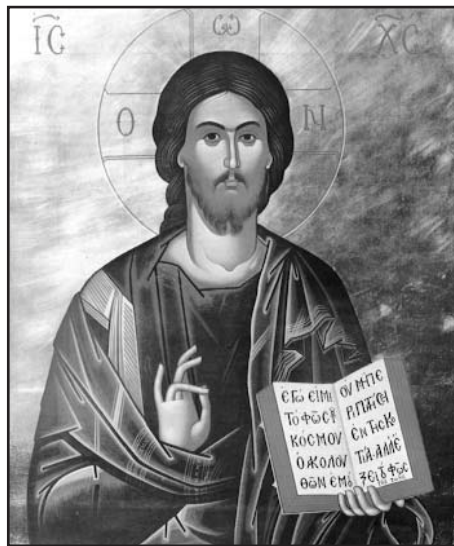
8. Срцем не пријањати ничему у овоме свету: ни богатству, ни части, ни слави, него на будућа блага гледати, о њима мислити, њих желети и њима се наслађивати... Јер вера жива с неба долази и зато верну душу небу подиже.

9. Вера има страх Божји и духовну радост и весеље.

10. Вера смирена, трпељива, кротка, љубитељка, милосрдна, милостива, мирна и тако даље. Јер где је вера, тамо је благодат Светог Духа, која све ово дејствује у верној души...

ХРИШЋАНИ СУ СЕ ЗАКЛЕЛИ НА ВЕРНОСТ ХРИСТУ

Из свакодневног живота видимо да војници при ступању у војску полажу заклетву, и чиновници при ступању у службу или другу какву дужност. Тако чине и хришћани приликом ступања у Цркву Христову.

Тешко греше људи који не чувају заклетву, дату господару и друштву... Тако веома тешко греше хришћани који су се при светом крштењу заклели и обећали да служе Господу Христу, али су обећања нарушили и слагали. Овде спадају блудници, прељубочинци, злочинци, убице, отмичари, лопови, грабљивци, насилници, угњетачи удовица и сирочића, клеветници, лукави, варалице, лажљивци, непокорни родитељима и властима, псовачи, гатари и они који их себи призивају, који воле сујету овог света, који живе у гордости и раскоши, и сви који се противе речи Божјој. Сви ови нарушили су

хришћанску заклетву и обећања да та приликом крштења. Раскинули су спасоносни савез са Христом, и од Њега се одвојили, и сатани, од кога су се одрекли и на кога су плували, опет се окренули; а Христа, Господа и цара свога, коме су се заклели, издали. Јер Господ говори: „Ко није са мном, против мене је“ (Мат. 12,30). Сви такви нису са Христом. Јер каква је заједница између правде и безакоња, између светлости и таме? Како се слаже Христос са Велијаром (2 Кор. 5, 14-15)? Дакле, против Христа су (Тихон Задонски).

Један сељак, који живљах у близини обитељи светог Арсенија, закопа у шуми своје благо, желећи да га сачува. После неког времена овај човек дође опет онамо где беше сакривен његов новац, стаде га тражити, али га не могаде наћи. Сељак паде у велику тугу, стаде јадиковати и плакати. Он чак хтеде и да се обеси, и већ беше привезао уже за дрво. У том изненада стаде пред њега благообразни муж и рече му: Зашто си, чедо, намислио зло у срцу свом? Зашто хоћеш да погубиш душу своју и осудиш себе на вечне муке?

Сељак спопаде страх и трепет: Он стаде плакати. На питање красног мужа, зашто тако горко плаче, он одговори да је сакрио свој новац и не може да га пронађе. Благообразни муж удари жезлом у земљу и рече: На овом месту ћеш наћи то што тражиш. - Сељак, раскопавши земљу, нађе своје благо. Поражен тиме он стаде пред благоликог мужа и упита га: Одакле си, часни оче, и како се зовеш, да бих ти ја могао заблагодарити што си ме спасао и што сам нашао своје благо? - Ја сам Арсеније и живим у обитељи, подигнутом твојим трудом. Иди тамо и узнеси достојну благодарност Богу. Сељак хтеде да се баца на колена пред старца, али овај постаде невидљив.

РОЂЕЊЕ ХРИСТОВО

„Слава Богу на висини, и на земљи мир, међу људима добра воља“.

Овом песмом, по сведочанству светог јеванђелисте Луке, анђели су објавили рођење Христово.

Ова анђеоска песма, названа од свете Цркве „Велико Славословље“, испуњује дух радошћу и ликовањем у дан великога празника, када хришћани с вером и молитвом прослављају највећи догађај у историји света и молитвено се сећају мале витлејемске пећине, коју је Бог изабрао за место рођења Свога јединородног сина.

У овој тајанственој и светој ноћи много векова звуци анђеоског поднебеског хора помешали су се са звуцима земаљске молитве и читаву васиону обасјало је светло небеског жртвеника. Небо и земља, анђели и људи, мудраци и пастири, па чак и животиње, учествују у овом великом слављу. У души човечијој одјекује звоњење са хришћанских храмова и песма анђела. Живот и смрт у Христу нашли су свој циљ и открили своју тајну.

Какву чудесну мистику крије у себи Божићна ноћ, може да сазна само онај који има слух да чује у њој величанствено анђеоско „Велико славословље“ и његов припев: „свјати Боже, свјати крјепки, свјати бесмртни“..., које је само један од смртних чуо, према предању, у Божићној ноћи.

Речи „Великог славословља“ су покајна молитва цариника у Јерусалимском храму. Оне су чудесно једињење покајања грешника и молитве праведника. „Буди, Господи, милост твоја на нас, јакоче уповахом на тја“.

Никада верни не сме да заборави речи ове молитве, јер, кроз хришћан-

ску наду долази милост, а кроз веру спасење!

Рођење Спаситељево праћено анђеоским ликовањем и песмом не обавља се само једном у години, у душама верних. Христос се рађа сваког дана и часа. Рођење Христово је само празнично сећање, пред којим Црква Христова жели да у сваку хришћанску душу улије небеску радост Христове близине. Рођење Христово у јаслама људске душе је човечији улазак у царство небеско. Улазак у то царство плаћа се молитвом, постом и борбом противу греха.

Спаситељ се рађа свакога тренутка и свакога часа у душама оних који су у себи припремили чиста јасла за Његово рођење, који дубоко верују у Његову спасоносну науку и који су

готови да приме мучеништво имена Његова ради.

О светлом празнику Рођења Христовог не треба заборавити, да се близина Бога не осећа у ситости и задовољствима, него у деоби последње коре хлеба са гладнима, последњег одела са нагим, несреће са тужним, последњег новчића са сиромашком. Христос позива на гозбу гладне и жедне правде ради, увређене и осрамоћене имена Његова ради. И уколико је жалост већа утолико нам је Бог ближе.

Не заборавимо никада, да наше болести и страдања отварају врата наше душе, да би се у њу уселио Спаситељ.

И ове године вам желим, браћо моја, да у себи осетите слатку радост рођења Христовог. Желим, да у душама својим осетите долазак витлејемског детета као цара славе, Који долази носећи јачину вере, утеху и благослов у свим часовима живота нашег. Поклонимо Му се са вером и оквасимо пресвете ноге Његове сузама покајања, да би нас се сетио у дан страшнога Суда и узео нас у заштиту. Желим вама и свој верној деци свете матере Цркве, да чујете чудну, надземаљску, анђеоску музику „Великог славословља“ у овој празничној ноћи.

„Слава Богу на висини, и на земљи мир, међу људима добра воља“.

Нека би у радости и пламену те свете песме сагорео и ишчезао духовни мрак, који лишава живот дивних божанских плодова, љубави и мира.

Христос се роди! Амин.

ЖИТИЈЕ ПРЕПОДОБНОГ ОЦА НАШЕГ ИСИХИЈА ПОСНИКА

Од самог повоја добро васпитан у врлинама, велики угодник Божји Исихије омрзну земаљска пристрашћа, и постаде обиталиште Светог Духа. И уздисаше за вечним благом у небеском Сиону. Зато постаде добровољни изгнаник: напусти своју постојбину Галатију (у Малој Азији) и тражаше пусто место. Родом беше из околине Брусе у приморском крају. Тражећи пусто место, светитељ зађе у једну гору, звану Мајонис. Но демони који су тамо живели, бојећи се да их светитељ не протера отуда, намислише да њега одврате од његове намере да се настани ту. Зато уђоше у нека два човека, Јована и Илариона, и сусревши Божјег угодника питаху га куда иде. И када сазнаше његову намеру, они му рекоше: Не знаш ли, човече, да је то место опасно, и ти идеш у сигурну смрт? Јер овде има безброј дивљих зверова, па још и љутих разбојника, те не можеш овде ни један дан жив остати. А светитељ, разумевши Духом да ово нису речи људске већ демонске, рече: Ја због мноштва грехова својих заслужујем смрт, стога идем да погинем или од зверова или од разбојника.

Рекавши то, он сатвори молитву, и крсном силом одагна бестелесне нечисте духове и тела људска, па продужи свој пут. И кад наиђе у гори на једно место, допаде му се, начини себи келију, и стаде ту живети подвизавајући се у испосничким трудовима пустињачким. Ту и башту себи направи, коју обрађиваше, те се тако од труда руку својих храњаше. А догоди се једном да многе птице нагрнуше на његову башту, јеђаху му поврће и плодо-

ве, и прављаху му штету. Светитељ се помоли Богу, и одмах птице које беху јеле од његовог труда, попадале из ваздуха на земљу, и не беху у стању да лете, него распострте лежаху на земљи. А оне које тек налетаху, чим би окусиле од његових баштенских плодова, нису могле да узлете него су се као отроване ваљале по земљи. И напуни се оно место мноштвом разних птица, попадалих на земљу. А после неког времена преподобни се сажали на њих, изађе из келије и рече им: Идите одавде, и више немојте уништавати монашки труд. - Чим то светитељ рече, одмах све птице што беху по земљи одлетеше, и никада се више његовој башти не приближише.

Затим преподобни пронађе у једној долини воду. Ту подиже црквицу у част светог апостола Андреја. И ту он са својим ученицима живљаше безмолвно у богоразмишљању. Једном доведоше к њему једну луду девојку. Њени родитељи припадоше к ногама светитељу, и мољаху га да истера нечистог духа из њихове кћери. Помоливши се Богу, преподобни одмах истера ђавола из девојке, а родитељима њеним рече: Овако говори Дух Свети, да ће после моје смрти на овом месту бити манастир светих жена подвижница; и сила његових молитава отераће одавде све војске демона. - Ово се пророштво светитељево и зби у своје време.

Једног дана преподобни Исихије изиђе из своје келије и виде неког човека где тера претоварена воловска кола. Утом се један во спотаче, паде на земљу, и не могаше да устане. Човек притрча и мучаше се да га подигне, али узалуд. Јер пали во остаде не-

помичан као неки тежак камен. И човек, сав малаксао од напрезања, стаде плакати. Видевши то, преподобни се сажали на њега, приђе вољу, поглади га по врату, и као разумном створу рече му: Устани, лењивче, и пређи свој пут, да те враг, нашавши те излишна, не сатвори оруђем своје злобе. - Рекавши то, осени вола крсним знаком, и он одмах устаде, и крену возећи кротко кола. А онај човек се много удиви и поклонивши се светитељу с благодарношћу, оде радостан својим путем.

Светитељ се из дана у дан пружаше ка бољем и бољем. И улазећи ка савршенству врлина, удостоји се бити сабеседник Анђела. И на тридесет дана раније сазнаде од Анђела Божјег за своје престављење к Богу. Због тога се испуни великом радошћу, и припремаше се за одлазак. Пред смрт призва своје ученике и даде им потребне поуке. Затим у поноћ изненада сину с неба светлост, и обасја не само светитељево келију него и цело оно место. А светитељ, с радошћу изговоривши ове речи: Господе, у руке твоје предајем дух свој! - пређе у небеска насеља, крајем осмог века.

Свето и чесно тело његово би сачувано у гореспоменутој цркви светог апостола Андреја, у камену раку крај светих врата. Доцније епископ амсијски Теофилакт пренесе чесне мошти светитељеве нетљене у град Амасију, око 781. године, и положи с десне стране олтара. А на оном месту пустом, где се преподобни подвизавао, би устројен женски манастир, као што светитељ беше прорекао.

Из Житија Светиш

БОЖИЋНА РАДОСТ

Два-три дана врзоше се људи око Грујичине куће после његове сахране, па онда је оставише; оставише и њу и сирочад. Нико више ни главе не окреташе.

Ивана је тек сад осетила шта је изгубила. Она сад мораде о свему да се побрине. Наступио је празник, празник Божића и радости. И младо и старо, и мали и велико, радовало се томе светлоте дану, а једна Ивана стрепела је од њега. 'Ајде што треба 'леба, 'леба је и покојник оставио, али треба мрса. Она, сиротица, тога не имађаше.

Она преже да заради. И радила је, али опет не може толико спечалити печеницу да купи...

И дође празник, а она закла једног ђурана.

Дечица су играла око ватре где се ђуран пекао, и радовала су се сутрашњем празнику, сутрашњем омршају.

Увече је прострла свуда сламу по кућерку.

Дечица су пијукала и радовала се, нису од радости могли ни вечерати, него је питаху:

- Је л', нано?
 - Ој, 'рано!
 - А кад је Богин дан?
 - Сутра, 'рано.
 - Јел' кад спавамо? - питаше, тепајући малиша.
 - Јесте, дико!
 - Сејо! 'Ајде да спавамо, нека пре дође Богин дан.
- И дечица полегаше и поспаше..

Ивана остаде, седећи сама уз вуруну... 'Иљадама мисли врзло се по њеној глави. А сузе често поливаху њено снуђено лице...

- Шта да радим? - мислила је она. - Да ми је само из зиме измаћи са овом сиротињом, па већ после како Бог да... пролеће је опет некако друкчије!... Оно, не-стаће 'леба; али и мени је тада лакше оставити њи', па ићи, те зарадити!... Онда нећу овако!... Идућег лета морам ја збринуту све што кући треба! Неће мене зима затећи овако без ичега... Биће и 'леба, и мрса, и дрва... и свега.

Зарадићу ја, па да целог лета не би' главе дигла!...

Дечица се откриваху. Она их поче покривати.

- И он ми рече: „Не остављај децу!“ - А ко би и' мог'о оставити?! Куд би пристала на овој зими, једна нејач!...

И гледаше дечицу, и миловаше их по њиховим једрим обрашчићима... Јелица, најстарија, загрлила малишу, па му метнула једну руку под главу.

Изиће у кућу, те спотакну угарке те метну још једно дрво у вуруну. Намести бадњак, како ће прегорети, па изиђе напоље.

Небо беше облачно, а тишина, као да је све мртво. Од севера пирнуо је ветар.

- Баш ће бити снега! - рече она зевнувши.

Па се врати у кућу, покри опет дечицу, па леже...

И наскоро заспа и она, успавана сном умора.

Петли оглашавају зору, кад се стари попа Стојан диже из своје постеље... Он се по обичају прекрсти, па се диже и поче облачити. Затим изиђе и пробуди момка.

- Деде, Станко, полиј да се умијем!

И момче устаде, узе ведрицу и оде на бунар, да се умије и да донесе свеже воде.

Попа пређе неколико пута преко собе. Срце му је лагано лупало у грудима. Он сам уживаше од неке унутарње радости.

Станко донесе воде и поли му.

Кад се убриса и очешља, он рече Станку:

- Узми, синак, онај џак и оно прасе онде, па понеси за мном.

- А куда ћемо попо?

- Понеси ти само за мном.

Станко упрти и једно и друго.

Попа нађе у ћошку свој штап, отвори врата и изиђе напоље.

Снег је вејао. Био је преко чланака. Али стари по-па корачаше као делија. Он осећа све већу и већу радост у души својој. Слуга корачаше за њим; већ се био ознојио, јер оно што је носио, не беше баш тако лако.

Попа застаде пред кућом Грујичином и закуца на вратима.

Нико се не одазва.

Он закуца опет.

Опет тајац.

Он закуца и по трећи пут и викну:

- Еј, домаћине!
- Ој, - одазва се Ивана.
- Има ли вас живиј?
- Има! - рече она и скочи.

Изиђе у кућу са жишком. Поглед јој паде на њену „печеницу“ - ђурана. Она се сети да је Божић; сети се да је то положајник и рече:

- Сад! ... сад!

И оде тумарати по ћошку, док из једног кошића извади прегршт кукуруза. - Дај овамо! - рече попа Станку.

И узе печеницу са његовог рамена, па је затури себи на раме.

Врата кућна отворише се.

- Христос се роди! - рече попа, пун блаженства.

Ивана га посу кукурузом и одговори:

- Ваистину се роди!

Попа прекорачи праг и уђе са печеницом у кућу.

Свему пре надала се Ивана него томе; мислила је да ће пре видети свога Грујицу, него што ће ово доче-кати... Сузе јој грунуше на очи. Она пође овој светој руци, која тако „пуно“ благосиља, па посрте, сирота; мал'те није пала...

- Жива била, ћери! - рече попа, а и њему сузе врта-ју, па се лију низ његову белу, светитељску браду...

Он приђе огњишту, разгрте ватру, узне прегорели бањак, кресну једаред.

Церов жар прсну, и хиљадама варница полетеше у вис.

- Господе милостиви!... Дај оволико здравља у овоме дому!...

Па опучи кресати и говорити:

- А оволико среће и задовољства... А оволико мира и љубави!... А оволико напретка и берићета!...

У тај пар звук звона са високог торња проломи ваздух; јекну силовито и одјекну у попиним грудима...

Он се маши кесе, извади дукат у злату, па га положи на огњиште и прекрсти се.

Ивана му стаде љубити руку... Деца се избудише, и једно по једно излазише из собице.

- Седи, попо! - рече Ивана.

- Ред је! - рече попа и седе, а она га огрте једном поњавом.

- Је ли, нано, јел' јако Богин дан?

- Јест, 'рано! Ено шта вам је Бога посл'о.

И показа деци печеницу.

- Гица! Гица!.. Да ви'ш, сејо, гицу! - узвикну малиша и затапша рукама.

И дечаци поврвеше из собе, и стадоше играти око печенице.

- 'Вала ти, попо! Ти мени радост, Бог теби здравља.

- Није мени!... Немој мени рећи 'вала, него Богу, који ми то у главу ули, а ја сам тиме направно радост и вама и себи!...

- Ту у цаку имаш брашна за чесницу; ево ти пара у чесницу; а од данас ћу се ја бринуту твојом кућом и твојом децом. Чувај овај кров, надзиравај све, а моја је брига остало...

Не благодари мени, него Богу! 'вала му!... Збогом!...

И опет сиротица изљуби оне смежуране слабачке руке, и попа изиђе напоље. За њим се чула весела вика дечија и усклик пун молитве: „Бог ти здравља дао“!

А ваздух беше пун звука звона, који попи долазаше као благослов Божи... И старе ноге под њим чисто поиграваху...

Дође до цркве, уђе у олтар, натура на се златотканицу и пун одушевљења запева. А глас му је звонио као глас небеског светитеља, који изговараше речи: „С нами, Бог, разумјејте, језици, и покарајте сја: јако с нами Бог!“

„Да празнујемо не раскошно, него божанствено; не светски, већ надсветски“ (св. Григорије Богослов)

Уместо да се бринемо за преобилну трпезу, постајамо се као истински хришћани да припремимо Божићни поклон некој сиромашној породици или појединцу. Нека им светли празник Рођења Христовог буде још радоснији. Задовољство што томе и сами нешто доприносимо биће нам највећа награда.

Јанко М.
Веселиновић

Једне године беше глад у области Кампанијској. И у обитељи преподобнога Бенедикта настаде оскудица у хлебу, јер остаде само пет хлебова, што многобројној братији није било доста ни за један оброк. И братија се веома сневеселише, не знајући где ће наћи храну за време глади. А светитељ им рече: Зашто се ожалостисте, маловерни, што оскуђевамо у хлебу? Зар се не уздате у Бога који не оставља оне који Му служе? Не сећате ли се Спаситељевих речи у Еванђељу: Иштите најпре Царства Божјег, и ово ће вам се све додати; јер зна Отац ваш небески оно што вам треба пре но што заиштете (Мт. 6,33. 32). Стога не падајте духом! Данаас оскуђевате, а сутра ћете имати у изобиљу оно што вам треба. - И сутрадан, по Божјем промислу, обрете се пред манастирским вратима двеста модија (око хиљаду ока) брашна у врећама. И нико не могаде сазнати откуда и ко им донесе толико брашна. И увидеше да им Бог на невидљив начин посла храну молитвама оца њихова.

Из Житија светих

ПИТАЊА И ОДГОВОРИ

Њо ђрејодобном
Варсонуфију Великом и Јовану

Пишање: Да ли је поверилац од свог имућног дужника треба да наплаћује интерес?

Одговор: Писмо говори о праведном, да он сребра својега не даје под лихву (интерес) (Псал. 14,5). А то значи да ми треба да узмемо натраг само оно што смо дали.

Пишање: А ако је мој дужник сиромашан?

Одговор: И о томе је речено: ако је сиромашан брат твој, не чини му на жао натерујући да ти врати, што је дужан (Сир. 31, 37).

Пишање: Ако је мој дужник сиромашан, а и ја сам сиромашан, да ли грешим ако му натраг тражим дуг, ради своје потребе, нужде?

Одговор: Не грешим. Али добро је, уколико је могуће, не ожалостити и исцедити свог ближњег, који није у стању дуг вратити.

Пишање: Ако човек који живи непобожно пред смрт обећа Богу, да ће се постарати, да живи богоугодно, ако остане у животу, - да ли ће му Бог у том случају продужити живот.

Одговор: Бог као срцевидац гледа на исправност срца. А ако Он види да ће се тај човек од све душе покајати, то ће му продужити живот по речима: да ће ти Господ по срцу твојем (Псал. 20, 4). Јер воља је Божија спасење људи, како је сам Бог казао: тако био ја жив није ми мило да умрем безбожник, него да се врати са свога пута и буде жив (Језек. 33, 11).

Пишање: Колико је корисно добровољно учињено добро дело, а колико преко воље учињено?

Одговор: Добровољно учињено добро дело савршено избавља душу од смрти; а преко воље учињено не достиже ову благодат и мења је од првог.

Пишање: Да ли је неприлично или грех крстити се левом руком, кад се не може десном услед болести?

Одговор: Нити је грех, нити је неприлично.

СВЕТИ ПЕТАР ЗИМОЊИЋ МИТРОПОЛИТ ДАБРО-БОСАНСКИ

Пре деведесетшест година, крајем месеца маја, посвећен је за митрополита захумско-херцеговачког високо-преосвећени господин Митрополит Петар. То је био значајан датум за наш српски народ у Босни и Херцеговини, јер је на Архијерејску катедру чувене Захумско-херцеговачке епархије дошао његов најмилији кандидат, син славног херцеговачког војводе, Богдана Зимоњића. Са великим слављем и свечаношћу прослављено је наречење и хиротонија новог Епископа. Рођен је у Грахову 24. Јуна 1866. Свршио је Богословију у Рељеву год. 1887, а затим богословски факултет у Черновицима 1893. Год. Опште и богословско образовање напредовао је неуморним радом. Предвиђајући тешке и судбоносне дане у скорој будућности, са искуством детета породице, које је најлепше дане своје младости провело у збоговима и патњи, решио је да не оснива породицу, него да по примеру наших просветитеља, прими монашки чин. Замонашен је 6. Септембра 1895. год. Од 15. Октобра 1893. године до 20. Јула 1901. Служи као наставник и професор на Богословији у Рељеву, где својим неуморним радом и истински педагошким ставом задобива симпатије младих богослова. Скроман у свом животу и приватном опхођењу, према сваком љубазан, искрен, освајао је и стицао бројне познанике и пријатеље благодарством свога карактера. Његове врлине запазиле су претпостављене црквене власти и по њиховој жељи именован је за конзисторијалног саветника у Сарајеву, коју је дужност вршио ревностно до Његовог посвећења за Митрополита Захумско-херцеговачког. Прилике, у којима се народ тада налазио, биле су врло очајне. У цркви се распламсала борба за аутономију, народ је у многим местима остављао цркве и обреде, док је с друге стране иноверна пропаганда претила сиромашној и незаштитеној пастви. Захваљујући, једино високом ауторитету Митрополита Петра, његовој умешности и ванредном опхођењу и тактици, избегли су се многи сукоби и многе ствари дошле на своје право место. Одан дубоко своме народу, син јунака-војсковође-свештеника, демократски васпитан, далеко од сваке сталешке препотенције, уживајући хришћанску личност и ценећи улогу учешћа световњака у црквеном животу, деловао је на своје другове епископе у духу помирљивости према захтевима народа. По свршет-

ку борбе за црквено-школску аутономију Митрополит Петар учествује у раду појединих црквених тела, стара се око подизања цркава и нових српских школа. Требало је учествовати на седницама Великог управног и просветног савета и слушати са каквим се одушевљењем и енергијом заузимао за српске школе и националне установе. Обилазио је многа места своје епархије, уносио је у широке слојеве народа свој националистички оптимизам и уздизао оне, који су сумњали и клонули. Као врли члан Сабора иступао је увек са великом опрезношћу и тактиком, избегавајући намештеност политичара од професије.

Као прави, истински монах, чувар старих традиција, светиња и наших старих манастира и задужбина, имао је намеру да створи монашку школу. Драгутин Тихи, свештеник, учинио је иницијативом Митрополита Петра све припреме за оснивање монашке школе, али ову је замисао омео светски рат.

За време рата његове интервенције наилазиле су на непредусретљивост управних и војних власти. Кад је услед реквизиције настала глад, Митрополит преко својих свештеника, који су се избили тамница и таоштва, скупља децу и шаље у Војводину.

Ослобођење и ослободилачу војску дочекује у Мостару својим дивним поетским говором са обележјем народног песништва. У овом говору огледа се оно велико одушевљење, које се као талас разлио у души нашег мученичког народа.

Тад активно учествује у раду на уједињењу српске православне цркве, где се заузима за обнову Патријаршије и уједињење. Избором Св. Архијерејског сабора уједињене српске цркве и указом Његовог Величанства Краља од 7. Новембра 1920. Године постављен је за митрополита дабро-босанског.

Мостар се тужна срца растао са омиљеним својим Митрополитом, који га није остављао ни у најтежим данима његове прошлости. Сарајево је са највећим одушевљењем дочекало свога Архиепископа, за чије су име везане најлепше успомене народне прошлости.

Прошао је један децениј рада, који је показао заиста најлепше успехе. Црквени живот потпуно се изменио у Сарајеву и у многим местима епархије, где се понављају старе и подижу нове цркве. Израђију се нови иконостаси, набављају звона. Врше се канонске визитације у удаљеним местима, где народ дочекује свога Архиепископа са највећим одушевљењем. Обраћа се највећа пажња на школе и на катихизације. Развија се добротворна акција до крајњих граница могућности. Оснива се свештенички пензионери фонд епархије дабро-босанске, у који је уложено око 600.000 - динара. Посвећује се пажња верско-просветној акцији и женском монаштву. Срећена је црквена администрација, коју је рат у многим местима епархије уништио. Обраћа се пажња на богослужења, литије, на црквене утвари, одјејање. У црквама се његује проповед и хорско певање.

Заузимањем Митрополита Петра цркви је повраћен иметак Рељевске богословије, који је још за време рата одузет.

Митрополит дабробосански Петар склонио се после бомбардовања Сарајева по савету пријатеља у манастир Свете Тројице код Пљеваља, али се већ 21.

ВЕРУ ТРЕБА ЧУВАТИ ВИШЕ НЕГО ЖИВОТ СВОЈ

*Буди веран до смрти, и даћу ти
венац живоїа, ѓовори Христїос
(Открив. 1,10)*

Пошто вера подлеже разноврсним искушењима, треба је услед невоља тако пазити и чувати, као душу своју или живот свој, или још више. Јер и живот свој ми смо у извесном случају дужни да пренебрегнемо, да бисмо веру сачували. јер ако душу или живот ради вере изгубимо, задобићемо вечни живот у будућем веку, као што Христос говори: ко изгуби душу своју Мене ради и еванђеља ради, спасиће је (Мк. 8, 35). Јер се у вери све блаженство наше састоји. Вером у Христа избављамо се од грехова наших, гнева, проклетства, власти ђа-

говом нелажном обећању. Ако дакле веру сачувамо, сва ова блага наша ће бити; а ако веру изгубимо, свих ових блага лишићемо се, потпашћемо под све невоље, гнев Божји, проклетство, власт мрака, вечну осуду и мучење...

Чувамо од лопова наше трулежно и пролазно благо; колико више треба да чувамо душевно, вечно благо, веру свету, да то благо не би сатана, као лукави лопов, уграбио. Чувамо телесно здравље и живот; много више треба чувати душевно здравље и живот, да не бисмо умрли заувек. Чувамо себе од непријатеља, који наше трулежно тело хоће да погуби одузму нам пролазни живот; колико се више треба чувати од душевних непријатеља, који се старају да погубе душу нашу и одузму нам вечни живот. Овој предострожности и старању саветује нас апостол Петар: Будите трезвени (будни) и пазите, јер непријатељ ваш, ђаво, као лав ричући ходи и тражи кога да прождере. Браните се од њега чврстом вером, знајући да се таква страдања догађају вашој браћи по свету (I Петр. 5, 8-9). Вера се чува молитвом, читањем или слушањем речи Божје и другим (Св. Тихон Задонски).

Ко себе предаје „сваком ветру учења“ (Еф. 4,14), тога колебају таласи, захвата бура и доживљава бродолом. Постоји једно пловење, један пут, једно пристаниште: вера. Она је путовођа, она пружа уточиште. Ко је отпао од вере, тај је претрпео бродолом... Ко следује вери, тај свој брод уводи у тихо пристаниште (Св. Јован Златоуст).

волске, вечне осуде, пакла и вечне муке, и удостојавамо се Божје милости, благодати, благослова, Царства Божијег и свих вечних блага, по Ње-

априла вратио у Сарајево. Кад су му пријатељи поново саветовали да се склони у Србију или Црну Гору, сједи митрополит је одговорио: „Ја сам народни пастир, те ме веже дужност, гдје сам дијелио добро са народом, да исто тако и зло са народом подијелим. И према томе мора се са народом судбина дијелити и остати на своме мјесту“. 27. априла упало је у митрополитов стан пет гестаповаца са задатком да изврше претрес. Бахатни немачки официр после расправљања упита митрополита: „Јесте ли ви тај митрополит који је захтевао рат са Немцима“ и додао да га за то треба убити. „Господине, ви се љуто варате - одговорио је митрополит - ми нисмо за рат криви, ми никога нисмо напали, али се немојте варати.- ми се не дамо поубијати, ми нисмо кап воде која се да прогутати, него народ који има право на живот“, завршио је повишеним тоном митрополит. Како је тумач рђаво преводио ове речи, почео је митрополит сам да објашњава своју мисао на немачком језику. То је Немце изненадило. Светитељски лик и снага митрополитових речи поразили су их и они напустише митрополију.

Кад је изашла одредба о забрани ћирилице, саопштио је митрополиту ту вест још истог дана усташки повереник за Босну и Херцеговину римокатолички свештеник Божићар Брало, претећи митрополиту да ће бити одговоран за неизвршење ове одредбе. „Ћирилово писмо се не може укинути за 24 часа, а осим тога-рат није завршен“, одговорио је митрополит кратко. То је Бралу послужило као повод за митрополитово хапшење. 12. маја усташе су отерале митрополита Петра у затвор „Беледија“, а 15. маја већ је отпремљен у Загреб. Ту су га фотографисали, узели му отиске прстију и дали му број картотеке 29781. Одатле је пошао на своју Голготу. „У Керестинцу је, вели извјештај, обријан, скинута му је мантија И ту је страшно мучен. Одатле је одведен у Копривницу а после тога у Госпић или Јасеновац. По сведочанству Јове Фуртуле и Јове Лубуре из сарајевског среза, митрополит је убијен у Јасеновцу и бачен у ужарену пећ за печење цигле. Ипак, изгледа вероватније да је митрополит отпремљен у Госпић и Јадовно гдје је нашао мученичку смрт.

*Ћириљски
митрополит
Николај*

О БЛАЖЕНСТВУ МИРОТВОРАЦА

Св. Григорије Нискији је рекао да међу духовним добрима највеће је добро видети Бога, а још узвишеније од овога јесте постати син Божји.

Шта је човек у поређењу са Богом? По речима Аврамовим, он је „земља и пепео“, а по речима Давида „човек је као трава“.

А шта је Бог? Како уопште да ишта кажем о Ономе којега не можемо ни видети ни чути, ни срцем обухватити... Какве речи могу да изузнем да опишем Неизрецивога и Неизглаголивога?! Богословски појмови Светога писма, који се налазе у делима богоносних отаца, веома су високи за меру нашег разумевања и превазилазе сваку величину, но ипак ти појмови не досежу до истинске величине Бога. „С киме ћете Ме упоредити?“, говори Господ (Ис. 46, 5). И тај недоступни и необухвативи Бог прима човека и усваја га за свога сина. Бог уздиже ограниченог човека ван граница његове природе и од смртнога бића уздиже га у бесмртно, од пролазног у вечно биће, једном речју, човек постаје Бог и наследник свих добара свога небеског Оца. Колика ли је ту великодушност Владике небеског! Грехом обешчашћено човечанство Бог узвисиује скоро у исту част са самим собом.

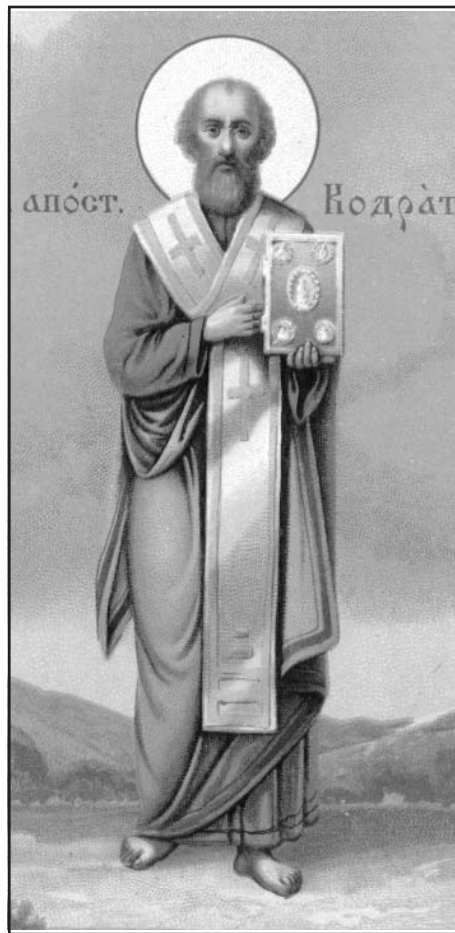
Таква ти је награда ако будеш миротворац: добићеш благодат усиновљења Божјег. А има ли ишта слађе за људе од мирнога живота?

Тамо где одзвања звекот оружја, сукоби и рвања на бојишту, где је земља овлажена крвљу рањених и мртвих - и сви ужаси који се могу видети у рату - зар ту може неко да нађе времена за размишљање о оном што је најлепше и највољеније?

Зато, Наградитељ Бог, ако си спречио те ужасе рата, дариваће те са два дара уместо једним, да имаш мир у себи и око себе. Речено је: „Блажени су миротворци“, а миротворац је онај који даје мир другима. Но нико не може дати другом оно што сам нема.

Шта је мир? То је расположење пуно љубави. А шта је супротно љубави? Мржња, гнев, раздражљивост, завист, злопамтење, лицемерје, ратни ужас. Мир се противи свему овом и с појавом мира ишчезавају све страсти од ђавола убачене... Ко може прикладно да опише страст гнева? Погледај на оне који су обузети том болешћу, зар у наступу гнева нису као бесомучни? Ко би могао да исприча сва зла која долазе од

раздражености. Зато онај који не допушта себи такве наступе беснила заслужује да се назове блажени и достојан је уважавања. Ако неко избави човека од неке телесне болести, он заслужује поштовање, али још више ако неко ослободи душу од неке страсти или слабости. Јер колико је душа боља од тела, толико је и лекар душе важнији од лекара тела.

Али, нико нека не помисли да су по моме мишљењу непријатности које проузрокују раздражени човек горе од злих дела које може да учини потајни пакосник. Страсти, као што су завист и лицемерје, горе су од гнева галамције, као што су гори и страшнији греси који се чине тајно од оних који се чине јавно. Ми се

више бојимо оних паса који не лају, а кротко и тихо нам прилазе и изненада уједају. Као ти наизглед мирни пси, такве су и страсти зависти и лицемерја у људима којима је у дубини срца сакривен лед мржње, а споља се прикривају велом пријатељства. Тако је Кајин завидео Авељу што је Бог показивао наклоност према Авељу. Завист је навела Кајина на убиство, а лицемерје је извршитељ злочина, јер је Кајин наступио као пријатељ и одвео Авеља у поље, далеко од родитељске заштите, и тамо открио своју завист убиством.

Зато свакога човека који искорењава такву болест из човечијег срца и лечи га миром и сагласјем пријатељства Бог назива миротворцем и сином Божјим, јер такав човек заиста подражава Христа Бога, који је рекао: „Блажени су миротворци, јер ће се они назвати синови Божји“.

Али похвалу миротворства добија и онај који је успео да победи сукоб тела и духа и који је успео да унутар самог себе успостави мир и склад, јер је потпуно обуздао телесне пориве који се противе закону ума. Кад неко успе да искорени у себи пороке, онда он у истинском смислу постаје јединствен. Све његове духовне силе су уједињене и у таквом човеку сједињено је његово спољашње и унутарње биће.

**Журнал Московској
Пайриар., бр. 7/77**

Путовао неки господин кроз планину. Време је било лепо, па се наоблачило. Он се уплаши, па пожуре. У том угледа чобанина, како безбрижно седи крај оваца и свира. Тада упита господин чобанина: „Знаш ли ти, какво ће време бити?“ Одговори чобанин: „Знам: биће онакво какво се мени допада“. Зачуди се онај господин, па опет рече: „Како то? Зар ти опредељујеш време?“ Одговори чобанин: „Биће онакво време какво се Богу допада: а оно што се моме Богу допада, допада се и мени“.

ВОСАК

Восак, производ специјалних воштаних жлезда пчела градитељица, постао је незаменљив не само у изградњи основе саћа, већ и у терапијама, козметичкој индустрији, кожарској, текстилној, папирној, графичкој, стакларској, дрварској, електротехничкој, фармацеутској, авионској, аутомобилској, индустрији боја, галванопластици, посластичарству, пољопривреди (воћарству) и другим областима, тако да је тешко наћи неку грану индустрије у којој се не примењује. Иначе, од давнина се восак употребљавао и за балсмовање, јер има и конзервирајуће особине, а у народној медицини за омекшавање чирева и зацељивање рана, против кијавице и кашља, астме и сл. Восак се сматра универзалном сировином, јер се може користити у око две хиљаде различитих производа.

Восак се састоји од слободних масних киселина (13,5-15%), естера (70-74%), угљоводоника (12,5-15,5%), минералних састојака (0,03%), воде (до 2,5%), каротиноида, бојених и ароматичних материја. У 100 грама воска има 4096 ПЈ витамина А, док иста количина говеђег меса има свега 60 ПЈ.

Према начину добијања и пореклу восак може бити:

1. Восак из сунчаних топионика, који је најквалитетнији.

2. Пресовани - добијен пресовањем претходно растопљене воштине (нерастопљеног старог воштаног саћа) помоћу различитих преса.

3. Екстрактивни - добијен од восковарине (остатак после топљења воштине).

4. Бељени - добијен излагањем сунчањом светлости.

Постоје још и биљни воскови - који потичу од разних биљних врста и носе назив по имену биљке од које потичу. Од природних пчелињих воскова разликују се по изгледу и саставу, а често се користе за фалсификовање пчелињег воска.

Восак нема укус али има пријатан мирис меда од одговарајућег нектара. Растопљен има јачи мирис. Боје је светложуте, наранџасте, благо црвенкасте, понекад зеленкасте до тамнокрке. Восак од старог пчелињег саћа је мрке боје, односно таман. Тачка топљења воска је на 60-64 °С. Потпуно се растапа у хлороформу, етилтеру и терпентинском уљу, а делимично у 96 % алкохолу и бензину. У води се не раствара. Бели восак је тврђи и чвршћи од жутог, без сјаја је и мириса.

ПОУКА О СВЕЋАМА

У црквеним правилима написано је, а тиме и наређено да се пред Богом у цркви - на жртвенику Божјем у олтару - приноси чиста жртва; чист хлеб, чисто вино од винове лозе, чист тамјан и свеће само од чистог воска. Код богобожаљљивих свештенослужитеља и црквених тудора - тако и бива - све им је на своме месту, како треба.

И код побожних домаћина може се видети како за своју крсну славу у дому па и у храму пале чисте, воштане, свеће као праву жртву Богу и своме светитељу. Код непобожних и маловерних све је обрнуто, они и не притају и не гледају од чега је свећа, само нека је јефтина.

Но, све до Првог светског рата једва је ко и знао за парафинске свеће, чија је садржина од нафте и разних масноћа; а нафта је опет животињског порекла - изумрлих животиња, а све такво је нечисто и гад за светињу Божју.

Сада се стање у многоне изменило - нажалост и код многих Хришћана, који не праве разлику између чистог и нечистог. Заборављају најиме, да Бог не прима нечисте жртве. Од многих примера за то навешћемо само један:

Пре Другог светског рата живела је у Крагујевцу једна врло побожна жена Даринка. Поред својих добрих дела и молитава она је палила и много свећа за здравље живих, а још више за упокојене. И кад не би имала воштане свеће палила је нечисте - парафинске. А кад је чула од проповедника да треба палити само

чисте, воштане свеће, одмах је тако и поступила. И од тада је желела да сазна разлику између чистих и нечистих свећа. Једне пак ноћи у сновиђењу јави јој се њена упокојена мајка - као на јави - сва окружена запаљеним воштаним свећама, а мало даље стајала је гомила погашених свећа од парафина и других нечистоћа. И мајка јој је рекла: Ево кћери, ово су твоје свеће од воска што си их палила, и оне ми горе непрестано; а оне свеће што видиш на гомили поломљене и погашене, то су нечисте свеће од разних мешавина и као такве одбачене су, Бог њих не прима као жртве јер су нечисте.

Зато, Хришћанине, обрати пажњу какве свеће Богу и Свесцима палиш; какве су твоје жртве - чисте или нечисте, које приносиш.

Због сагоревања таквих нечистоћа многи храмови су нам поцрнели од дима и непријатног задаха који се апсорбује - задржава у њима.

Но многи купују и скупocene венце и многе дарове за своје упокојене, а оно што је битно, то не чине - жао им је просто да плате нешто скупље воштане свеће, и да их пале, и да плате службе за упокојене - дакле оно што је Богу угодно. Које је душа чиста томе је чиста и вера - и дарови су му чисти што их приноси. А ко је пак занемарио своју душу, занемарио је веру и све што је Божје, зато му Господ нечисте жртве и не прима.

*Схиархимандрит
Гаврило*

БОЖИЋНА ПРИЧА

Тек што је Станко после подужег избора, два три пут ударио секиром у један витки и красни церић, држећи да се за бадњак погоднији не може наћи у целој сеоској шуми, а трже га изненадни шум у близини. Он погледа на страну, откуда шум долазаше, али од шуме не може у први мах спазити тога виновника свога страха, који га моментално обузе, но који се убрзо претвори у смућено осећање нелагодности, кад пред њега искрсе њему тако немило лице, његов заклет и непријатељ Младен. Погледи им се сусретоше. А ни један од њих не може се сетити, кад су се у животу погледали тако очи у очи.

Њихово је непријатељство преношено заједно са Адамовим грехом од предака. Из чега је оно потекло, то је неизвесно. Једни мисле из супарништва њихових дедова или прадедова око кметства у селу, други веле, што је Станков неки предак навео хајдуке на Младеновог, трећи треће итд. Једно је несумњиво, а то је да је у традицијама њихових домова дубоко урезан завет, да се непријатељски одношаји не прекидају; речју, непријатељство је међу њима било тако укоренењено, да је оно струјало по свима жилама њиховим заједно с крвљу и постало састојак ове.

Станко узнемирено погледа око себе и као да очекиваше да се земља отвори, да у њу потоне или свог непријатеља прогута. Благодарећи случају, поглед му се заустави на секири, чије оштрице стајаху у стаблу, намењеном за бадњак; он опљуну дланове и продужи започети посао.

Младен дуго оста у положају човека, који је изгубио у забуни сваки појам о циљу свога кретања. Пошто му се прибраност најзад поврати духу, он нагло крену у страну и изгуби се у шуми. Мало за тим и његова је секира давала звучне пољупце бадњаку.

У души обојице појави се старо осећање неодрживе мржње.

Дан већ беше спреман да уступи место ноћи, у чему га жураше и магловито небо, које бацаше тамну

заглуши. А њему гођаше то уображено непријатељство и њихових оруђа. Но кад би ветар уминуо за час да прибере снагу, Младен осети хармонију у наизменичним одјецима секира. То га наљути и он поче застакљивати или убрзавати ударе, само да поремети правилност овога дуета; а у томе га и ветар потпоможе.

Снежна војска све у гушћим редовима падаше и тако испуњаваше простор, да се око с опасношћу могло отворено држати. Снег падаше и заједно с њим и мрак. Станку то не дође тако тешко као близина онога, од чијих малопређашњих стопа одвраћаше поглед и радоваше се што их снег засипа. Беше упртио на раме посечено дрво и пође. Али не путем. Подуже већ није чуо глас непријатељске секире, што га доведе на мисао, да је готов и извесно је пошао, па да се не би опет на путу срели, то би им било мрскије, него не дочекати сутрашњи Божић, он удари кроз шуму с намером да избије на други пут.

Иако убрзо увиде опасност ове намере, јер се поче спотичати о пањеве и суварке, клецати због неравнина земљишта, посртати и сваки час закачивати бадњаком за шумско дрвеће, ипак упорство оног осећања које га и нагна странпутицом, оста непоколебано.

Ја сумњам да је у његовој души било икаквог осећања пријатељства, за љубав кога би се решио на вратоломне поступке, на какве га без размишљања навођаше необуздана мржња.

Он корачаше брзо, у колико му то би могућно на супрот свима препрекама. Зној га беше облио а терет му биваше све тежи. На један пут коса му се диже а вреле капље зноја охладнеше; до ушију му допре глас немиких и страховитих житеља шуме. Језиво урлање, које ветар умеде на свој начин саопштити куд и камо страшније, изражаваше жудњу, којој је цео свет недовољан.

- Ех, како одоцних, полугласно изговори Станко. - Што овуда да пођем? ... Али он ... и њему се набраше веће. Он проклињаше случај, који их састави данас, баш данас у очи овог великог дана. Можда је, помисли Станко, чело му се при том још више намрачи, силније замахну секиром, церић се поведе на једну страну, а он као да је о нечем грешном мислио, изакну се и плуну попут онога места, одакле допираше глас Младенове секире.

И Младен је слушао тупе звуке секира, који се сливаху са неразговорном хуком ветра и учини му се однекуд, да то личи на сваћу, коју се ветар труђаше да

сенку на просторију. Вејавица, ситна као прах, праће на суровом музикам ветра засипаше земљу.

- Откуд, до ђавола, он да одоцни, ако сам ја морао, помисли Станко, чело му се при том још више намрачи, силније замахну секиром, церић се поведе на једну страну, а он као да је о нечем грешном мислио, изакну се и плуну попут онога места, одакле допираше глас Младенове секире.

И Младен је слушао тупе звуке секира, који се сливаху са неразговорном хуком ветра и учини му се однекуд, да то личи на сваћу, коју се ветар труђаше да

јом поуми да се опре о земљу, упале дубоко у снег и удари на нешто оштро, што му причини јак бол.

- Шта ме нагна овуда? изговори он гласно, кад пође даље, али у исти мах створи му се у души слика Младенова. И пре него што она изава у њему оно јогунасто осећање он зачу поново промукле, отегнуте и - о Боже, - у близини гласове зверова.

Станко се стресе.

- Шта ме нагна овуда? понови гледајући тупо на ону страну откуда му ветар доношаше грозне извештаје. - Шта ме нагна овуда? И опет слика Младенова. Он се задуби у њу. Ово осећање одсуствоваше. Немили хор му параше мозак. И поред оне слике створише му се у души и слике ових крвожедних створова. Поређење би кратко. Станко прошапта:

- Та и он је човек.

Мрак се беше већ увелико спустио. Вејавица и ветар надметаху се у бесу. Станко осећаше неизмеран бол у руци. Малаксао од умора и страха смишљаше да баци терет са себе, па да безобзирно трчи и живот спасе. Кад већ помисли да је близу пута, близина оних ужасних паклених гласова испуни га бескрајном стравом; он се затресе као у грозници. Наједанпут после суровог и промуклог урлања које се разлегаше дубравом, он зачу меки глас који јавкну. Још корак два и он се нађе на великом колском путу, где се умало не судари с неразговорном приликом у тами, која стајаше погнуто држећи пред собом нешто усправљено високо. Станко би тако близу, да чујаше дах непознатог. Срце му се мало открави, кад поред себе опази људску прилику.

- Јеси ли ти, Станко? испрекидано проговори непознати.

- Ја сам, чу се изнемогли глас Станков.

Осећању страха и умора придође и мало храбрости, и тај топли зрачак поврати у њима наду.

- Бежимо, Младене, зверови су гладни и помамни, рече Станко. - Ми им не би ни чељустима омастили, додаде онај.

Кад већ беху близу кућа Станко јавкну од бола у руци.

- Шта ти је, запити га Младен.

Станко исприча, шта му се случило.

Младен поћута, па рече:

- Шта тебе, Бога ти, нагна да идеш преко оних андрака по ноћи и по овом злом времену?

- А тебе?

- Е! - Младен опет поћута. - Требали смо ићи путем, али...

- Ја сам држао, да ћеш ти путем.

- А ја сам мислио, ти ћеш то учинити.

На месту, где требаху да се растану, они застадоше. Ћутаху.

- Сутра Божић, Станко?

- Ја.

- Хоћеш ли у цркву доћи?

- Мислим.

- До виђења!

- У здрављу!

* * *

Снег шкрипаше под ногама здравих планинаца. Они се поздрављаху пред црквом весело љубећи се. А срца им беху пуна. Од једном сви беху ганути призором, који се пред њима указа. Станко и Младен, чије је непријатељство и малој деци било познато, стајаху загрљени на углу цркве, љубећи се и поздрављајући са „Христос се роди“!

- Нека вас Бог, децо, благослови! проговори ганути седи свештеник. - Е, сад ће ми овај Божић бити радоснији него дан, кад би ме св. Петар у рај увео. Тако

и треба. Сад сте Срби, Хришћани; сад сте људи, синови моји. Слава нек је Богу!

Станко и Младен приђоше му руци, а он их пољуби у образ. За тим се са свима изљубише, и сви беху испуњени неописаном радошћу због овога догађаја.

Сви се у радости растадоше и одоше својим кућама, где их дочекиваху са пуцњем из пушака.

Никад се Станку и Младену није учинило лепше сунце, и ако оно једва просјајиваше кроз тмурну атмосферу, нити им кад беше топлије око срца него овога хладнога и магловитог дана. И још ћу нешто казати, иако ће ми читаоци пребацити слабост да сам подложен романтици и сентименталности, мада сам ја решен само да испричам све што је било, а нисам ја крив, него случај, што у овоме има и романтике. Дакле, никад се Станку није учинила Младенова сестра Љубица лепша, него тога дана, кад је њих двојица среташе, где иде с воде. Он је први пут тада у животу погледа у очи слободно и без немира савести. Зажелио је у том часу, да му је Бог место ногу крила створио.

Владика Николај

Неки тешки пијанац позна љубав Христову према грешницима, и дирнут том љубављу престане пити. Док је пијанчио, његова је кућа била празна, а кад је престао пити, он је од уштеђеног новца снабдео своју кућу лепим намештајем. Једном кад је он пошао у цркву сретне га његов друг, с којим је он заједно раније пио, и запити га куда иде. Кад онај обраћени одговори да иде у цркву, насмеје му се друг пијанац и рекне: „Зар си ти толико глуп да верујеш у чудеса библијска; на пример: да је Христос претворио воду у вино?“ Одговори обраћени: „О за мене то није нимало тешко веровати. Дођи мојој кући, и ја ћу ти показати једно веће чудо Христово. На име, показашу ти, како је Христос претворио ракију у ћилиме“.

ДЕСЕТ ГОРКИХ ГРОЗДОВА ПИЈАНСТВА

Нико не може тако угодити ђаволу као пијаница, из простог разлога, што нико тако не врши његову вољу, као пијаница.

Једном пустињаку у Египту обећао је ђаво, да га неће више кушати, ако учини једном ма која од ова три греха: убиство, блуд или пијанство. Ма који од њих учини, говорио му је ђаво, или уби човека, или учини прелјубу, или се опи једанпут и после тога живећеш мирно, ја те нећу искушавати никаквим саблазнима.

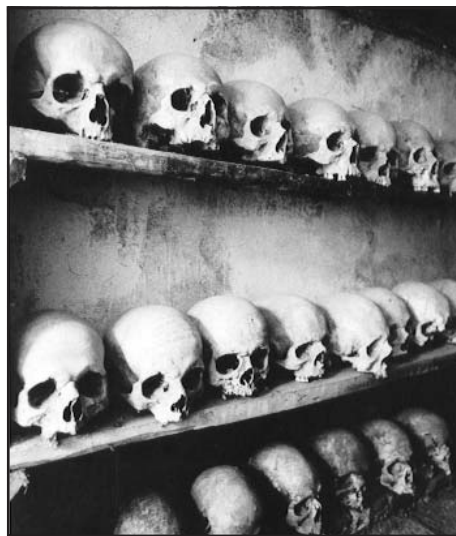
Пустињак је онда сам у себи размишљао: убити човека, то је страшно, то је велики грех и казни се смрћу и по Божјем и по људском закону; учинити прелјубу, стидно је и жалосно онаказити дотле очувану телесну чистоћу; а опити се једанпут, изгледа најмањи је грех, јер ће се човек ускоро после спавања отрезнити. Идем, напићу се, да ми више ђаво не досађује и да после мирно живим у пустињи.

Он узме, што је био израдио за продају, отиде у град, прода ствари, уђе у крчму, почне пити и напије се. Утицајем ђавола ступио је у разговор са једном блудницом и сажрешио. Уједанпут дође муж те жене и затекавши пустињака у греху, почео га је тући, али је пустињак био јачи савлада га и убије.

И овај пустињак извршио је сва три греха, почињући с пијанством. Оне грехе којих се чувао док је био трезан, сада је без страха пијан учинио. Види се јасно, да пијанство гони на све грехе и лишава спасења, убијајући врлину. Апостол вели: „пијаница царства Божијега неће наследи“ (I Кор. 6,10).

Један руски светитељ нашао је у пијанству десет горких гроздова, који човеку наносе штету и жалост.

Први је грозд: помрачење ума, пометеност расуђивања, губљење свести, јер из препуњеног стомака вином, оно иде у главу, утиче на мозак и мути ум. Зато многи у пијанству не знају шта раде, шта говоре, сасвим су безумни, и ма какво се зло с њим десило, они се сутра дан ништа не опомињу.

Други је грозд: бестидност, јер се пијаница ничега и никога не стиди, већ кад изгуби свест, говори гадости, хуљне, ружне, вређајуће речи.

Трећи је грозд: нечување тајне. Пијаница отворено свима и свакоме прича, све оне тајне, своје или туђе, које је брижљиво тајио у дубини своје душе, ћутећи када је био трезан. Ово је још мало. Оно, што је одавно већ прошло и предано забораву, то он избрбља и као мртваца васкрсава из гроба.

Четврти је грозд: готовост на телесну похоту, што и апостол наводи: „не опијајте се вином у њему је блуд“ (Еф. 5, 18).

Пети је грозд пун змијског отрова: јарост, гњев, мржња, свађа, бој и крвопролиће. Пијани људи с јарошћу устају један на друге. Соломон вели: „Коме јаох? коме куку? коме свађа? коме вика? коме ране ни за што? коме црвен у очима? Који седе код вина, који иду ти траже растворена вина“ (Приче 23, 29, 30).

Шести је грозд: губитак здравља, изнемоглост телесних сила, дрхтање руку, оболење главе, слабљење вида, болови желудца, превремена старост, скраћивање година живота и несрећна смрт.

Седми је грозд: упропашћивање имања, губитак богатства, лишење задовољства. Колико је богатих људи због пијанства дошло до просјачког штапа.

Осми је грозд: губитак спасења. Као и имање, тако исто и духовно имање - благо упропашћује се пијанством, јер је пијаница склон на све грехе. Кога се греха трезни боје, стиде и гнушају, тога се греха пијаница не стиди, не гнуша нити страши.

Девети је грозд: гњев Божији, јер пијаница грешећи против Божијих заповести, навлачи на себе гњев Божији.

Десети је грозд: потпуна смрт душе. Други грешници, када им наступи самртни час, могу се кајати за своје грехе, јер им је ум трезвен, а пијаница, умирући, како се може покајати, кад не зна за себе и да му смрт наступа, коју он није очекивао? А за оне, који умру без покајања, душевна је смрт неизбежна.

ПОБОЈТЕ СЕ БОГА

Знаће ли да:

- 18 дана послије зачећа почињу да се осјећају удари срца зачетка и почиње да функционише сасвим посебан, његов сопствени систем крвоотока.

- 7. недјеље код нерођеног дјетета региструју се мождани импулси, оно има већ образоване силовашке и унутрашње органе, очи, нос, усне, језик.

- у 12. недјељи, када се по нашем законодавству дојућа абортус, образовани су већ сви органи дјетета и предстоји им само да се развију. Дијете већ окреће главицу, ситиска шачице, прави зримасе, проналази своја уста и сиса прстић.

- Абортирајући, ви ризикујете да оштанете стерилни или да касније рађате болесну и ослабљену дјечу.

- Вршећи операцију прекидања трудноће, лекар двоструко нарушава Хипократову заклетву. Прије свега, Хипократова заклетва директно забрањује сличне захвате, а за тим нарушава се и прва заклетва медицине „не нашкоди“.

- Грјех дјетеубиства лишава родитеља благодати Божије. У ствари за такав чин жене су од Цркве одлучиване (ускраћивањем права на примање Светих Тајни Христових, шј. Светог Причешћа) на 20 година.

- Грјех дјетеубиства ваије к Богу за казном и смајра се и горим од смртоножа.

Убијајући нерођено дијете, родитељи убијају себе. Уколико нерођени човек, као и човек рођен и одрастао, има своју бесмртну душу, послије смрти родитељима неминуно предстоји сусрет са душама дјеце коју су убили!

ХРИСТОВ ПУТ НА ГОЛГОТУ И КРСНИ ПУТ НЕРОЂЕНОГ ДЈЕЧАКА

- Христа на смрт осигује Пилат и Синеирион

Нерођени: И ја сам на смрт осуђен прије но што сам се родио. Нисам зачет из љубави, у Богом благословеном браку. Зачели су ме у блуду, па сад желе да ме уклоне. Мрзе ме јер им сметам да задовољавају своју похоту...

- Христос на Себе прима крст на коме ће бити разпет.

Нерођени: На мени је проклетство нежељенога, крст омрзнутога прије но што је упознат. Не знају ме, а мрзе ме! не знају ме, а сметам им. То је мој крст, Господе Преблагих... Нећу ни видети Твоје Сунце, нећу удахнути ваздух Твој, а бићу убијен... То је мој крст Распета Љубави.

- Христос први пут пада носећи Свој крст.

Нерођени: Ја сам несрећни случај, а не човек... Ја сам „нежељена трудноћа“... Моја мајка и мој отац имају „право“ да ме погубе због тога...

- Пресвета Богомајка прати муке свога Божанскога Сина.

Нерођени: Твоја Пречиста Мати оплакивала Те, Господе... А мене нема ко да оплакује. У крилу жене сам затворен као у тамници... А пресудитељица моја, она која ме је зачела, даће ме целатима на погубљење...

- Симон из Киине помаже Господу Исусу Христу да носи Крст.

Нерођени: Теби је Творче и Спаситељу, Симон помогао да крст понесеш... А гле, мени нема ко да у помоћ притекне... Тебе руља мрзи и руга ти се, а ја осјећам како таласи мржње струје из мог оца и мајке према мени...

- Исус Христос вели женама јерусалимским: не плачите за Мном, него плачите за Собом и за дјецом својом, јер кад се овако ради од сирово дрвета, шта ће бити од сува?

Нерођени: Жене су плакале, и нису умилостивиле немилостиве јудејске богоубице. И ја плачем, јер знам шта ме чека... А нећу никога умилостивити. За мене закона нема. Моја смрт је озакоњена.

ДНЕВНИК НЕРОЂЕНЕ ДЈЕВОЈЧИЦЕ

Из љубави су ми родитељи дали живот. Тако ја мислим...

Настају моје прве жиле. Тјело почиње да се обликује.

Већ имам уста... Срце је почело да ми куца.

Ко још може да посумња да ја - живим!

Не схватам зашто је моја мати забринута...

Ручице и ножице су почели да ми расту.

На рукама су изникли прстићи. Ускоро ћу њима почети да хватам. кад изађем из утробе, додириваћу образе своје мајке...

Тек данас је мајка сазнала да ме носи у утроби... Пресрећна сам због тога... Једва чекам да видим лице својих родитеља.

Сад је већ сигурно да сам дјевојчица.

Имам све органе, боље осјећам околицу.

Коса и обрве су почели да ми расту... То ме краси...

Очи, уши, нос... Гледам, чујем, миришем... Чујем како моји родитељи разговарају... Некако су узнемирени. Отац вели: „Кад ћеш већ једном да абортираш“ Шта ли то значи? Можда се спремају да ми купе колијевку.

Мама, чујеш ли како ми куца срце? оно куца и за тебе, вољена мајчице... у твојој утроби се осјећам безбједно и срећно... Мајко! Мајко! Гдје смо то? Шта је то? шта то раде са мном? Мајко, помози ми! Неко хоће да ме ишчупа из тебе...

То су ножеви... Мајко... Не дозволи да ме убију... Боли! Боли ме! Молим те... Помози!

* * *

- Госпођо, изволите. Обавили смо операцију... Заметак је одстрањен.

БУДИ ОБАЗРИВ У ИЗБОРУ ПРИЈАТЕЉА

У избору друга и пријатеља више треба да пазиш на срце, него на пријатност спољашњости, а ако си га нашао, чувај га као очи у глави и љуби га као своју душу. Не вређај га никада, но свака нужда његова нека буди твоје учешће; и будући да је живот без пријатељства само пола живота, то цени пријатеља и недај му се од тебе одвратити. Саветуј се с њим у свима предузећима твојим, поверавај му послове твоје, откривај му срце твоје, но не оптерећавај га тајнама твојим, које за самог себе и самом себи ваља да задржиш, јер нема већег на свету терета од туђих тајни. Врлина, нек ти буде главни предмет дружбе, јер она само чини душу спокојну. Чувај се преваре више него смрти, од које да би себе сачувати могао, имај свагда пред очима свезнајућег и свемогућег Бога.

Колинс, слободни мислилац, срећне једног дана сељака где иде у цркву. Колинс уишћа сељака куда иде. „У цркву, Господине, да се молим Богу“. Иронично ошћу уишћа он сељака: „Је ли твој Бог велики или мали Бог?“ Одговори сељак: „И једно и друго, Господине“. „Како може то бити?“ зачуђено уишћа Господин. Одговори сељак: „Он је ипак велики, Господине, да Га небо небеса не може сместити, и ипак мали да Он може обитавати у моме срцу“. - Колинс је толико био изненађен, да је после причао како сви доктори теологије и све учене књиге нису могле њега толико дирнути колико просте речи онога сељака.

БРАЋА ПО ХРИСТУ

„Нову вам зајовесї дајем, да љубите један другога, као што ја вас љубим, да се и ви љубите међу собом“.

Узајамна дружба, јединство и љубав, јесу најосновнија начела религиозног хришћанског живота. „По том ће сви познати да сте моји ученици, ако имате љубав међу собом“, - говори Христос у својој последњој опраштајној беседи са својим ученицима.

И заиста, узајамна љубав и дружба међу хришћанима, како у апостолском веку, тако исто и у најстарије векове хришћанске историје, јавља се као нешто необично, то није имало ништа сличнога са старим незнабожачким светом.

Чланови разних хришћанских цркава, расејани по целом свету на разне стране и племена, окружени и стално гоњени са свих страна многобројним непријатељима, били су као чланови једне породице, браћа и сестре, као што су они и звали један дру-

гога са пуном искреношћу, и у правом смислу ове речи.

Не сачињавајући никакав политички савез, немајући никаквих политичких задатака, и не користећи се никаквим политичким средствима за остварење својих моралних циљева, они су у истини сурвали и препородили не само спољашње форме друштвеног уређења, него су и саме моралне основе друштва препородили једино духом вере у Спаситеља и својом љубављу.

Пред судијом стајала је гомила хришћана. Сви су они били осуђени на мучења. Али на њихову лицу сијало је спокојство, и речима, пуним пријатељства и љубави старали су се осуђени, да храбре један другог. Приближио се тренутак казне. Настало је дирљиво опраштање, за време ово, хришћани су се љубили и благосиљали један другог.

- Ви се понашате као браћа. Какав сте род? упитао их је судија.

- Ми смо сви браћа у Христу! одговорили су мученици. - Вера у Спаситеља зближила нас је више од крвних веза.

Ове речи св. мученика, стављају нам у дужност, да имамо узајамну љубав и братство у Христу.

Једна лађа пловећи од Штокхолма буде, захваћена буром, донета до шкотских обала и ту разбијена. Сви путници и лађари потону, само се један дечко лађар ухвати за неку даску и сретно исплива на обалу. Но ту падне у несвест. Кад су га претресли да би сазнали ко је он, нађу му на гајтану око врата привезано мало јеванђеље, које му је даровао његов отац при ступању на дужност лађарску. На једном листу стајало је написано: „Своме сину - на спасење. Отац“. Кад је дечко дошао свести, пољубио је јеванђеље и заплакао се.

БУДИ ДАРЕЖЉИВ

Будући да је доброчинство врлина великих душа, и по преимућству свом достојна хришћанина, то старај се љубазни сине, да осећајним срцем умножавајући доброчинства, учиниш себе красне врлине ове предметом драгоценим, волећим и поштованим. Чини по могућству твоме свако добро, и не отпуштај ни једног сиромашка без помоћи и утехе, с великом пажњом савијујући дарежљивост твоју с нуждом онога, који је треба и са срећом твојом сопственом, подражавај намери Божјој и не пропусти, ако је могуће, ни једног дана без доброчинства, јер најмања ствар Бога ради учињена наплатиће ти се сто пута. Нек Бог оживотвори у теби нежни осећај благородне душе, онај драгоцен дар, које је само његово провиђење дати у стању, и нек учини по својој благодати, да би се ти с њим користити могао. Чини добро сиромашним, и без лицемерија испуњавај дејство љубави не очекујући признања, тако ћеш само учинити дело свето и Богу угодно, који ће те предводити у свима твојим предузећима. Ако си коме добро какво учинио не хвали се, но нек ти сам Бог буде сведок лепе ове врлине, да и онога коме си учинио, и самог Бога, од кога све имаш, што имаш, не увредиш и не ожалостиш. Веруј ми, сине мој, да су оно најсрећнији за нас тренутци, кад учинимо, да сиромаш несрећан и једну само сузу мање пролије. Покажи осећаје дарежљивог срца онима, који у сиромаштву уздишу, јер сиромаштво и несрећа ближњег нашег узима потпуно право на саучешће наше. Зато, не допусти ни једној сузи из очију несрећног човека канути, коју си још у срцу његовом осушити у стању да сам оне виновник не будеш. Умножавај колико ти је више могуће доброчинства, и не стиди се оне осећајне сузе, коју ти беда и невоља ближњег твог из очију потера, јер је она лековита роса божанске душе, која тече из неценим врлина, спровођена усхићењем и небесним миром. Доброчинство је сине љубазни семе, које богату жетву радости и задовољства будућег живота обећава, као што и Свето Писмо говори.

П.Х.

СЛОБОДА

Христова наука даје нам живот, али слободан, у правом смислу ове речи. Нико тако не тежи слободи, као истинити следбеници Господа нашег Исуса Христа; нико тако не жели да збаци јарам тирани са себе и да да слободу себи и својим ближњима као они. Ми знамо да прави тирани нису власти ни управљачи овога света, већ човечије страсти. Чим човек само унеколико позна себе, он се уверава да је роб својих страсти; он се бори с њима може бити за дуго време, може

бити чак са већим усиљавањем, и ова борба убеђује човека, како су јаки ти окови, у којима су његове страсти оковане; он се уверава, да прави непријатељи нису људи, скојима би лако било могуће борити се, већ његове сопствене страсти. Христова наука учи нас, да је наш највећи непријатељ побеђен на Голготи. Христос нас је својом смрћу спасао од греха. Ако будемо веровали и управљали се по Христовој науци, онда можемо рећи, да смо слободни од греха. Погледајмо на ученике Исуса Христа, када су по вазнесењу Исуса Христа, добили Св. Духа и почели проповедати његову науку, велики суд јеврејски старао се свим силама да им забрани проповедање. Апостоле су затварали у тамнице, тукли их, осуђивали на смрт, само да их принуде да не уче у име Исуса Христа. Али је све узалуд било. Пред судом су стајали људи, који су добили слободу Христову; они, ти сиромашни рибари галилејски, смело су одговорили ученим и силним старешинама јудејским: „Судите је ли право пред Богом, да вас већма слушамо него ли Бога? Јер ми не можемо не говорити што ви-

десмо и чусмо“ (Д.А. 4. 19-20). Свет је први пут видео људе у правом смислу слободне, које ништа, чак и сама смрт, није могла да спречи у делу служења Исусу Христу. Слобода није у томе, да би завладао овај или онај, већ у томе да влада само један Бог. Онда где Бог не влада, влада човек. Царство Бога јесте царство правде у умовима и милост у срцима. Закон правде учи томе, да су сви људи равни пред Богом Оцем; закон милости учи љубави и помоћи један другоме, као синовима једног Оца и ученицима једног Учитеља. Има људи који говоре: „нико до данас није знао шта је правда, правда је од нас, верујте нам и ми ћемо дати такву правду, да ћете сви бити задовољни“. Ови људи обмањују, или ако искрено обећавају, сами себе обмањују, јер они траже да буду признати за господаре и тада ће слобода осталих бити само послушност овим новим господарима. Сви они који траже праву слободу, унутрашњу слободу, извор свих осталих слобода, нека је траже у науци Исуса Христа, и само ће је тамо наћи.

Х.П.

ЧУВАЈ СЕ ОД НЕЗАДОВОЉСТВА

Незадовољство је болест, од кога највише страдају људи подлог духа, који су преко мере злобни, пакосни и среброљубиви. Болест је ова, сине љубезни, врло опасна, која не само што тело раслабљава, но и самој души шкоди, зато чувај се, да те она не нападне, и да ти душу твоју не оштите. Не завиди ти богатом Крезу зато, што више има од тебе, но буди са својим што имаш задовољан, јер је завист круна безумља, која ће те с једне стране бацити у немир и мучење а с друге ћеш доћи код свију добрих у презрење и навући ћеш на себе мрзост целог човечанства. Поштено сиромаштво, сине љубезни, нити узмућује савест, нити чини човека неваљалим, но посредује да се сваки покорава одређењу свом и да благодари Богу на његовој благодати и милости коју је од њега добио. Душу, са свим задовољна човека, не узнемирује никакав страх, ни несрећа, ни очајање, зато удаљи из срца свог незадовољство, које је почетак сваког преступа и које би те могло учинити подлим, презривим и несрећним.

„ЧЕНИ ДОБРО И НЕ КАЈ СЕ“

Благоје Марић, ковач у селу Н беше сиромашан човек. Сва његова зарада једва је достигала да са њом исхрани жену и дете. И да би невоља била већа, патио је од грудне болести, која прећаше да га пре времена одведе у гроб. Али нико у селу не виде и не чу овога човека да се жали на своју злу судбу. Мада му је немаштина задавала тако много патњи, сносио је он све недаће, храбрећи себе и своју жену са сталном надом у боља времена, приписујући све вољи Божијој, којој је он свој живот, и живот својих, са пуно вере предавао. Његова ћерка, његова мала Милена, беше сва радост и највећа накнада за све тегобе сиромашног човека. Кад се враћао кући са рада, на вратима мрачне и ниске избе чекала га је његова љубимица, дуго се мазећи и умиљавајући око њега. То беху најмилији и најсрећнији тренутци ковачевог живота. Држећи своју малу ћерицу на коленима, говорећи јој речи пуне милости и љубави, заборављао је сав умор од рада, све своје тегобе, све своје бриге. Једног вечера враћајући се кући, беше Благоје нерасположен и туробан. Зарада је била сувише мала, готово никаква... Кући нема брашна, нема ничега... О, радо би гладовао он, кад би знао да ће жена и дете имати довољно... А здравље се његово сваки дан погоршавало све више и више. И занет оваквим црним мислима, виде он своју љубимицу - како ће, после његове смрти, морати да буде туђ слуга, како ће морати, још тако мала, још тако слаба да сама себи зарађује комад хлеба. Вреле му сузе навреше на очи, али као да га опекоше... Он баци поглед ка небу и полу-гласно говорећи сам са собом рече: „А зар ће Бог дозволити да моје дете пропадне? Зар он није отац свију нас, свемоћан и свемилостив?“... Ова помишао, ово неколико гласно изговорених речи подигоше његову клонулу душу, охрабрише га и растераше мрачне мисли, које га беху толико обрхвале. Благоје се прекрсти и са пуно поуздања проговори: „Добар је Бог... Биће ипак добро“... у то стиже пред своју кућу. Мала Милена је истрчала пред њега и назвавши му Бога, нежно се приви уз очеву руку... А он, одговарајући својим мислима рече: „Не, неће дати Бог... добар је Бог“... Не разумевајући свога оца, не прозирући његове мисли Милена је ћутала озлојађена... Приметивши збуњеност своје ћерице, он је ухвати за руку, и веселим гласом запитиваше је час о овоме, час о ономе,

улазећи у своју избу. Јер Благојева кућа, управо беше изба. Ниска, мрачна и влажна изба. Мали прозорчић није био довољан да кроз њега продре довољно светлости. У једном углу кревет на ногарима, више њега стара, чађава иконица са земљаним кандилом испод ње. На среди мали сточић, са две клупе поред њега. У једном ћошку огњиште, на коме се подгревао пасуљ у мањем земљаном лончићу. Све одаваше крајњу сиромаштину. Али изванредан ред и чистота цароваше у овој сиротињској колебици, јер вредна жена ковачева, изнад свега је пазила да јој сиротињска изба буде прекорно чиста и уређена. Кад уђе Благоје жена га погледа брижно, назвавши му добро вече. Видела је на

његовом лицу израз сете, и не хтеде га питати ни о чему. Поставила је, и пошто се помолише Богу, прихватише се јела. Свак је био заузет својим мислима, и не говорећи ни речи, вечерали су своју сиротињску вечеру. У то неко залупа на врата. Зачућен ко би то могао бити, устаде Благоје да види ко је. Пред вратима је

стајао један дечак од својих петнаест година. Бледо, умором испијено лице, и од зиме стиснута уста грчевито су подрхтавала. Преплашени поглед беше упро у Благоја, не говорећи ни једну реч. Зачућен још више, Благоје позва дечка да уђе унутра, што овај снебивајући се учини. Запитан ко је, одакле је и шта хоће, дечко испрекиданим речима, са гласом који је с часа на час подрхтавао, исприча ко је, одакле је, и зашто је дошао. Из села је Б. које је недавно погорело, кућа је упаљена, нигде ничега нема. Отац и мајка су отишли да, где-год, траже посла, а њега послали овамо, да сам себи заради хлеба. Његов отац, познаник и пријатељ ковача Благоја, послао га је Благоју, да га овај прими код себе да га научи занату и да га храни и одева. Чим то чу жена Благојева она рече: „послали су те код нас, а не знају да и ми немамо шта да једемо. И ми се злопатимо и гладујемо, од куд још и тебе можемо примити“... Али Благоје је ћутао. Он се сети својих доскорашњих мисли, и у овом дечаку угледа он своју ћерку, своју малу Милену, која би, као и онај дечко, ишла да тражи хлеба, чим он буде умро. Јест, тешко га је примити, јер и њих троје једва састављају дан са даном. Али, зар га треба одбити, и дозволити да се потуца по свету молећи парче хлеба. Благоје погледом заустави говор своје жене, која, очито, не беше никако склона да прими дошљака. Била је она добра, врло добра. Али немаштина која прећаше да сатре њу, њено дете и њеног мужа, спречаваше је да драговољно прими још већу немаштину. „Добро остани код нас“, рече Благоје дечку. Немамо ни ми, али ако хоћеш да делиш с нама и нашу сиротињу, ја те нећу одагнати од себе. А како ти је име: „Миливоје Живановић“... одговори дечко, и Миливоје оста у кући ковачевој.

Прошло је већ две године како је Миливоје у кући ковачевој. Већ изучио ковачки занат и готово у свему одмењивао свога мајстора, који је бивао све слабији и слабији. И Благоје и жена његова, као и Милена, беху заволели Миливоја као свога. Често су се поносили њиме, као својим рођеним, а сам Миливоје не одвајаше, такође, своје добротворе од својих најрођенијих... Често је, истина, жудео за својима, али то никада не говораше. Бојао се да том жељом не увреди своје добротворе, а за тим, Миливоје заволе Милену која се већ беше подевојчила. Нико то није знао и он је ћутао

не откривајући ту своју наклоност, сматрајући себе недостојног да се ожени ћерком свога добротвора. Али

једног дана била је решена судбина и Миливојева и његових добротвора. Савим изненада добије Миливоје писмо од свога оца. У њему писаше отац Миливојев да се врати у село, које је већ оправљено од пожара. Звао га да се врати у своје село и да тамо својим занатом зарађује хлеба себи и својима. Ово писмо јакo утицаше на Миливоја. Он се најпре порадова што ће опет у своје село код свога оца и мајке. Али убрзо исчезе радост. Зар да напусти своје добротворе, који су га примили онда, кад је био без игде ичега? Зар да их напусти сада, када им је највише потребан, кад је постао замена Благоју у радњи? Зар да се тако захвали за сва добротворина својим добротворима, и - зар да напусти, да се за увек растане од Милене?... И Миливоје се реши шта да чини. Са очевим писмом оде код Благоја, и рече му да га отац позива у своје село. Као громом погођен био је Благоје, кад је чуо ову вест.

Зар да га остави Миливоје, који га у свему одмеђује у послу? Шта ће бити са њим, кад више не могадне да ради? ... Али добри ковач прећута своје мисли, и рече: „Уради како хоћеш, Миливоје. Ја немам права да те задржавам. Ти си нам постао мио као да си наш, али ако хоћеш ја те нећу и не могу задржавати. - Не, ја нећу да идем, одговори Миливоје. Истина, и оно ми је отац, али сте ми и ви отац, јер сте ме примили голог и босог, научили ме занату и пазили ме као свога рођеног. Али ја хоћу да вас замолим, да вас упитам за нешто... Миливоје се збуни и ућута. А по том, на навлађивање свога мајстора, он рече да хоће да се жени, и да тражи Милену за жену. Срећан је био и Благоје и његова жена, и са радошћу благословише и дадоше свој пристанак за брак. Миливоје написа оцу писмо и одговори му да неће долазити, да хоће да се жени, и позвао их да дођу на дан венчања. А кад је, на дан самог венчања, срећан и пресрећан Благоје наздрављао зету, он се окрете и рече својој жени: „Сећаш ли се, кад је Миливоје дошао у нашу кућу, још пре две године? Ти си се двоумила да га примиш код себе, а ето ја га примих и дочеках да ме Бог овако усрећи. Сад могу мирно умрети, јер ни ти, ни моја ћерка, нећете остати без стараоца, нити ће те ићи да се по свету, без мене, мучите и злопатите. Увек сам ја говорио да је добар Бог - да неће дати зло онима, који зло нису заслужили. Чујте и знајте пријатељи моји: „учини добро - не кај се“ ...

Једном када преподобни Теофан беше заспао, ђаво, желећи да му напакости, појави се као дивљи вепар, и уједе светитеља за палац од руке. Светитељ осети силан бол, трже се од сна и виде на прсту трагове од непријатељевих зуба. И пошто га прст веома бољаше, он хтеде да га откине. Али се предомисли, узе миро што је имао код себе од Животворног Крста, помаза њиме свој болесни прст, и одмах се исцели. Од тога доба он доби власт над ђаволима, и изгоњаше их речју из људи бесомучних које су му доводили.

Из Житија светих

БУДИ ИСКРЕН И ПРОСТОДУШАН

Ништа тако не краси, и љубави достојна не чини човека, као искреност и простодушност, која се састоји у томе, кад се мисли наше с речима нашим, а ове с делима саглашавају; тј. кад оно говоримо, што мислимо, а не кад једно говоримо, а друго мислимо. Зато не говори никад сине љубазни оно, што добро не знаш, но строго испитај сваку маленкост, и тако те језик никада постидети неће. Узимај сваки дан себе на испит шта си радио, да ли се мисли твоје с речима, које си онај дан изговорио, с делом, које си учинио, слажу; и нађеш ли, да си где погрешно, изобличи сам себе, да и себи искрен будеш и да други погрешку твоју на теби не примети. Буди у сваком разговору твом особито пажљив, и промисли, да ону реч, коју си једанпут из уста испустио, никада више повратити не можеш; зато држи увек рачун са срцем твојим, па се нећеш лако у речи преварити. Не ругај се никоме, јер је ругање порок најгнуснији, који произилази или из поганог срца, злобе, и правог неваљалства, или од недостатка разума. Не мешај се никада у дела суседа твојих, која те се не тичу, ако ти је мило спокојство душе твоје. Саучешћуј о несрећнима, и учи се примером њиховим бити опрезан, да и сам себе сачуваш од сваке несреће. Не говори ни за ким зло, нити подај прилику, да други за тобом зло говори, тако ћеш само спокојно живети, и код свакога бити у највећем поштовању.

ЈАВНО И ТАЈНО ДЕЛОВАЊЕ ЋАВОЛА

*Будиће презвени и бдиће, јер
суйарник ваш, ђаво, као лав ричући
ходи и ишражи кога да прождере*

(1 Петр. 5, 8)

Овим речима, наравно, апостол указује на деловање нашег непријатеља, ђавола. Он жели да нам каже да ђаво управо све чини да би некога искушао, орасположио за грех и повинуо га под своју власт. Управо то је његово деловање. Отпавши од Бога сам, он жели да и све људе удаљи од Творца и да их управи на дела која су противна вољи Божјој. Почевши од првог, праоца нашег, па у продужетку рода људског, уз безбројно мноштво својих сила. Он проходи земљу и надзире свачије мисли, жеље и расположења, трудећи се да све учини грешницима сличним себи, противницима Божјим, делатељима неправде. У таквом стању људског рода, при тако очигледној опасности за сваког верујућег, како је неопходна и спасоносна опомена апостола јасно нам је свима! Ако постоје непријатељи, зли дуси, који су нам близу и окружују нас, није ли потребно да будемо опрезни, да бдимо и да се бринемо.

Неко се може запитати: „А где су ти неми непријатељи? Ко их види? Кога они нападају? Нападају сваког, али их не могу видети сви. Немогуће их је видети, јер су они дуси и делују првенствено на душу људску. На њене мисли, намере, жеље и расположења. Но, ипак, некад делују и отворено, видљиво, јављајући се у разним облицима, углавном са њима прилично нечистом. То видимо у животу пустињака, старих хришћанских подвижника. Онај ко је читао и познаје житија светих, који су се подвизавали далеко од света - на пустим местима - њима је познато како су их нападали демони, у каквим облицима су им се јављали, како су их искушавали, каквим су их невољама застрашивали. Тако је пустиња главно позориште ђавола. Место његових личних, вражијих деловања. Он сам напада светитеље Божје, често са њима видљиво ратује, иако скоро увек од њих бива побеђен.

У свету је сасвим другачије. Овде ми живимо наизглед спокојно, не знамо за те непријатељеве нападе, не испитујемо његове смицалице, а он сам никога од нас не плаши својим јављањем. Кад би све то било баш тако, могли бисмо се и обрадовати. Али не, браћо. Ђаво не спава; никога не оставља без својих, вражијих сплетки. Он

делује и у свету, само не тако као у пустињи. У пустињи делује сам, а у свету посредством људи; у свету „дејствује“, по речима апостола „у синовима противљења“ (Еф. 2,2), дејствује посредством оних који испуњавају његову вољу и који под његовим утицајем нападају на себи сличне људе, који се противе његовој богопротивној вољи.

И тако непријатељ људи, ђаво, различито делује на људе: у пустињи он делује углавном видљиво, отворено, сам, без посредства других, а у свету делује углавном тајно, скривено, посредством људи. Зашто је тако? Не можемо сасвим одговорити; лукава дејства сатанска позната су само светим божанским људима; само њима, заједно са апостолима „његове намере нису непознате“ (2. Кор. 2,11). А узроци томе су с једне стране светост у души и жртва пустињских подвижника, против којих се подижу страшна искушења, а с друге стране - немоћ и склоност ка греху људи који живе у свету, који често без противљења бивају побеђени својим помислима и страстима. Овове треба додати и сам начин живота и место на коме живе и једни и други. Пустињски подвижници живе усамљено, удаљени од света, у непрестаним молитвама, строгом уздржавању и посту. Они немају чиме да буду искушани. Тело им је умртвљено, не гледају светске саблазни. Зато сплетке против светитеља преузима на себе сам ђаво, против духовних ратује дух и искушава их или помислима маштања о њиховом духовном животу и светости, или увлачи у њих телесне жеље и похоте, или на њих наводи демоне и застрашује их страшним представама.

А светски људи живе у свету, усред саблазни, највећим делом слободно, повинујући се потребама своје телесне природе. Шта ту има ђаво да ради? Зашто да употребљава сопствене, откривене и непосредне смицалице, када је свет већ препун искушења и саблазни, када „сав свет“ како каже апостол „у злу лежи“ (1. Јов. 5,19). Наша страсна плот је увек спремна да усрдно служи греху; зли, порочни људи се сами прљају, а и друге увлаче у грех, и на тај начин, налазећи се под утицајем ђавола, постају његове верне слуге и испуни-тељи његове зле воље. То се јасно видело и у животу нашега Спаситеља Исуса Христа. Када се Господ наш подвизавао у посту и молитви налазећи се у пустињи, ко га је кушао? Сам ђаво. Позната су три његова ис-

кушења, којима је Господ допустио да му се ђаво приближи. А затим? Када је Господ наш отишао у свет, као човек, проповедао и чинио чуда у народу, ко су били непријатељи који су га кушали? Зли, порочни људи. Такви су били фарисеји, књижевници, првосвештеници и чак и један од апостола. То су биле праве ђаволеве слуге. Сами просудите да ли је могуће доћи до таквог слепила и несреће да се дрзне на сам живот таквог Благодјетелја и Чудотворца? Не, немогуће је. Ту је деловао ђаво, само преко њему преданих слугу. Свети Јеванђелист је о издајнику Јуди приметио то да на вечери, чим је узео хлеб из руку Спаситеља, „уђе у њега Сатана“ (Јов. 13,27). А шта су говорили непријатељи Његови код Крста? „Ако си Син Божији, сиђи с крста!“ (Мат. 27,40). Кога овде препознајете? Чији је то глас? Зар то није глас самога кушача, који је говорио Христу још у пустињи: „Ако си Син Божји, скочи доле“ (Мат. 4,6), и о коме је још тада примећено да „иде од Христа за неко време“ (Јк. 4,13).

Видите ли како је зао и препреден наш непријатељ и како су бројне и различите његове сплетке. Ако се он дрзнуо да више пута искушава Господа и Бога нашег и да са свом адском злобом ратује против Њега, онда - кога ће од хришћана да поштеди? Кога од верујућих неће ловити у своје погубне мреже? Нико, баш нико није слободан од његових лукавих сплетки. Напротив, сви су, у свако време, у опасности од њега. Свакога, и на сваком месту он напада: у пустињи јавно и отворено, а у свету тајно и скривено. Ако њега и не можемо да видимо, можемо његова дела. Чије су, ако не његове, страсти које нападају на нас? Чије су, ако не његове, прелести, искушења и саблазни у свету? Ко, ако не он, ствара зле људе, непријатеље; ко, ако не он, шири у свету зло, разрушава ред, ствара узрујаност, метеже, свађе? Све, без изузетка, све што је зло од њега је; сваки наш пад јесте победа лукавства, сваки наш грех јесте славље за његову злобу. Јадан је онај ко му се ни у чему не противи и у свему испуњава његову злу вољу; сто пута је несрећан онај ко му чак служи као роб, који саблажњава, уводи ближњега у грех и на тај начин и сам постаје „ђаво“, како се Господ изразио о свом издајнику (Јов. 6,70). Веома је важно памтити заповест апостола против непријатеља нашег! Увек је потребно бити трезвен и бдити, да нас не би уловио наш непријатељ ђаво. Верни штит наш против сила вражијих јесте Исусова молитва и крсно знамење, чијом силом се развјејавају и ишчезавају све противничке силе. Боже наш, слава Теби!

ВЕЧАН ЖИВОТ

Живот сваког човека почива на божанској основи, стално тежи вечности. Научници се никада не задовољавају својим знањем, већ мисле, да су тек на прагу истине. Праведник, који смерно тежи светости - Богу Створитељу, још више сазнаје разлику између вечности и бледе стварности. Човек се не може умерити ни у љубави, ни у врлини, ни у пороку, ни у заблуди. Увек и свагда он тежи потпуном савршенству. Дух је човечији сродан Духу Божијем. Живот целе васељене не стоји, већ се постепено развија, јер васељена не само

де његове и ово ће вам се све додати“ (Мат. 6, 33). Али ово усавршавање било би немогуће, кад не би имало свагда пред очима живи Пример Богочовечијег савршенства у лицу Христа Спаситеља.

Христос је пут и истина и живот, за све људе без изузетка (Јов. 14,6). Усавршавати се могуће је само по примеру Исуса Христа - Бога, јер само онда идемо правилним путем вечне истине, а то значи и вечном животу. Васељену је створио један вечни Разум, јер се у њеном уређењу види један величанствен план, једна

да постоји већ и живи. Бескрајно развиће, то је закон светског живота. Ово развиће у бесконачност, треба да је разумно, по вечним сталним законима, а наћи те законе, да би по њима живели, јесте најглавнија задача човечијег живота, јер је човек разумно - слободно биће, створен за сједињење с Богом. Сваки рад разумног човека има разумни смисао, тачно значење. Циљ живота целог човечанства и сваке личности откривен је у Јеванђељу и састоји се у усавршавању по образу и подобију Божијем, у приближењу Богу, у стварању светог Царства Божијег, коме неће бити краја. „Будите савршени, као што је савршен отац ваш небески“ (Мат. 5,48). „Иштите најпре царства Божијег и прав-

предобра намера Творца. Душе свих људи тако су исто поједнаке, дакле и духовни живот има један одређен циљ, једну задаћу.

Човеку је дан слободан разум и тежња истини. Сваки човек размишља о крајњем циљу свога живота и тражи његово решење. Наука не може дати одговора на ова питања; уметност још мање може одговорити питањима душе. Остаје једина вера, где можемо наћи одговоре на питања циља живота, јер овде говори Вечни Бог, а хришћанство учи, да је Бог бескрајно велики, свет и свемогућ, да је Он људе створио из љубави, за слободно - разумну дружбу с Њим у светлости и блаженству, ради усавршавања без краја и граница.

Царство Божије почиње на земљи. Људи, који воле Бога и вечну истину са радошћу и љубављу прилазе Христу и још овде на земљи постају становници неба: „Отуда је разумљиво, зашто је Христос тражио од својих последоваца потпуно савршенство“ (Мат. 5,48). Разумљиво је према томе, зашто Свето Писмо тражи од људи смерност и безусловну покорност вољи Божијој. Зато свака грешна мисао, свака ружна тежња, сваки себичан рад, удаљава човека од Бога од правде и истине (Јов. 17,31); и напротив, свака тежња смерности и покорности вољи Божијој, свако добро дело учињено у славу Божију, молитва и прослављање, сваки рад љубави и пожртвовања у име Христово, сваки покајани уздах, свако сазнање природне слабости и Божанске моћи, подиже човека над самим собом и приближава га Оцу Небесном. Господ није створио људе да чине грех и безаконе, да воде себичну борбу за земаљска блага. Ако се грех појави, зато је крив сам човек, његова злоупотреба слободе, и за ово је човек одговоран самоме Богу. Грех убија душу и удаљава човека од Бога. Зато је Христос дошао не само да узме на себе грехе целог света, већ да поврати људе првобитној дружби са Богом у правди и истини. Дошавши с неба на земљу Господ Исус Христос, тражио је од људи веру у себе, као у Сина Божијег и Спаситеља, а зато је обећао вернима вечни живот и сједињење с Богом.

Вечни живот, као и Божији живот, никада не постаје. Христос вели: „Ово је воља онога који ме је послао да сваки који види сина и верује га има живот вечни“ (Јов. 6,40). Први услов да задобијемо вечни живот, који почиње овде на земљи и само се продужава на небу, јесте смерно потчињавање вољи Божијој и немогућност да се спасемо само својим заслугама. Вечни живот код људи изражава се у љубави према Богу и ближњима, добром светом животу и сталном борбом са ниским страстима душе и тела.

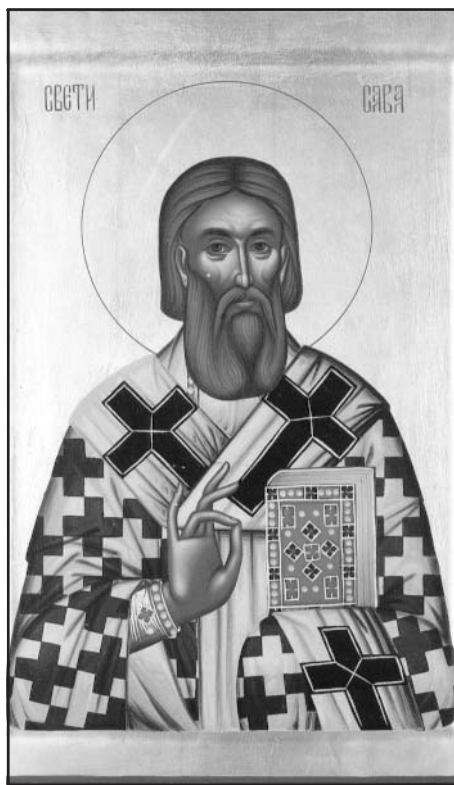
Немогуће је угодити двома господарима: Богу и мамону. Хришћанин треба да преда себе Христу, да постави Светога Духа, да не мисли о својој слави, о својим страстима и задовољствима већ о слави Божјој, о остварењу виших светих циљева Царства Божијег на земљи. „Иштите најпре царства Божијег и правде његове и ово ће вам се све додати“ (Мат. 6,33).

ШТА СКРАЋУЈЕ НАШ ЖИВОТ

Наш је живот кратак, а ми сами гонимо Бога, да га још више скрати. На земљи је било само добро у рају. За нас је живот био само у рају, јер се само живот у рају може назвати животом, а он се проводио у радости, које тако много прижељкује наше срце. Адам и његова помоћница Ева, уживали су све што није грешно, тело су имали лепо, а душу још лепшу, јер је она била света и слична Богу, њихово је срце било приљубљено Богу и његовој светој вољи, жеље њихове тежиле су Богу, извору добра, савест њихова била је чиста. Они су били деца у којима се огледала слика небесног Оца. Нису се ничега бојали, ни зашта плакали. И све је ово грех изменио. Грех је од човека створио непријатеља Богу и његовој вољи и дао му други страшнији изглед. Свету и богољубиву душу његову учинио је себичном, свет је обратио у такву болницу у којој се ништа не чује осим вапаја, ништа се не види осим беде. Грех је и сам наш живот ужасно скратио. Смрт је ушла не само у свет, него и у тело наше и она владајући светом уништава га разним болестима и претвара у прах. Рајска срећа прошла је као сан, и само је код нас остала горка успомена о њој. Ипак је милостиви Бог вољан да продужи наш живот. Матусал је живео 969. год. Праоци и Патријарси живели су по неколико стотина година и они нам служе за пример, како Бог награђује врлину. Али се на земљи множе несреће, јача неправда, расте злоба и мржња, као поток разливају се безакоња, вапију на небу греси, огорчава се Свемогући. Грех се зацарио у човечијем срцу, изгнао љубав и страх Божији, влада очајан и мрзак Богу живот и ми умиремо у пола века, а многи то и не доживе. Добри људи нису никоме на штету, већ свима, колико је могуће, чине добро и све воле. Њихов се живот не броји по данима, већ по врлинама, јер рђав човек за 70 година не учини толико добра, колико учини добра за 7 дана. Ипак и добри умиру пре времена. Онај, који с неба све види, зна, да добри дуго неће остати добри, да ће рђави учинити добрим рђавије од себе и не даје им да више живе.

Колико дуго живе дрва и камење, само смо ми једини, у сравњењу с њима ништа. Многе су животиње врло снажне и дуго живе, а човек, њихов господар, слаб. Сребро је стално, злато дуговечно, а среброљубац брзо умире и постаје прах. Вечност је море без

обала, а наш живот кишна капљица, што је канула на земљу, осушила се и непознаје се. Кад имамо на уму, да је човек оптерећен тешким несрећама и недаћама, зар се онда у пола краћи не показује наш живот. Истина да и у животу има радости, али је то капља шећера у чаши горчине. Овај кратак живот дат нам је зато, да се припремимо за вечни живот. Али се ми у свему старамо за будуће дане, само не за страшни дан; за празнике имамо лепе хаљине и наките, а за празник и свечаност вечну, ништа; све памтимо, бринемо се за све,

једино смо само душу заборавили; наше су мисли високе али не лете на небо; жеље бескрајне, али не теже вечном животу; савети мудри, али наносе смрт речи многе али не оних с којима би предстали Бојјем суду; имамо и љубави, али не према Богу; имамо и страха, али не од вечних мука.

Побринимо се душом за душу, да би је приликом смрти предали у руке Божије а не у руке ђавола.

УЧИТЕЉ И УЧЕНИК

Не баш тако давно, у једној пустињи, недалеко је дан од другог живљаху два монаха. С времена на време долазили су један другом и пријатно проводили по неколико часака у разговору. Један од њих је био писмен и имао је Свето Писмо. Други неписмен, кад год је долазио овоме, он му је свагда по штогод читао из свете књиге. Једном после читања, неписмени се замишљао и дуги је ћутао. Писмени га упита:

- О чему размишљаш, брате?

- Мислим, - одговори упитани, - како си ти пресрећан што знаш читати. Никад ниси сам. Кад си тужан, досадна ти самоћа, ти узмеш ту Божију Књигу, читаш - и већ ниси сам: с тобом Господ говори. Ја сам те радости лишен: нисам писмен.

- Због тога си замишљен? рече писмени. Има кад да и то научиш. Ја ћу те учити, па кад научиш читати, тада ћеш моћи да читаш и Књигу Божију.

Са великом благонаклоношћу неписмени монах је на то пристао, и одмах је почео учити; како друге књиге осим Св. Писма нису имали, то су из ње учили.

- Од чега да почнем? - рече учитељ - Коју страну да разјасним? - Почео је најглавнијим. Ти знаш за главну заповест Господњу. То ћу наћи и тим ћемо почети.

Учитељ монах нађе десету главу Јеванђеља од Луке, поче читати, објашњавајући и показујући му слова.

„И гле, устаде један законик и кушајући га рече: Учитељу! шта ћу чинити да добијем живот вјечни? А он му одговори: Шта је написано у закону? како читаш? А он одговарајући рече: љуби Господа Бога својега свим срцем својим, и свом душом својом, и свом снагом својом, и свом мисли својом, и ближњега свога...“

- Стани! - Прекину га ученик - За данас доста. Понови то исто још једанпут! Учитељ понови.

- Још једанпут, замоли ученик. Поновили су још једном.

- Хвала! За данас је доста. То сам научио. Проду- жићемо други пут. Монах се опрости и оде у своју ћелију.

Учитељ га очекивао сутра дан, - сусед не дође; надао му се другог, трећег дана, целе недеље - њега

КАКАВ ТРЕБА ДА БУДЕ ПУТ ХРИШЋАНСКЕ ОМЛАДИНЕ

„Ја сам љуби, истина и животи...”

Тражећи изворе за напајање душе малог човека, наша Црква правилно је пошла путем љубави према домовини, као неопходном васпитном циљу. Ово је, и те како, потребно за васпитање омладине, јер је она

била сувише затрована интернационалним утопијама и паролана и бескрајно се удаљила од својих непосредних задатака и вековних идеала свог народа. Упоредо са линијом повратка на здраво национално и религијско поднебље свесрдно се заступа правац васпитања наше омладине идеалима рада, поштења и марљивости. Ово је у потпуној хармонији са најпозитивнијим цртама нашег народа. Дуго се лутало цунглом такозване савремености. И ако са закашњењем - наишло се на прави пут. Потребно је, да се у детету још од најранијег узраста формира живи храм Духа Светог. А то ће бити само тада, када се дете нежно и смерно приведе Христу. Васпитањем и систематским образовањем оно треба да се упозна са Христовим заповестима, да упозна дух хришћанства. Све Христове заповести надахнуте су личним примером. Онога Који изнад свега воли децу, те је и природно, да ће Господ Исус

од деце увек стварати боголике ликове, који ће живот учинити лепим и драгоценим подвигом у славу Тројице и за добро човечанства. Моћни народи и велике државе за своју снагу и колосални процват и напредак дугују религиозно-моралном васпитању младих нараштаја, који расту и цветају, продужују дела поколења која одлазе и прихватају њихове бриге и задатке, идући новим стремљењима и новим успесима уз помоћ Божју. Главна дужност сваког народа који жели да живи и напредује јесте старање за религиозно-морално образовање своје омладине. Оно мора учинити све да омладина упозна и заволи Господа Исуса Христа, да Га усвоји, да Му служи свом душом својом и испуњује све заповести Његове. Служење Христу је служба човеку и човечанству, служба великој Божијој премудрости и љубави на којима почивају друштво, народ, васељена. Празник наше хришћанске младежи има важан задатак, да дечију душу приближи њеном извору - Богу. Наша земља осећа вапијући неопходност за вишим и хришћанским непоколебивим карактерима, који ће по примерима божанске жртве са Голготе усвојити завет Онога, Који с правом, влашћу и силом каже о Себи: „Ја сам пут, истина и живот“. И кад светлост славе, која долази са божанског ореола Голготског крста, допре у чисте и невинне дечије душе, бићемо потпуно мирни за будућност рода нашега и земље наше, јер ће тада велике и свете душе, загреване, руковођене и одушевљаване од искрене и живе религиозне вере у Господа Исуса Христа, Који нас топло воли, служити храму, цркви и отаџбини, уздижући дух народа Богу и човеку, стваралачком животу, савршенству и бесмртности. Приближујући омладину Господу Исусу учинићемо, да наш народ разумно и весело понесе благодатни огањ спасоносне голготе и подигне јаке и необориве темеље будућности, која ће све више блистати из дана у дан и ићи из славе у славу за добро и величину Цркве, народа и отаџбине. Велики значај, важност и мудрост скривени су у речима Богочовека. „Пустите децу к мени и не браните им, јер је таквих царство небеско“. Нека би наши млади нараштаји пошли стопама свете плејаде оних који сагореше у служби Богу и народу. Амин.

нема. Учитель пође да посети свог ученика, али не нађе никога у пећини. Види се да је некуд и то већ одавно отишао јер је и пепео са огњишта ветар разнео. Чудећи се и тугујући за другом врати се монах учитель својој кући. Ускоро за тим добио је за суседа другог испосника, за овим је дошао трећи, четврти, и тако је учитељ постепено добијао друге ученике.

Прошло је десет година. Једње летње вечери седео је пред својом пећином учитељ - монах и читао Јеванђеље. Одједном у даљини указа се један путник. Дошао сасвим близу. Не познаје га. Дуга бела брада, изнурен, лице потамнело, очи упале. Види се да је такав услед рада, испаштања и поста. Поздрави се.

- Ево ме к теби брате - рече дошавши. Дођох да продужимо наше учење!

- Како? зачуди се овај.

- Сећаш ли се да си ме учио читању речи Божје? Дођох к теби...

- Ти си то? - обрадова се монах учитељ. Па где ишчезну? Што оде а и не јави се.

- Ја сам непрестано лекцију учио. Сети се, кад си ти прочитао: „Најглавнија је и прва заповест: љуби Господа Бога својега свим срцем и душом“. Не могу се похвалити, да сам то потпуно научио и извршио, тек само по нешто од тога усвојио сам. Сад, брате, дај да учим другу другу половину заповести, коју онда нисмо ни прочитали.

У место одговора устаде монах и госту се до земље поклони.

- Не могу ја тебе да учим, ти си мене научио. Научио си ме, да реч Божју треба читати, не очима већ срцем, а да би разумели вољу Божју и извршили је, по учењу Христа Спаситеља, треба да обратимо највећу пажњу, да цео наш живот буде испуњен љубављу и усрђем. Брате мој, остани овде у заједници са мном, и да по твојем изучавамо реч Христову.

Много су година проживели монаси заједно, много су времена провели у читању велике књиге - Библије, много размишљали и много осећали читајући је. Много је људи из удаљених крајева долазило к њима, и многе су добром научили. На њима се испунила реч Христова: „Ко је жедан нека дође к мени и пије“. Ко верује у Мене, у тога ће, по речима Св. Писма, из утробе потећи река живе воде.

МОЋ ВЕРЕ

- Господине попо, - отпоче Марко и не поздравивши се са свештеником - моја јединица бори се с душом... Ту га глас издаде и сузе му грунуше низ образ. Свештеник изненађен стајаше као окамењен, посматрајући неочекиваног госта и упињујући се да на његовом лицу прочита шта се то догодило. И доиста преплашено и узнемирено попино лице очас поврати уобичајену мирноћу и спокојство, које га и у најтежим часовима не напушта. Њему би јасно ради чега је Марко дошао код њега, те га одмах отпоче тешити и уливати му наду и милост Божју. После суза и оваквих попиних речи новодошавшем као да мало лакну на души, ма да му исту још обавијаше густ вео црне слутње.

- Како, оче, могу да се надам, кад су јутрос крај њене постеле била више лекара и сви су једногласно констатовали, да јој је ово последњи дан живота... Отворено су ми рекли да су часови моје кћери изборјани... да смрт полако наступа...

При тим речима он се - пошто дубоко уздахну и ухвати обема рукама за седе власи - заниха и хтеде пасти, али га попа придржа и посади у наслоњачу...

Неколико тренутака потом Марко се поврати и његово лице преливено лаким бледилом доби миран изглед.

- Напоследку госпо'н попо, рећи ће он, ја и онако немам више наде у земаљске лекаре. Они су чинили што су могли. Ако би Бог хтео, Он би зацело могао да учини више од њих.

Ма да му глас подрхтаваше ипак из његових речи видно избијаху рефлексни наде. Свештеник у место одговора отвори некакву књижицу и стаде из ње на глас читати:

„И ако имате вјере колико зрно горушчино рећи ћете гори овој: пређи одавде тамо, и пређи ће, и вама неће ништа бити немогуће“ (Јеванђеље по Мат. 17,20). Потом претуривши неколико листа опет настави: „И дође к њему с узетијем кога четворо ношаху. И не могући приближити се к њему од народа открише кућу где он бејаше и прокопавши спустише одар не коме узети лежаше. А Исус видевши веру њихову рече узетоме: синко опраштају ти се греси твоји... устани и узми одар твој и иди дома. И уста одмах и узевши одар свој изиђе пред свима, тако да се сви дивљаху и хваљашу Бога говорећи: нигде тога видели нисмо“ (Јеванђеље по Марку глава 2; стих 3-13).

Новодошавши слушах пажљиво прочитане речи и кад попа престаде, он дубоко уздахну. На лицу му се јасно опажаху трагови унутарње борбе између вере и сумње, наде и очајања. Попа се учини као и да не опажа ову страшну борбу у души свога парохијана, те пошто поново претури неколико листова исте књиге, опет настави: „Не бој се само веруј, јер ако можеш веровати све је могуће ономе који верује. А отац детињи повика са сузама говорећи: верујем Господе! помози мојему неверију. А Исус запрети духу нечистоме говорећи: душе неми и глухи! ја ти заповедам изаћи из њега.... И повикавши и изломивши га изађе и учини се као мртав. А Исус узевши га за руку подиже га; и уста“ (Јеванђеље по Марку гл. 5 стих 36 и 9 стих 23 - 28).

Кад и последњи ехо попиних речи умуче, тишина нема владаше у соби коју само нарушаваху јасни откуцаји узбуђеног срца родитељског.

- А ако она издана док ми стигнемо? рећи ће Марко тужним, али већ сигурнијим гласом.

- „Не бој се само веруј, јер је све могуће ономе који верује“ - рече попа. Оно што се нама чини немогуће Богу није, „јер је Богу све могуће“ (Јеванђеље по Марку глава 10, стих 27).

Неколико тренутака потом Марко и попа Н. одмицаху ћутећи, журно хитајући болесници. Сваки од њих беше занет својим мислима, те зато између себе ни речи не проговорише. Попа под мишком беше стегао некакав повећи замотуљак, који би овда онда боље наместио. Што су се више ближили кући, Марко је био све узбуђенији и то узбуђење и на лицу му се опајало. Најзад, указа се и кућа. Око ње све мирно и тихо. Марку прво лакну на души, али се одмах затим стресе и уздрхта. Попа то примети па ће му додати:

- „Не бој се, Марко, само веруј“. Све ће се, ако Бог да, на добро свршити !

- Дај Боже, госпо'н попо из твојих уста у Божије уши - одговори Марко.

Уђоше у једну пространу и лепо намештену собу. Кроз полутаму назираху се две силуете, обадве бледе, ослабеле и неиспаване. По лицу њихову видело се, да су поједнако боловале, само док је једна лежала опружена на кревету, она друга била је на ногама крај ње. Видевши свештеника мати се одвоји од кревета свога чеда и бризнувши у плач похита да пресретне свештеника.

- Не бој се, снахо, само веруј и уздај се у милост Божју. Неки ми унутарњи глас шапће, да ће твоја једи-

ница убрзо оздравити - рећи ће попа. Бог је свемогућ и милостив. Учиниће нам ако му се искрено са вером и сузама помолимо. При тим речима оба родитеља падоше ничице на земљу и осташе тако за све време обреда исповести и причешћа. С времена на време отео би им се по који уздах из груди или би се по нека суза као бисер засијала при треперећој светлости свеће и брзо скотрљала низ смежурано лице њихово. Болесница на против беше мирна и прибрана а још се уз то и неко особито блаженство беше се разлило по њеном бледом лицу те га чињаше још лепшим.

После свршеног обреда попа Н. остаде још неко време код болеснице уливајући веру у Бога и наду у милост Његову час болесници час родитељима. Ту је сад сазнао да је сама болесница захтевала да се исповеди и причести, полагајући наду у небеског Лекара кад су је земаљски напустили. Отац њен, по угледу на све имућније људе, веровао је једино - кеси својој. Зато је био изненађен кад је чуо жељу болеснице. У почетку није мислио да јој ту жељу испуни, али кад она све упорније захтеваше, додајући да је једино причешће може подигнути, он попусти и оде по свештеника. Мати је то помишљала много раније, али му није смела поменути, знајући га какав је.

Свештеник се у разговору прилично задржа, читајући разне ствари из оне чудновате књижице, која носаше наслов: Нови Завет Господа нашег Исуса Христа. За све то време болесница отворених очију праћаше пажљиво ток разговора и читања не одајући своје унутарње муке и болове. На растанку попа рече да га сутра извести како је болесница.

- Е мој господине, да ли ће она дочекати јутро, питање је? рекоше обоје скоро у један глас испраћајући свештеника.

- Не бојте се, само верујте и у Бога се уздајте. Он је близу оних који Га призивају и готов је да им помогне - рече попа опраштајући се.

Сутра-дан попа Н. беше од раног јутра на ногама. Тамај је претурао некакве хартије у својој канцеларији кад неко закуца и уђе не чекајући попине дозволе. То беше Марко. Од силног узбуђења не могаде ни реч прозборити већ чим уђе њега загушише сузе. Попа беше на великој муци те не могаше ни да запита Марка какве му гласе доноси. У његовој души блесну сумња, али истовремено с њом и зрак наде, који брзо постајаше све јачи. Неки унутарњи глас шапутао му је утешне речи - особито синоћ после вечерње молитве, у

којој се дуго молио за исцељење болеснице. Све му то за трен ока изађе пред очи. Дошавши к себи упитаће Марка:

- Је ли боље болесници?

Уместо одговора Марко паде на колена и дохватавши попину руку поче је целивати обливајући је сузама. Попи тад лакну на души и лице му заблиста од неког особитог унутарњег задовољства. И пошто Марка понуди столицом отпоче благим, мало прекорним гласом:

дио нам је да му се молимо и да Му благодаримо, међутим колико има таквих, који цркву барем једном годишње - да не кажем чешће - похађају, који у очи недеље и празника окупе целу породицу на заједничку молитву, који по успешно завршеним пословима падају на колена пред милостивим Оцем небесним да Му заблагодаре на његовој милости?!

Ту се из груди Маркових оте дубок и болан уздах, док попа настави:

.... И онда није чудо што нам је Господ окренуо ле-

- Не рекох ли ти, Марко, да се не плашиш. Бог је и данас исти онакав какав је био у прошлости: Силан, Свемоћан, Милосрдан и Човекољубив. У његовој је власти живот и смрт - душа и тело. Свето Писмо нас уверава да је Он даривао слепцима вид, узетима и раслабљенима ход, беснима разум, мртвима нови живот. Њему и данас није тешко да иста и још већа чуда учини, само, ми то Божије благовољење не заслужујемо. Он нам је преко свога Сина заповедио да верујемо у Њега, док ми данас терамо шегу са онима који га верују; заповедио нам је да Га љубимо, а ми на сваком месту ружимо и скрнавимо његово свето име; запове-

ђа. По нашим злим делима не заслужујемо ни да нас оно сунце обасјава, а камо ли друге благодети којима нас Он још тако обилно обасипа....

Ту попа заћута и у соби наста гробна тишина. По кат-када би бацио поглед на Марка, који гледајући утучено у земљу, узбуђено дисаше. Видело са да је у њему беснела страшна борба са самим собом, са својим дотадашњим животом и навикама. У њему се тих тренутака рађао нов човек који није хтео да ишта заједничко има са старим.

- Господине попо, - отпоче после дужег ћутања Марко - сад видим да сам недостојан Божије милости.

Ја у њега нисам веровао, чак нисам признао ни да постоји. Никад се нисам молио а не бих ни умео. Цркву сам називао „поповским дућаном“ и сваки пут смејао сам се жени кад је у њу одлазила. Ах, Боже, велики ли су моји греси!....

.... Па ипак Бог није хтео да ме казни! Хтео је само да ме опомене да би се вратио са заблудела пута. И по својој великој мудрости употребио је такав начин и изабрао такав моменат кад Му се ја нисам могао противити. Ја сам послушао своју јединицу и вас позвао више из обзира према њој: хтео сам само да јој учиним по вољи. У Бога нисам веровао па се нисам могао ни надати његовој помоћи. Али ти си ми синоћ пробудио успавани разум и отворио заслепљене очи. Ти си ми у душу посадио клицу вере и улио зрачак наде. Душа моја дотле неосетљива осетила је присуство Божије у себи и тада јој се на мах открила намера Свевисшњег. Нека неодржива сила савила ме је на колена и ја сам - видели сте - у таквом положају остао за време обреда. Кад сам устао ја сам био други човек. Ваше последње речи на расстанку растерале су и оно мало заостале сумње и стрепње, а на њихово место распламте се нада у милост Божију.... Наша јединица после толико неспасаваних ноћи одмах по нашем одласку склопи своје уморне очи изговоривши речи којима још више охрабри наша родитељска срца:

- Господе, хвала ти на твојој милости.... Сад ми је чини ми се лакше!....

Ја и Јелка провели смо на коленима скоро целу божеветну ноћ лијући сузе и молећи се Господу да се смилује на нас грешне и подигне наше чедо. И Бог је - хвала Му на његовој милости - услишио глас нас грешних и тешку бољку нашег чеда окренуо набоље. После вишечасовног спавања разбудила се знатно опорављена. Њено лице после толико времена прели се дивном руменом бојом а њене скоро угашене очи запламтеше поново животним сјајем. У знак моје дубоке благодарности према Богу половину мог имања стављам ти, попо, на расположење, чини од њега како те Бог учи!

Болесница се доиста јако брзо опорављаше да већ десети дан уста из кревета. Од тог доба Марко са својима не изоста од цркве. Сваке недеље и празника видећете га у, једном ћошку храма, како са страхопоштовањем прати ток богослужења и шапуће своје молитве.

Ж. М.

СРПСКЕ ГУСЛЕ И ЊИХОВ ЗНАЧАЈ

Примитивни инструмент, издубљено дрво са јагњењом кожом покривено, заковано дрвеним и гвозденим клинцима, а од врха до дна затегнутом коњском длаком-струном. И нехотице симболички вежу наш народ. Јагњења кожа-страдање нашег народа кроз векове; дрвени гвоздени клинци- патња; коњска струна-ланци, а гусле наш српски народ.

Онај ко о гуслама ништа не зна, њега и не занимају. За њега су гусле обична ствар. Ипак гусле су у историји српског народа играле неизмерну улогу. Оне су вековима са колена на колено преносиле историју и национално васпитавале српски народ улевајући му у душу све оно што је честито, жигошући оно што је неваљало и неморално. Оне су славиле правду и јунаке а проклињале силнике и издајнике. Оне су шириле љубав и веру, те подражавале наду.

У српским гуслама се огледају најважније особине хришћана: љубав, вера и нада.

Гусле су нам вековима говориле да верујемо, да волимо и да се надамо. И онда кад су у нашем народу били писмени само свештеници и калуђери по манастирима, гусле су причале о догађајима из прошлости, народ се окупљао око гуслара и хранио своју душу топлим звуком и пјесмом: „Боже мили чуда великога...”

Сви неписмени Срби до којих је звук гусала допирао знали су о славним Немањинима; о Немањи, о Св. Сави, Цару Душану и његовом царству и господству, о краљу Вукашину и Његовом праведном сину Краљу Марку, чију су правичност гусле дигле до небеса и подигле његово јунаштво до бајки. Гусле су нас научиле да га је његова мајка Јевросима правдом запајала преклињући:

„Боље ти је изгубити главу, Него своју огрешити душу!”

Много је речено у тим речима, које су и дан данас актуелне и биће док је света.

Причајући нам о Косовској битци и српским јунацима; Цару Лазару, Царици Милицы, Милошу Обилићу, Вуку Бранковићу, Карађорђу, Гаврилу Принципу, Краљу Петру Ослободиоцу ... и кроз свој звук и пјесму гуслача учили какав треба да буде прави Србин. Како да чува своју Православну веру и душу. Свака правда се награђује а сваки грјех кажњава.

Столећима су гусле прикупљале у себе све догађаје српског народа и верно их чувале као што кремен

чува у себи тајанствене варнице и кад год је требало да се те варнице сеју у потомство, гусле су их просипале, као што их је кремен давао за огрев потребнима. Српске народне песме су једно неизмерно благо, које требамо сви што чешће да читамо.

Колико су гусле лепоте улевале у душу нашег народа тешко би било описати и великом историчару.

Безброј дивних моралних примера чули смо од гуслара. Сигурно да је, да је то била једина просвета у широким масама српског народа кроз векове.

И данас, кад гледамо друге народе у модерној - демонизованој музици гдје јуре за модерним звуцима и инструментима који убијају душу, гусле су нам још једино преостало обилежје које нас подсећају на старог деду: „који је узео свог унука на крило и прича му што је некад било...“, које нас подсећа на вековно ропство и пламен свеће гдје су увече након напорног дана и туге уцвјелени срби привијали мелем за своју душу. Иако им прети музеј и прашина гусле ипак својим звуком уносе мир и снагу достојанство и понос да не буду Срби кукавице сиње, да не буду издајце јудине памети, да не буду олош јер то нам ђедови и прађедови и Свети Сава неће опростити. Зато „Гусле моје од јавора сува, гдје вас нема ту је кућа глува...” загудите па Бога славите, браћу мирите снагу дајите, љубав ширите како сте увијек чинили ... „ко мира и одмора жели нек се Бога и гусала држи...”

Данас као и некада треба причати о старој слави, моралу, јунаштву, издајству, пропасти и робовању, јер народ не зна чувати слободу ако није осјетио тешки удар робовања туђину.

Гусле, ту тајанствену историју српског народа, треба да има свака српска кућа.

Али данас, нека наша браћа и сестре кажу, да гусле више не вреде и да су просте. Српске куће су пуне радио и теве апарата, а гусле су сељачке и нису у моди. Не слушајмо их, већ чувајмо српске гусле, које су нам сачувале српско име српску веру и српску славу.

*„С гусала сам ко с извора њио
ијевајући Богу се молио,
Па се вину душа као вила,
Никад слаће њиће није њила...”*

*синђел Анђоније
Драговић*

О МАЈЦИ

Била тако и живела мајка, син, снаха и унук. Живели су мирно док је било хлеба.

Но догоди се неродица и настаде глад. Снаха помисли, да треба да убију мајку, да би их било мање на храни. Али се муж њен није могао никако сагласити. Он је толико поштовао мајку, да му је мисао о о убиству мајке била неподношљива. Али глад је све више притјешњивала. Тада каже муж жени ајде да убијемо једно од наше дјеце, јер нема хлеба за све, ако умре једно од наше дјеце ми можемо добити друго дјете, а ако ли мајка умре, више се мајка не рађа. Пристаје жена (мислећи да ће на крају убједити мужа да он њу убије) и оду да ископају гроб. Но кад су почели копати, звекне мотика о неки предмет. И они ископају лонац пун златника. И тако се сви спасу од глади.

Ави Макарију дође брат неки и упита га: реци ми реч којом ћу се спасити? Старац му одговори: Иди на гробље, и грди мртваце. -И брат отиде на гробље, изгрди мртваце, и камењем изударе гробове, па се врати и исприча старцу шта је урадио. А старац га упита: Ништа ли ти не рекоше? Ништа, одговори овај. Онда му старац рече: Иди опет, и похвали их. И отиде, и поче похвалама обасипати мртваце, говорећи: апостоли, свети и праведни! - И врати се старцу и обавести га о томе. Старац га упита: Ништа ли ти не одговорише? Ништа, одговори брат. Рече му старац: Видиш, они ти не одвратише мером кад си их грдио, нити што прозборише кад си их похвалама обасипао. Тако и ти: ако хоћеш да се спасеш буди као мртац: не љути се када те срамоте, нити се горди када те хвале, и спашћеш се.

ОТИСЦИ СТОПАЛА

Једне ноћи човек је уснио сан. Сањао је да се шета по плажи са Господом. На небу су блескале сцене из његовог живота. За сваку сцену, приметио је два пара стопала у песку: један који је припадао њему, а други Господу.

Кад је последња сцена из његовог живота блеснула пред њим, он је погледао иза себе на стопала у песку. Приметио је да је много пута на стази његовог живота постојао само један пар отисака стопала. Такође је приметио да се то дешавало у најтежим и најтужнијим тренуцима у његовом животу.

Ово га је истински узнемирило и упитао је Господа о томе: „Госпode, рекао си кад једном одлучим да те следим, бићеш стално уз мене, дуж целог мог пута. Али ја сам приметио да је у најтежим тренуцима мог живота постојао само један траг стопала у песку. Не разумем зашто си ме напуштао онда када си ми био најпотребнији“.

Господ одговори: „Моје драго, драго чедо, ја те волим и никада те не бих напустио. У време твојих искушења и падова, када си видео само један пар стопала, то је било онда када сам те носио.“

Е. Н. А.

ЖЕНА И МАЈКА

Жена стари, мајка не стари.

Жена као жена, мења се и стари, мајка као мајка не мења се и не стари.

Жена представља пад човека у природу, мајка представља уздицање човека к небу.

Мајка, која није била жена, до била је славу и част изнад ангела, док је жена као жена била и остала веза човека са природом.

Својом улогом мајке жена испуњује своју улогу жене.

БЛАЖЕНИ КОЈИ ПЛАЧУ

Блажен је човек који за време молитве Пресветој Богомајци заплаче од радосног умиљења што постоји Она - чудесна молитвеница за сав род људски и свемилоствива Помоћница у свакој беди и невољи. Блажен је човек који заплаче од радосног усхићења што постоји тако диван, тако човекољубив, тако свемилосрадан Спаситељ Света као што је Господ Христос. Блажен је човек који заплаче од радости што има око себе толике хиљаде хиљада светих сведока Благости Христове, те га сви уче, и помажу, и потпомажу у његовом идењу, у његовом бауљању за Господом Христом. Блажен је човек који плаче од радости што постоје многи људи који живе по заповестима еванђелским, и што има много тајних еванђелских дела, еванђелских подвига, еванђелских расположења. Блажен је човек који плаче од молитвене захвалности што је чудесни Богочовек начинио Цркву од Анђела и људи, те их измењао да живе заједно као браћа и сабраћа. Блажен је човек који плаче од умиљења пред смерношћу, пред милосрђем, пред човекољубљем, пред страдањем, пред трпљењем кроткога Господа Исуса Христа. Блажен је човек који у молитви заплаче тронут страдањем неког Мученика или подвигом неког Светитеља. Уопште, блажен је човек, сваки човек који плаче пред ма чим, за ма чим светим, еванђелским, Божијим.

Све су те сузе, уствари, сузе благовесне, сузе блажене, сузе радости. Зар се не радовати, свагда радовати; и зар не плакати, од радости плакати - што је тако дивно, тако чаробно, тако мило, тако свемилостиво, тако свенежно, тако свемоћно биће, као што је Господ Христос сишло у наш тужни, у наш грешни, у наш јадни земаљски свет? Па не само сишло, него и остало ту, с нама, међу нама, дајући нам непрестано све своје: све божанско, све бесмртно, све вечно, све блажено. Зар због свега тога не треба бити увек блажен, у свима сузама, у свима тугама, у свима страдањима за Њега - блажен?

о. Ј.П.

БУДИ СМЕРАН И КРОТАК ДУХОМ

Кад ставимо насупрот гордост смирењу, онда само видети можемо, да је смерност врлина највећа и достојна љубави, а гордост порок најгнуснији и најдостојнији презирања. Сва остала преимућства не вреде ништа оном, који је горд и који је код људи тога ради у презирању. Лепо је, кад човек о себи благородно мисли, кад себе пристojно цени као човека, и кад сам себе својевољно не пренебрегава, но, кад много више мисли о себи, него што је, кад човека према себи као неприметна мрава сматрајући, хоће да пукне од гордости, подлошћу своје душе чини себе неопходним, ништа гадније, ништа презрителије бити не може. Зато сине мој љубазни, промисли, да су и оно људи, па се опходи с њима благосклоно и снисходитељно. Сиромаси у закрпљеној хаљини, који поштено мисли, треба да ти буде и пред очима, и у срцу твојом, онако исто важан, као и најбогатији, који у злату трепти са свим својим спољашњим преимућствима јер ништа не може бити на Божијем свету неправедније, него сиромаси јавно презирати зато што је сиромаси и што је незнатан рођењем. Смирени и снисходљиви човек заслужује код свакога велику пажњу, а горд сам себи шкоди, јер га сваки живи, који благородно мисли, презире, и бежи од њега као од нечовека. Ничим мање ти буди сине љубазни сличан њежном шебоју, који цвета по луговима неприметан, заносећи мирис свој око себе просипа, и који ће сваки живи узабрати и омирисати, а не горди божур, који се само својом лажљивом бојом преузноси, због смрада његова свако га презире и обилази. Чувај се као живе ватре горда човека, који се не труди о васпитању срца и о врлини, но на којекакве само маленкости и којешта обраћа своју пажњу. Немој високо мислити о себи, ма како да си обдарен, и ма каква да су савршенства твоја, нити их узимај икада за предмет разговора твога пред другима, да ти слава твоја на веки остане стална.

„Каква је користи човеку ако задобије сав свет а души својој науди“

(Мк. 8,36)

МРАК ЈЕ ... КОЈИМ ЋУ ПУТЕМ?

Преживео сам страшну ноћ... Ноћ без сна, ноћ пуну брига. Требало је учинити корак, за који не имах до-вољно одлучности, да бих га могао учинити. Један погрешан корак, један погрешан покрет, и ја бих пао у црни, мрачан понор без дна који као да гледах пред собом. Куда ћу... Да ли про-дужити путем, којим до сада иђах, - путем патњи и јада?... Терет је био ви-ше него тежак за моја слаба, људска плећа, и ја жељах да га се ослободим, ма да ме је глас ума и савести звао на стари пут - пут јада, невоље и патње... Хиљаду мисли, хиљаду одлука јављаху ми се у памети, али ни једну нисам могао да усвојим. Кад бих се тренутно одлучио да напустим свој стари пут, осећање части и дужности, осећање поштења будило се у мени, и одлука је падала, а ја нисам осећао у себи до-вољно снаге да прихватим, опет, своје старо бреме, и пођем старим, својим путем, на коме застадох...

Поноћ је прошла, а борба моје савести са црним утварама зла, трајаше још увек. И, одједном, када се опет, очајнички питах: „шта да ра-дим?“ - мој мали синчић - који спава-ше крај мене - узбуђен и уплашен рђавим сном, узвикну:

„Тата, мрак је - дај ми руку, држи ме“...

А кад га умирих, и када наслони своју малу главу на заштитничку ру-ку свога оца, његово узбуђење од рђавог сна, као и његов страх од мра-ка, исчезлоше.

Али шта се самном десило? Зашто је, на мах, задрхтала моја душа? Зашто ме, тако нагло, обузе осећање стиди?... Гле како много поверења, како

много поуздања имађаше мој мали

синчић у мене - његовог оца... А ја?! У страховитим моментима клонулости своје душе, бејах као изгубљен. Ја ни-сам тражио помоћи од Онога, који је несравњено бољи отац мени, него што сам то ја своме детету. Ја нисам молио помоћ свога највећег пријате-ља и добротног - Небесног Оца сво-га... Да - постидох се оног и онаког поверења свог малог синчића у мене.

Овакво сазнање унесе светлости у моју савест, у душу и срце моје. Стра-ховита борба је престала - ја сам знао куда треба ићи, па се избавити пат-ње, брига и искушења. И тада чух бо-жански глас нашега спаситеља:

„Ходите к мени ви сви, који сте обременени и натоварени бригама и патњама овога света. Ја ћу вас узди-ћи, ојекити, оснажити, утешити и помоћи вам.“

И по призиву овом, клекнух пред икону и пружих своје руке Оцу небе-сном, - извору утехе и помоћи и, са очима пуним суза, завах:

„Оче мој небесни! Ево ти руку мо-јих, да их прихватиш. Ево ти срца, ево ти душе моје, отворених пред то-бом - Оче мој: подигни ме и силом божанске моћи своје, избави ме од

искушења. Оснажи моју душу за бор-бу са бригама и патњама, за борбу са неваљалцима овога света, те да би посрамљени и постиђени сами себе, примили у душе своје, безмерну љу-бав твога сина - Спаситеља нашега“.

Боже и Оче мој! Опрости ми што бејах у недоумици, бирајући пут, ко-јим да пођем, и што незнадох од кога помоћи да тражим. Хвала ти, што моје дете изабра за средство, да би мене оца његова, спасао. Сад, више него икада, схваћам и разумем зашто је син твој - спаситељ наш Исус Хри-стос, истицао децу за пример нама, зрелим и старијим људима“.

Неисказано осећање миља, радо-сти и спокојства испуни цело моје би-ће, кад заврших своју молитву. Стра-ха и колебања нестале од једном, а ја се осетих оснаженим и јаким. Не са-мо руке своје, не само поглед и глас свој што упутих Богу, него и цело би-ће своје ставих под свемоћну зашти-ту Његову, и преда мном се указа је-дини прави пут, пут Христов, који во-ди љубави према Богу и људима, - по-беди истине и правде.

И ја се одлучих да пођем њиме и да оштрим мачем Христове истине и правде, војујем противу зла и помра-чине која нас окружава, да би једном, у срцима, душама и делима свих људи, засијала божанска светлост Христо-ве науке, - његовог св. Јеванђеља...

iproita Vel. П. Савић

У Мохавк долини у Америци стоји једна та-бла са овим натписом: „Исус рече: Ја сам пут, истина и живот“, па онда даље: „Без пута не мо-же се ходити; Без Истине не може се схватити; Без Живота не може се живети“.

И МОЛИТВА МОЖЕ ДА БУДЕ ГРЕШНА

Господ Исус Христос казао је: „А кад се молите, не говорите много као незнабожци; јер они мисле да ће за многе речи бити услешани. Ви дакле не будите као они, јер зна Отац ваш шта вам треба пре молитве ваше“.

Људи се врло често моле Богу не мислећи, да оно за шта се моле, може бити врло штетно за њихове душе.

За време гоњења хришћана у Персији, извели су пред суд епископа Милија. „Докажи истинитост своје вере“, - говорио је судија, - „Ми знамо да се ти често молиш Богу, али и ми се не мање од тебе молимо, а ти нашу веру презиреш“. Епископ Милија одговори: „моја је вера истинита и ја је нећу бранити од твојих лажљивих речи: моје је учење чисто и за твоје нечисто ухо, ја је нећу доказивати. Али ево казаћу ти истину: тешко теби безбожни зликовче, што окривљујеш слабе, - тешко свима који жалосте Бога. Ти кажеш да се много молиш Богу, али знај, да и молитва може бити грешна, ти се молиш идолу - сатани“.

Пре неколико деценија година завладала је глад у једној покрајини. Један је хришћанин накуповао много жита и није га продавао док цена житу није достигла један динар за један килограм, што је онда била необична реткост у томе месту. Нешто је хране продао и за то добио велику суму новаца, што га је врло обрадовало. После тога он је свакога дана ишао у оближњу цркву и молио се Богу, да храна још више поскупи. Толико га је новац заслепио и прошло је много дана и храна је све више поскупљивала. Али ево шта се десило. Једног дана баш кад је био у храму и молио се

Богу, да још више храна поскупи, у његовом дому се десио пожар. Све је изгорело, и амбари са храном и кућа, чак ни новац нису успели да спасу, већ је и он изгорео. Несрећни тврдица то је сазнао у путу, страшно је био поражен овом вешћу, пао у очајање и уместо да у овоме види прст Божији, он се убије.

Колико других идола ми, осим новаца, желимо у своме срцу, да добијемо, силно томе тежимо и молимо у својим молитвама Бога, да нам он зато помогне.

Треба да избегавамо све, што наше молитве чини недостојним пред Богом, и да му се молимо за оно што је Богу по вољи.

ЉУБИ БОГА

Бога, који је првечни почетак свију ствари, - Биће бескрајно благо, које је произвело сва бића разумна, - Биће премудро, које је дунуло у човека све дарове просвећења, и укоренило у срцу његовом наклоности љубави добро и жудњавајући се свакој зла, - Биће праведно, које казни безакоња и награђује врлину, - Биће бесприсрасно, које нема присрасности и пред којим су велики монарси и владари толико, као и дружи смртници, - и Биће најдостојније љубави наше, које смо дужни љубави са срдачном њежношћу, љубављу благодарности, љубављу верности и љубављу тежње, то јеси, и самом жртвом живота нашег, јер од њега имамо све, што на овом свету имамо и уживамо.

Свако дакле јуно, љубавни сине мој, пре, него што ти прва зрака сунца у очи удари, и свако вече, пре, него што ти сан очи зашвори, сан велим, који се лако у сан смртници обраћајући може, гласом крајним и смиренним из дубине чистиога, њежнога, осећајнога и благороднога срца твога, из удаљења од сваке страси и узбуђења душе твоје, откривај свагда Богу славно осећање срца твога овако: „Боже првечни! твоја благост, твоја премудрост, твоје свемогућство сијају у свим делима твојим и ја те љубим, приносим бесприсрасну хвалу благодарења и теби жртвујем себе свим силама мојим. С висине превизије престола твога божанскога, Боже душе и срца мога, обрати на мене створење твоје оно мило срца, које си излио на мене у време мога из небића у биће створења и којим ме једнако оживљаваши; сачувај живог мога, растерај таму која ми померава ум мој, покажи ми пут који к теби води, да не залутам и не пропаднем“.

Тако ће те сине мој, невидима и свесилна рука извући из заблуда неосећања и несрећа, улиће у тебе просвећење и премудрости и тако ће мир с правом бити у души твојој.

Из наше славне прошлости

МОНАШКЕ ТРАДИЦИЈЕ МЕЂУ СРБИМА

Нисмо ми, Срби, од јуче.

*Величанствена је вековна бащинина
наших предака. Да је поштомци са
поносом проносе у поштоње векове.
Да ираје док је наше крви и имена.*

Монаштво код Срба има врло дугу традицију, своје значајно место у историји српског народа, многобројне заслуге и утицаје. То није тешко доказати.

Монашење српских владара, властеле и њихових жена, синова и кћери

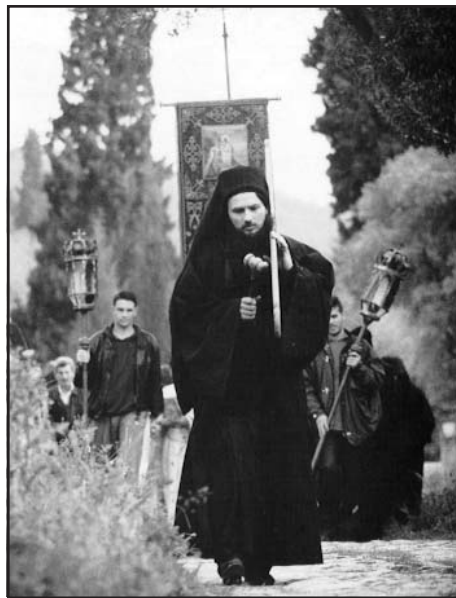
За Хиландар везан је почетак једног чина који ће, потом трајати више векова. А то је *монашење* српских владара, властеле и њихових жена, синова и кћери, као још једна од традиција насталих по узору на византијске царе и властелу.

Те нове појаве монашења из редова највиших слојева српског друштва, наравно опет почињу неизбежним Немањиним.

Млади владарски син Растко Немањић напустио положај очевог намесника области Хума и 1191. године долази у Свету Гору где прима постриг и постаје монах Сава. Само пет година касније, и његов отац моћни рашки велики жупан Стефан Немања одриче се, 1196. године, престола у корист свог средњег сина Стефана, прима монашки завет и као монах Симеон повлачи се у манастир Студеницу, своју тек саграђену задужбину. Истовремено, замонашила се и његова жена Ана, која се као монахиња Анастасија придружује сестринству манастира Свете Богородице у Расу.

То је почетак традиције монашења мушких и женских лица високог рода.

Наредна два монашења међу Немањиним обавиће лично први српски архиепископ Сава, сада већ творац и челник аутокефалне Српске православне цркве. Најпре ће Сава замонашити свог старијег брата краља Стефана Првовечаног, пред саму краљеву смрт у Расу 1228. године, под именом монах Симон. А потом ће замонашити и свог брата Стефановог најстаријег сина краља Радослава - кога је, 1234., сменио са престола његов млађи брат Владислав - после чега ће бивши краљ примивши монашки образ добити име Јован.

Трећи син Стефана Првовечаног - Предислав поћи ће стричевим путем: постаће монах Сава, потом епи-

скоп, а касније ће наследити и трон српског архиепископа као Сава II.

А четврти, најмлађи син Првовечаног - краљ Урош I, после напуштања престола, 1276. године, закалуђеориће се као Симон монах. У монашке редове ступиће, касније, и његова удовица краљица Јелена Анжујска.

Урошев и Јеленин најстарији син краљ Драгутин - после предаје престола, 1282. године, млађем брату Милутину - замонашиће се касније добивши име Теоктист. А млађи син краља Драгутина - Урошица постаће монах Стефан.

Жена моћног српског краља Милутина - кћерка византијског цара Андроника II Палеолога - Симонида, после мужевљеве смрти 1321. године, вратиће се на византијски двор и замонашити у цариградском манастиру Светог Андреје. И кћерка краља Милутина - Ана, као удовица бугарског цара Михаила Шишмана, замонашиће се под именом Јелена.

Жена краља Стефана Дечанског - Марија Палеолог, као удовица, постаће монахиња Марта. А кћерка краља Стефана Дечанског и краљице Марије - Теодора, жена деспота Дејана, замонашиће се као Евдокија.

То исто учиниће и жена цара Душана - царица Јелена која ће, као удовица, постати монахиња Јелисвета.

Још два Немањина понеће монашку ризу: унук Немањин, а син великог кнеза Вукана - Димитрије замонашиће се под именом Давид; док ће унук краља Стефана Дечанског, а син епирског владара Симеона Уроша - Јован Урош одрећи се очевог престола и постати монах Јоасаф.

То су седамнаест монаха и монахиња из светородне владарске лозе Немањића.

На таквој традицији засновано је и све оно што је следило после Немањића. Из рода Дејановића - сродника Немањића - путем своје мајке Теодоре - монахиње Евдокије - пошла је кћерка деспота Дејана, жена зетског господара Ђурђа I Балшића - Теодора, која је постала монахиња Ксенија. А њена братаница, кћерка господина Константина Дејановића Драгаша - Јелена, као удовица византијског цара Манојла II Палеолога, замонашила се у Цариграду као монахиња Хипомена.

И Мрњавчевићи су дали две монахиње: после погибије браће Мрњавчевића у бици на Марици 1371. године - Јелена, жена деспота Вукашина, замонашила се под именом Јелисавета, а жена млађег Вукашиновог брата Угљеше и кћерка ћесара Војихне, господара Дrame - Јелена, постала је позната монахиња Јефимија, чији поетски текстови представљају бисере српске средњовековне књижевности.

То се поновило и са Лазаревићима: кнегиња Милица, жена кнеза Лазара, замонашила се у својој задужбини Љубостињи као монахиња Евгенија, а потом примила и велику схиму као Ефросинија. Сестра кнеза Лазара - Драгана, жена кнежевог великог челника Мусе, а мајка кнежевих витезова браће Стефана и Лазара Мусић, постала је монахиња Теодосија.

Последња српска владарска лоза Бранковића дала је, исто тако, неколико монаха и монахиња. Син родоначелника ове лозе севастрокатора Бранка Младеновића - Никола Радоња био је Хиландарски монах Роман,

а потом као великосхимник Герасим, који је свог млађег брата Вука Бранковића, најмоћнијег међу браћом пренео из Србије и сахранио на Светој Гори.

Најстарији син Вука Бранковића - Гргур постао је монах Герасим. Син деспота Ђурђа Бранковића - Гргур, кога су, заједно са млађим братом Стефаном, као заточеника ослепили Турци, замонашио се као Герман, и сахрањен је у Хиландару.

Снаха деспота Ђурђа Бранковића и жена његовог сина деспота Стефана Слепог - деспотица Ангелина позната је као монахиња мати Ангелина, а друга снаха деспота Ђурђа, жена његовог најмлађег сина деспота Лазара - Јелена замонашила се као Хипомена.

Син деспота Стефана Бранковића Слепог и деспотице Ангелине - Ђорђе,

уступио је престо сремских деспота свом млађем брату Јовану и постао монах Максим, каснији митрополит Сремско - Крушедолски.

То је још 12 монаха и монахиња из рода Мрњавчевића, Лазаревића и Бранковића.

Није у томе заостајало ни српско ниже племство. Потврдиће то навођење само неколико примера. Тако је међу Санковићима, господарима хумске земље, сестра казнаца Санка и кћерка жупана Милтена - Радача постала монахиња Полихронија. Међу поморавском властелом Цреповић син жупана Вукослава - Држман замонашио се као Дионисије, а двоје деце властелина Црепа Вукославића - носила су монашке ризе: син јеромонах Венедикт Цреповић и кћерка монахиња Анисија.

*Хаџи Ђорђе
Ранисављевић*

Када је свети Антоније видео разапете све мреже ђаволје, и уздахнувши упитао: „Па, ко ће их избећи“, Бог му је одговорио: „Избегава их смирење“. И што је још чедније, додао је: „Оне га се чак ни не дотичу“. Видиш ли силу брате? Видиш ли благодат ове врлине? Заиста нема ничег моћнијег од смирености, нити га шта побеђује. Ако му се деси нешто непријатно, смирили се истог часа окреће себи. Он осуђује себе као да је крив. И неће себи дозволити да било кога укорева, да на другог сваљује кривицу. Тако пролази без смућивања, без жалости, са потпуним спокојством. Због тога се не гневи, нити кога разгневује.

Дјечија страна

БОЖИЋ

Вишлејеме, леи граде,
најлейши на свеју.
Твоје шуме и ливаде
красе сву планету.

У пећини твојој беше
радоси најмилија,
чисти Дјева роди Христа
Божијега Сина.

Па га сјаде повијаши
и тихо му говориши:
Ти си благо овог света
и си радоси свих планета.

Ватра гори, зора свиће
у јаслама слама сија.
Забринути Богомаша
гледа свога малога Сина.

Зачуше се гласи неки,
са небеса сунце грана.
Сви анђели зајеваше
јесму лаку, полагану.

„Слава Богу на небу
И на земљи мир.
Међу људима
добра воља“.

Светлана Ђеранић

БОЖИЋ

Данас нема злобе, нема жеља груби
Данас се небо са земљом силно љуби.
Данас нас наша мисао Богу води
Данас је Божић Христос се роди!

Бољ дошао с неба сишао доле
да ублажи наше шереће и боли
И мир нам доноси који души доди
Данас је Божић Христос се роди!

Анђео данас с људима збори
и наша срца подижу горе.
Мир Божији с неба бруји
Данас је Божић Христос се роди!

Болесник здрави гладни сити
данас је празник све да зближи сроди
Данас ће сви срећни задовољни бићи.
Данас је Божић Христос се роди!

Божанска љубав јуно вере наде
усрећује данас све сшаре и младе
са Анђелом данас човек ходи.
Данас је Божић Христос се роди!

Прошо +Јанко
Брежанчић Сарајево

МИ У СРБИЊУ

Господ Исус Христос је рекао: „Небо и земља проћи ће али ријечи моје неће проћи“ (јеванђеље по Матеју 24, 35). Ко вјерује у ријечи Господа нашега и иде стопама Његовим биће награђен у Царству Небеском, мјесту близине и присутности Божије. Ми смо грешници којима је потребан савјет кроз живот како не би погријешили и скренули са пута истине и благостања, трновитог али праведног. Црква нас учи да чинимо добра дјела, да не чинимо грјехе и само уз Бога и цркву Христову можемо да истрајемо и превазиђемо све препреке у животу. Због тога треба да се молимо Богу да не паднемо у напаст, јер је дух крепак, али је тело слабо.

22. новембра 1998. год. дјечији хор Романијске Лазарице имао је прилику да посети људе који су одлучили да свој живот посвете Богу и молитви. Бојим благословом срели смо и упознали студенте Духовне Академије сСв. Василија Острошког и ученике богословије Св. Три Јерарха у Србињу. Са свештеником Момиром Васиљевићем припремали смо програм за извођење приредбе. У програму су се издвајале двије цјелине. Темелј прве цјелине био је духовног карактера, а други дио програма прожет је занимљивим драмама и рецитацијама познатих српских аутора. Најзад се испунила наша жеља. Освануо је недељни дан и ми смо аутобусом кренули ка Србињу. Цјелим путем чувала нас је рука Св. Арханђела Михајла. Аутобус се зауставио пред србињском богословијом и духовном академијом. Помислих у себи: Господе ја по великој милости твојој улазим у дом твој и клањам се у светој цркви твојој са страхом мојим. Послије поздравног говора проте Момира Васиљевића. Присутнима се обратила Милијана Којић и поздравила их у име свих чланова хора. У првом дјелу програма извели смо духовне пјесме и рецитације. Након сваке тачке били смо по-

Пустите дјецу нека долазе мени, и не браните им

Дјечија страна

здрављени спонтаним аплаузом. Други дио програма испуњен је шалевим драмама и рецитацијама које су прожете неком пословицом или поруком. Шалива драма „Комшије“ привукла је пажњу свих присутних. На лицима свештеника, професора, студената и бого-слово оцртавало се задовољство и срећа.

По свршетку приредбе позвани смо у обилазак просторија у овом светом дому. Затим смо се мало одморили и окријепили. После кратког одмора кренули смо ка Сокоцу. У нашим мислима и срцима остаће ду-боко урезан овај дан.

Нађаиша Томовић

ДАН ЗА ПАМЋЕЊЕ

С Божијом помоћу у Србињу су отворене двије школе, богословија Св.Три Јерарха и Академија Св. Василија Острошког једине школе ове врсте у Р.С.

Чланови хора Романијске Лазарице припремали су се да одрже приредбу у богословији у Србињу, уз велику помоћ проте Момира Васиљевића. У тим приредбама сам и ја лично учествовала. Напорно смо радили, да би програм био што успешнији. Трудили смо се и скоро свако вече одржавали пробе, да би смо могли избацили нешто лоше, а добро уврстити у програм.

Дошао је и дан нашег поласка. Молили смо се за срећан пут и кренули. У глави су ми кружиле мисли о приредби и наступу, била сам узбуђена и срећна, а у души сам осјећала неку необичну топлину.

После неколико часова возње стигли смо у Срби-ње. Пред богословијом нас је дочекао свештеник и по-вео нас до дворане, која је била скромна, али је пријат-но боравити у њој. Приредба је одмах почела. Пред нама су били будући свештеници и пажљиво гледали. Израз на лицима ових младића нам је уливао сигур-ност и поуздање. У име свих нас се обратила чланица хора Милијана Којић и захвалила се богословима и њиховим професорима што су нас примили и посвети-ли пажњу нашем програму. У духовном дијелу програ-ма било је ријечи о 800 годишњици манастира Хилан-дара и о доласку иконе Пресвете Богородице Хилан-дарске у нашу епархију и наш град. Било је неколико духовних пјесама које смо пјевали са посебним задо-вољством, а и рецитација „Св.Сава“ и „Српске мајке“. Слободни дио програма био је занимљив и комичан. Драмски комад „Комшије“ који су извели Бранимир Боровчанин, Ненад Симеуновић и Алекса Дундић, изазвао је велико одушевљење публике. Комшије су испричале своје бриге и доживљаје. Поред „Комшија“ била су ту још два драмска комада „Двије прије“ и „Наследице“, а како цигана има на све стране били

су уврштени и у програм ове приредбе. Гусле су давна-шњи српски инструмент. Млади гуслар са Романије, Његош Пржуљ гуслема је говорио о томе како Св.Са-ва мири завађену браћу, а Соколачки пјесник Милан-ко Боровчанин произносио је своје стихове. После сваке тачке чуо се громогласан аплауз.

Крај приредбе означила је моја тачка. Сва устреп-тала изашла сам на бину и почела говорити „Изокре-нуту причу“. Срце ми је тако јако лупало као да је хтјело да искочи. На крају мог наступа, сви смо зајед-но изашли и поклонили се. Двораном се раширио гро-могласан аплауз. Публика је била толико одушевљена да су сви устали на ноге и аплаудирали са великим за-довољством.

Послије приредбе окријепили смо се и послужили и како свему дође крај дошао је и овом нашем друже-њу. Били само тужни што се растајемо са нашом бра-ћом, али ипак радосни јер смо имали наду да ћемо по-ново доћи.

Нина Пржуљ

јер је таквих Царство Божије.

ПОГИНУЛИ ВОЈНИЦИ У ОВОМ РАТУ

Митрополија Дабробосанска

СРБИЈСКЕ ПАРОХИЈЕ

1. **Драган** (Божидара)
Николић
рођен 15.04.1958.
Србиње
погинуо 11.04.1992.
Србиње

2. **Родољуб** (Видоја)
Тривковић
рођен 19.01.1961.
Србиње
погинуо 11.04.1992.
Србиње

3. **Илија** (Васиља)
Радовић
рођен 06.02.1946.
Србиње
погинуо 14.04.1992.
Србиње

4. **Васо** (Николе)
Драгичевић
рођен 26.03.1950.
Србиње
погинуо 12.04.1992.
Доња Брда

5. **Душан** (Рајка)
Давидовић
рођен 14.02.1946.
Србиње
погинуо 12.04.1992.
Доња Брда

6. **Лука** (Влада)
Вуковић
рођен 23.11.1961.
Србиње
погинуо 25.04.1992.
Крмалуша

7. **Ђорђе** (Рада)
Ђоковић
рођен 13.08.1936.
Србиње
погинуо 27.04.1992.
Неслићи

8. **Недељко** (Драга)
Ивановић
рођен 19.11.1969.
Србиње
погинуо 01.05.1992.
Радојевићи

9. **Миле** (Влада)
Фушгар
рођен 16.09.1966.
Србиње
погинуо 04.05.1992.
Зебина шума

10. **Радмило** (Сава)
Вуковић
рођен 10.09.1951.
Србиње
погинуо 19.05.1992.
Рочићи

11. **Михајло** (Жарка)
Вуковић
рођен 02.07.1957.
Србиње
погинуо 19.05.1992.
Рочићи

12. **Остоја** (Влада)
Перишић
рођен 12.05.1959.
Србиње
погинуо 07.05.1992.
Локвице

13. **Васо** (Милоша)
Ивановић
рођен 20.05.1955.
Србиње
погинуо 15.05.1992.
Доњи Обрадовић

14. **Горан** (Сима)
Дракул
рођен 11.11.1967.
Србиње
погинуо 19.05.1992.
Рочићи

15. **Зоран** (Драга)
Вуковић
рођен 08.05.1966.
Србиње
погинуо 19.05.1992.
Рочићи

16. **Живко** (Влада)
Марковић
рођен 07.02.1930.
Горажде
погинуо 20.05.1992.
Мирушићи

17. **Виде** (Мила)
Марић
рођен 10.01.1938.
Србиње
погинуо 25.05.1992.
Зебина шума

18. **Јован** (Јакше)
Јововић
рођен 17.05.1964.
Србиње
погинуо 25.05.1992.
Зебина шума

ПОМЕНИ ГОСПОДЕ ПОСТРАДАЛЕ У ОВОМ РАТУ

ПОГИНУЛИ ВОЈНИЦИ У ОВОМ РАТУ

Митрополија Дабробосанска

СРБИЈСКЕ ПАРОХИЈЕ

19. **Милко** (Косте)
Боковић
рођен 19.02.1960.
Србиње
погинуо 20.05.1992.
Локвице

20. **Милован** (Јована)
Радановић
рођен 18.07.1952.
Србиње
погинуо 23.05.1992.
Осаница

21. **Ненад** (Новице)
Бурило
рођен 08.08.1964.
Србиње
погинуо 25.05.1992.
Зебина шума

22. **Радован** (Лазара)
Ћаласан
рођен 29.09.1948.
Србиње
погинуо 25.05.1992.
Зебина шума

23. **Миодраг** (Неђа)
Грујичић
рођен 27.05.1962.
Србиње
погинуо 27.05.1992.
Церова равн

24. **Срђан** (Вељка)
Сворчан
рођен 27.05.1968.
Србиње
погинуо 25.05.1992.
Зебина шума

25. **Момир** (Недељка)
Благојевић
рођен 03.09.1963.
Србиње
погинуо 27.05.1992.
Церова равн

26. **Владе** (Жарка)
Павловић
рођен 26.11.1953.
Србиње
погинуо 29.05.1992.
Зебина шума

27. **Слободан**
(Јакова) **Марјановић**
рођен 23.04.1963.
Тузла
погинуо 27.05.1992.
Зебина шума

28. **Радмил** (Риста)
Благојевић
рођен 18.03.1958.
Србиње
погинуо 27.05.1992.
Церова равн

29. **Дарко** (Славка)
Фундуп
рођен 15.08.1970.
Србиње
погинуо 04.06.1992.
Боровац

30. **Драган** (Благоја)
Тривковић
рођен 24.04.1964.
Србиње
погинуо 04.06.1992.
Боровац

31. **Лазар** (Рада)
Кунарац
рођен 20.10.1961.
Србиње
погинуо 07.06.1992.
Некоји

32. **Данило** (Мирка)
Костовић
рођен 15.03.1958.
Србиње
погинуо 09.06.1992.
Локвице

33. **Ненад** (Стјепана)
Вуковић
рођен 05.09.1957.
Србиње
погинуо 07.06.1992.
Мирушићи

34. **Момчило**
(Данила) **Марковић**
рођен 1956.
Горажде
погинуо 07.06.1992.
Марушићи

35. **Миленко** (Гојка)
Ђакић
рођен 10.02.1971.
Србиње
погинуо 04.06.1992.
Боровац

36. **Драган** (Радивоја)
Бегенишић
рођен 05.06.1972.
Србиње
погинуо 04.06.1992.
Боровац

ПОМЕНИ ГОСПОДЕ ПОСТРАДАЛЕ У ОВОМ РАТУ

ПОГИНУЛИ ВОЈНИЦИ У ОВОМ РАТУ

Митрополија Дабробосанска

СРБИЈСКЕ ПАРОХИЈЕ

37. **Јанко** (Рајка)
Фундуп
рођен 18.03.1963.
Србиње
погинуо 07.06.1992.
Некоји

38. **Душан** (Анђелка)
Тешевих
рођен 07.03.1959.
Србиње
погинуо 09.06.1992.
Некоји

39. **Радмило** (Обрена)
Вуковић
рођен 20.10.1963.
Србиње
погинуо 10.06.1992.
Некоји

40. **Славко** (Василија)
Ковачевић
рођен 16.06.1951.
Србиње
погинуо 22.06.1992.
Кошур

41. **Радован** (Петка)
Ђајић
рођен 27.11.1951.
Србиње
погинуо 22.06.1992.
Кошур

42. **Ристо** (Марка)
Дракул
рођен 10.07.1959.
Србиње
погинуо 10.06.1992.
Околицшта

43. **Миломир** (Риста)
Шаровић
рођен 15.08.1965.
Србиње
погинуо 16.06.1992.
Пријећел

44. **Раденко** (Милована)
Милановић
рођен 11.10.1962.
Србиње
погинуо 22.06.1992.
Кошур

45. **Ненад** (Михајла)
Марић
рођен 26.05.1963.
Србиње
погинуо 22.06.1992.
Кошур

46. **Ђоко** (Данила)
Вуковић
рођен 02.01.1961.
Србиње
погинуо 22.06.1992.
Кошур

47. **Љубо** (Срета)
Филиповић
рођен 11.10.1956.
Србиње
погинуо 22.06.1992.
Кошур

48. **Жељко** (Василија)
Врећо
рођен 19.09.1973.
Србиње
погинуо 24.06.1992.
Варајини

49. **Сретко** (Тома)
Крسمановић
рођен 07.05.1973.
Србиње
погинуо 24.06.1992.
Варајини

50. **Момир** (Данила)
Кулић
рођен 06.11.1960.
Србиње
погинуо 22.06.1992.
Кошур

51. **Милисав** (Рајка)
Говедарица
рођен 13.09.1973.
Србиње
погинуо 22.06.1992.
Бујаковина

52. **Саво** (Рајка)
Милановић
рођен 13.04.1955.
Србиње
погинуо 26.06.1992.
Хум

53. **Драган** (Рајка)
Вујичић
рођен 10.10.1963.
Србиње
погинуо 30.06.1992.
Колун

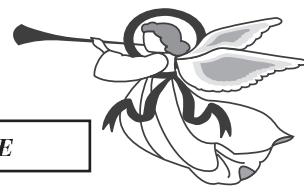

54. **Добрило** (Божа)
Стевановић
рођен 20.02.1955.
Србиње
погинуо 30.06.1992.
Колун

ПОМЕНИ ГОСПОДЕ ПОСТРАДАЛЕ У ОВОМ РАТУ

ПОГИНУЛИ ВОЈНИЦИ У ОВОМ РАТУ

Митрополија Дабробосанска

СРБИЈСКЕ ПАРОХИЈЕ

55. **Споменко**
(Милоша) **Шолаја**
рођен 04.05.1963.
Србиње
погинуо 07.07.1992.
Варајини

56. **Јосиф** (Душана)
Томовић
рођен 16.01.1948.
Србиње
погинуо 09.07.1992.
Осаница

57. **Васо** (Новице)
Дракул
рођен 16.09.1954.
Србиње
погинуо 21.07.1992.
Церова равна

58. **Никола** (Маринка)
Милинковић
рођен 28.09.1954.
Србиње
погинуо 09.07.1992.
Прослој

59. **Марко** (Сретенa)
Вујадин
рођен 18.10.1970.
Србиње
погинуо 09.07.1992.
Прослој

60. **Спасоје**
(Млађена) **Буровић**
рођен 15.06.1949.
Србиње
погинуо 23.07.1992.
Дражево

61. **Радиславко**
(Тривка) **Мастило**
рођен 02.07.1956.
Србиње
погинуо 23.07.1992.
Росуље

62. **Раде** (Сима)
Мастило
рођен 25.04.1936.
Србиње
погинуо 23.07.1992.
Росуље

63. **Бенко** (Милоја)
Ковач
рођен 18.02.1965.
Србиње
погинуо 23.07.1992.
Кожал

64. **Миланко** (Мирка)
Капуран
рођен 25.03.1961.
Србиње
погинуо 23.07.1992.
Кожал

65. **Миленко** (Ређе)
Мастило
рођен 17.02.1964.
Србиње
погинуо 23.07.1992.
Росуље

66. **Драго** (Марка)
Стојановић
рођен 20.01.1938.
Србиње
погинуо 23.07.1992.
Руда брда.

67. **Драгољуб**
(Милана) **Шолаја**
рођен 15.04.1974.
Србиње
погинуо 23.07.1992.
Јамићи

68. **Предраг** (Неђа)
Билић
рођен 1971.
Србиње
погинуо 23.07.1992.
Колаковићи

69. **Ранко** (Груја)
Симовић
рођен 10.09.1967.
Србиње
погинуо 23.07.1992.
Кожал

70. **Срето** (Стојана)
Драшко
рођен 19.09.1965.
Србиње
погинуо 23.07.1992.
Кожал

71. **Василије** (Милана)
Пљеваљчић
рођен 05.03.1938.
Србиње
погинуо 24.07.1992.
Међузорје

72. **Рајко** (Момира)
Бојат
рођен 15.01.1968.
Србиње
погинуо 24.07.1992.
Дражево

ПОМЕНИ ГОСПОДЕ ПОСТРАДАЛЕ У ОВОМ РАТУ

ПОГИНУЛИ ВОЈНИЦИ У ОВОМ РАТУ

Митрополија Дабробосанска

СРБИЈСКЕ ПАРОХИЈЕ

73. **Недељко** (Неђа)
Дракул
рођен 01.05.1955.
Србиње
погинуо 25.07.1992.
Брусна

74. **Зоран** (Новице)
Благојевић
рођен 11.12.1970.
Србиње
погинуо 24.07.1992.
Дражево

75. **Рајко** (Стојана)
Секуловић
рођен 02.01.1961.
Србиње
погинуо 29.07.1992.
Прељућа

76. **Божидар**
(Обрена) **Давидовић**
рођен 13.02.1940.
Србиње
погинуо 29.07.1992.
Прељућа

77. **Дејан** (Видоја)
Малиш
рођен 10.05.1955.
Србиње
погинуо 27.07.1992.
Слашина

78. **Владимир** (Мила)
Радовић
рођен 01.01.1961.
Србиње
погинуо 29.07.1992.
Прељућа

79. **Милан** (Сима)
Матовић
рођен 16.10.1934.
Србиње
погинуо 29.07.1992.
Прељућа

80. **Драгомир**
(Милована) **Крпојелац**
рођен 07.04.1959.
Србиње
погинуо 08.08.1992.
Папратино

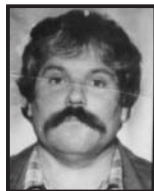
81. **Милан** (Ратка)
Фундул
рођен 14.06.1964.
Србиње
погинуо 29.07.1992.
Прељућа

82. **Славиша** (Петка)
Дракул
рођен 04.05.1965.
Србиње
погинуо 29.07.1992.
Прељућа

83. **Миладин** (Риста)
Крунић
рођен 07.10.1958.
Србиње
погинуо 01.08.1992.
Дурићи

84. **Радош** (Ђола)
Патић
рођен 11.07.1950.
Србиње
погинуо 29.07.1992.
Прељућа

85. **Митар** (Вучић)
Брковић
рођен 10.09.1938.
Србиње
погинуо 29.07.1992.
Прељућа

86. **Новица** (Вучка)
Радовић
рођен 01.06.1969.
Србиње
погинуо 02.08.1992.
Војновићи

87. **Мирослав**
(Млађена) **Тадић**
рођен 09.01.1958.
Србиње
погинуо 08.08.1992.
Папратино

88. **Славиша** (Слоба)
Топаловић
рођен 29.07.1971.
Србиње
погинуо 08.08.1992.
Папратино

89. **Миодраг** (Вељка)
Ковач
рођен 06.06.1972.
Србиње
погинуо 04.09.1992.
Војновићи

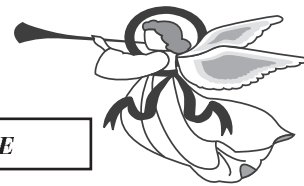

90. **Вукадин** (Гавра)
Вуколић
рођен 02.05.1955.
Србиње
погинуо 04.09.1992.
Војновићи

ПОМЕНИ ГОСПОДЕ ПОСТРАДАЛЕ У ОВОМ РАТУ

ПОГИНУЛИ ВОЈНИЦИ У ОВОМ РАТУ

Митрополија Дабробосанска

СРБИЈСКЕ ПАРОХИЈЕ

91. **Милан** (Радована)
Брђанић
рођен 22.09.1964.
Србиње
погинуо 20.08.1992.
Осаница

92. **Дубравко** (Гојка)
Војиновић
рођен 07.12.1967.
Србиње
погинуо 04.09.1992.
Војиновићи

93. **Радоје** (Стојана)
Паприца
рођен 10.07.1954.
Србиње
погинуо 05.09.1992.
Војиновићи

94. **Драган** (Влада)
Дракул
рођен 30.01.1958.
Србиње
погинуо 07.09.1992.
Пољице

95. **Анђелко** (Гојка)
Мрђуд
рођен 21.11.1956.
Србиње
погинуо 07.09.1992.
Пољице

96. **Сретен** (Добра)
Милидраг
рођен 09.02.1972.
Србиње
погинуо 07.09.1992.
Пољице

97. **Стеван** (Петра)
Елез
рођен 20.04.1942.
Србиње
погинуо 07.09.1992.
Пољице

98. **Спасо** (Спасоја)
Огићевећ
рођен 08.11.1943.
Србиње
погинуо 07.09.1992.
Пољице

99. **Мирко** (Благоја)
Јововић
рођен 13.01.1934.
Србиње
погинуо 07.09.1992.
Пољице

100. **Славко** (Тодора)
Елез
рођен 15.03.1938.
Србиње
погинуо 07.09.1992.
Пољице

101. **Жељко** (Васа)
Билинац
рођен 18.10.1970.
Србиње
погинуо 12.09.1992.
Локве

102. **Милан** (Данила)
Билинац
рођен 15.06.1965.
Србиње
погинуо 12.09.1992.
Локве

103. **Славко** (Јована)
Тодовић
рођен 20.04.1943.
Србиње
погинуо 14.09.1992.
Превила

104. **Неђељко**
(Миленка) **Радових**
рођен 01.02.1967.
Србиње
погинуо 12.09.1992.
Локве

105. **Данило**
(Данислава) **Џицовић**
рођен 10.01.1971.
Србиње
погинуо 20.09.1992.
Папратиња њива

106. **Милосав** (Неђа)
Васовић
рођен 01.12.1955.
Србиње
погинуо 20.09.1992.
Папратиња њива

107. **Ђорђе** (Лекса)
Ђуровић
рођен 05.03.1932.
Србиње
погинуо 14.09.1992.
Превила

108. **Урош** (Милије)
Радових
рођен 07.05.1967.
Србиње
погинуо 17.09.1992.
Превила

ПОМЕНИ ГОСПОДЕ ПОСТРАДАЛЕ У ОВОМ РАТУ

ПОГИНУЛИ ВОЈНИЦИ У ОВОМ РАТУ

Митрополија Дабробосанска

СРБИЈСКЕ ПАРОХИЈЕ

109. **Славко** (Јова)
Шкобо
рођен 16.02.1951.
Србиње
погинуо 20.09.1992.
Пајрајина њива

110. **Веселин** (Рајка)
Ного
рођен 19.10.1968.
Србиње
погинуо 20.09.1992.
Пајрајина њива

111. **Миленко**
(Мирка) **Вуковић**
рођен 02.12.1949.
Србиње
погинуо 20.09.1992.
Пајрајина њива

112. **Милан** (Вељка)
Ного
рођен 31.05.1958.
Србиње
погинуо 20.09.1992.
Пајрајина њива

113. **Душан** (Лазара)
Мастило
рођен 19.10.1972.
Србиње
погинуо 20.09.1992.
Пајрајина њива

114. **Ранко** (Милоша)
Андрић
рођен 30.08.1963.
Србиње
погинуо 20.09.1992.
Пајрајина њива

115. **Милован**
(Марка) **Сарић**
рођен 06.05.1941.
Србиње
погинуо 20.09.1992.
Пајрајина њива

116. **Милорад** (Влада)
Вуковић
рођен 28.09.1963.
Србиње
погинуо 20.09.1992.
Пајрајина њива

117. **Лексо** (Спасоја)
Вујађин
рођен 26.09.1948.
Србиње
погинуо 20.09.1992.
Пајрајина њива

118. **Гордон**
(Радована) **Милетић**
рођен 23.04.1963.
Србиње
погинуо 20.09.1992.
Пајрајина њива

119. **Небојша** (Рада)
Јанковић
рођен 19.10.1959.
Србиње
погинуо 25.09.1992.
Пойов моси

120. **Ристо** (Милана)
Тривковић
рођен 28.02.1945.
Србиње
погинуо 20.09.1992.
Пајрајина њива

121. **Радомир**
(Милорада) **Бозало**
рођен 04.10.1957.
Калиновик
погинуо 20.09.1992.
Пајрајина њива

122. **Благоје** (Ђорђа)
Вуковић
рођен 05.06.1931.
Србиње
погинуо 20.09.1992.
Пајрајина њива

123. **Млађан** (Јова)
Станковић
рођен 14.04.1958.
Србиње
погинуо 20.09.1992.
Пајрајина њива

124. **Жељко**
(Стевана) **Елез**
рођен 11.07.1966.
Србиње
погинуо 20.09.1992.
Пајрајина њива

125. **Радмило**
(Милоша) **Владичић**
рођен 25.03.1934.
Србиње
погинуо 25.09.1992.
Грандићи

126. **Витомир**
(Жарка) **Букић**
рођен 1956.
Илијаш
погинуо 28.09.1992.
Шипавань

ПОМЕНИ ГОСПОДЕ ПОСТРАДАЛЕ У ОВОМ РАТУ

ПОГИНУЛИ ВОЈНИЦИ У ОВОМ РАТУ

Митрополија Дабробосанска

СРБИЈСКЕ ПАРОХИЈЕ

127. **Боривоје**
(Милка) **Радовић**
рођен 19.08.1953.
Србиње
погинуо 04.10.1992.
Приједељ

128. **Миломир**
(Васиља) **Павловић**
рођен 19.01.1959.
Србиње
погинуо 05.10.1992.
Зеленгора

129. **Радомир**
(Срђана) **Бурило**
рођен 26.09.1960.
Србиње
погинуо 05.10.1992.
Сокола

130. **Милош** (Мирка)
Станић
рођен 05.10.1962.
Србиње
погинуо 05.10.1992.
Дурићи

131. **Ранка** (Богдана)
Милетић
рођен 04.01.1965.
Србиње
погинула 05.10.1992.
Даничићи

132. **Доброслав**
(Вукашина) **Крман**
рођен 07.05.1970.
Србиње
погинуо 05.10.1992.
Сокола

133. **Жарко** (Вукана)
Елез
рођен 15.04.1943.
Србиње
погинуо 16.10.1992.
Колун

134. **Миломир** (Рајка)
Мојовић
рођен 23.09.1966.
Србиње
погинуо 09.11.1992.
Мало Мареве

135. **Перо** (Луке)
Елез
рођен 08.02.1957.
Србиње
погинуо 10.12.1992.
Миљевина

136. **Славко** (Неђа)
Тодоровић
рођен 30.08.1960.
Србиње
погинуо 10.11.1992.
Смјењанска сџијена

137. **Томислав**
(Радула) **Церовић**
рођен 06.03.1944.
Шавник
погинуо 12.11.1992.
Јелеч

138. **Гордан** (Уроша)
Врећо
рођен 17.08.1955.
Србиње
погинуо 13.11.1992.
Јабуча

139. **Миленко** (Неђа)
Ковач
рођен 15.10.1963.
Србиње
погинуо 10.11.1992.
Смјењанска сџијена

140. **Милорад** (Неђа)
Вуковић
рођен 07.03.1959.
Србиње
погинуо 10.11.1992.
Кацел

141. **Јагош** (Марка)
Крسمановић
рођен 18.09.1937.
Србиње
погинуо 16.11.1992.
Козаревина

142. **Војо** (Мића)
Кулић
рођен 28.08.1944.
Србиње
погинуо 16.11.1992.
Козаревина

143. **Новак** (Гојка)
Мићковић
рођен 01.01.1954.
Србиње
погинуо 19.12.1992.
Медановић

144. **Влатко** (Неша)
Јегдић
рођен 01.09.1938.
Србиње
погинуо 19.12.1992.
Шкобаљи

ПОМЕНИ ГОСПОДЕ ПОСТРАДАЛЕ У ОВОМ РАТУ

ПОГИНУЛИ ВОЈНИЦИ У ОВОМ РАТУ

Митрополија Дабробосанска

СРБИЈСКЕ ПАРОХИЈЕ

145. **Радомир**
(Младена) **Благојевић**
рођен 17.10.1948.
Србиње
погинуо 19.12.1992.
Гајићи

146. **Милан**
(Вукадина) **Вишњић**
рођен 19.05.1958.
Србиње
погинуо 19.12.1992.
Хоџићи

147. **Милева** (Пера)
Јегдић
рођен 12.10.1950.
Србиње
погинуо 19.12.1992.
Гајићи

148. **Драгомир**
(Света) **Благојевић**
рођен 06.04.1954.
Србиње
погинуо 19.12.1992.
Хоџићи

149. **Раде** (Тодора)
Вишњић
рођен 20.02.1938.
Србиње
погинуо 19.12.1992.
Медановићи

150. **Томо** (Василија)
Вишњић
рођен 05.09.1947.
Србиње
погинуо 19.12.1992.
Медановићи

151. **Гоја** (Милуна)
Вишњић
рођен 21.10.1948.
Србиње
погинуо 19.12.1992.
Хоџићи

152. **Жарко** (Лазара)
Муминовић
рођен 15.04.1960.
Србиње
погинуо 19.12.1992.
Филиповићи

153. **Драгољуб**
(Вукадина) **Вишњић**
рођен 27.08.1953.
Србиње
погинуо 19.12.1992.
Хоџићи

154. **Славиша**
(Милоша) **Иконић**
рођен 01.11.1960.
Србиње
погинуо 19.12.1992.
Филиповићи

155. **Миле** (Бранка)
Шкипина
рођен 18.07.1953.
Србиње
погинуо 19.12.1992.
Хоџићи

156. **Марко** (Неђа)
Грујичић
рођен 21.06.1966.
Србиње
погинуо 19.12.1992.
Хоџићи

157. **Новица**
(Милосава) **Давидовић**
рођен 16.05.1956.
Србиње
погинуо 19.12.1992.
Брајковићи

158. **Влатко** (Бошка)
Вишњић
рођен 25.10.1972.
Србиње
погинуо 19.12.1992.
Хоџићи

159. **Мирослав**
(Мила) **Благојевић**
рођен 06.05.1968.
Србиње
погинуо 19.12.1992.
Осирмци

160. **Миливоје**
(Риста) **Радовић**
рођен 26.01.1947.
Србиње
погинуо 20.12.1992.
Зебина шума

161. **Миодраг** (Рајка)
Марковић
рођен 28.08.1960.
Србиње
погинуо 20.12.1992.
Зебина шума

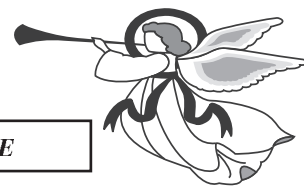

162. **Чедомир**
(Милорада) **Кунарац**
рођен 05.09.1953.
Србиње
погинуо 20.12.1992.
Зебина шума

ПОМЕНИ ГОСПОДЕ ПОСТРАДАЛЕ У ОВОМ РАТУ

ПОГИНУЛИ ВОЈНИЦИ У ОВОМ РАТУ

Митрополија Дабробосанска

СРБИЈСКЕ ПАРОХИЈЕ

163. **Војин** (Панта)
Радановић
рођен 15.06.1946.
Србиње
погинуо 20.12.1992.
Зебина шума

164. **Момир** (Неђа)
Михајловић
рођен 18.02.1954.
Србиње
погинуо 20.12.1992.
Зебина шума

165. **Родољуб**
(Владимира) **Настић**
рођен 13.09.1954.
Бачка Паланка
погинуо 20.12.1992.
Зебина шума

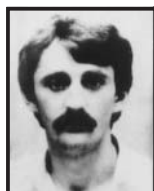
166. **Небојша**
(Анђелка) **Грујичић**
рођен 13.11.1972.
Горажде
погинуо 20.12.1992.
Зебина шума

167. **Момчило**
(Богдана) **Вуковић**
рођен 06.02.1957.
Србиње
погинуо 21.12.1992.
Зебина шума

168. **Витомир**
(Марка) **Ковач**
рођен 03.02.1954.
Србиње
погинуо 20.12.1992.
Зебина шума

169. **Веселко**
(Маринка) **Даниловић**
рођен 10.01.1959.
Србиње
погинуо 21.12.1992.
Зебина шума

170. **Миливоје**
(Петра) **Мојовић**
рођен 10.10.1939.
Србиње
погинуо 21.12.1992.
Зебина шума

171. **Радован**
(Радослава) **Вујичић**
рођен 26.02.1951.
Србиње
погинуо 20.12.1992.
Зебина шума

172. **Радомир**
(Милосава) **Радовић**
рођен 16.03.1952.
Србиње
погинуо 21.12.1992.
Осаница

173. **Миодраг**
(Радомана) **Милић**
рођен 1968.
Никшић
погинуо 22.12.1992.
Зебина шума

174. **Ненад** (Василија)
Кунарац
рођен 01.10.1972.
Србиње
погинуо 23.12.1992.
Ситолац

175. **Здравко** (Митра)
Паприца
рођен 05.10.1959.
Србиње
погинуо 23.12.1992.
Ситолац

176. **Драган**
(Миливоја) **Марић**
рођен 28.03.1953.
Србиње
погинуо 25.12.1992.
Зебина шума

177. **Ненад** (Гојка)
Дрињак
рођен 30.04.1964.
Србиње
погинуо 27.12.1992.
Зебина шума

178. **Радомир** (Панта)
Мајдов
рођен 17.11.1960.
Србиње
погинуо 24.12.1992.
Зебина шума

179. **Ристо** (Петра)
Рашевић
рођен 15.02.1940.
Србиње
погинуо 25.12.1992.
Зебина шума

180. **Радојица**
(Момира) **Живановић**
рођен 09.02.1949.
Србиње
погинуо 16.01.1993.
Кацел

ПОМЕНИ ГОСПОДЕ ПОСТРАДАЛЕ У ОВОМ РАТУ

ПОГИНУЛИ ВОЈНИЦИ У ОВОМ РАТУ

Митрополија Дабробосанска

СРБИЈСКЕ ПАРОХИЈЕ

181. **Радос** (Војина)
Остојић
рођен 04.10.1949.
Србиње
погинуо 11.02.1993.
Бањача

182. **Славомир**
(Милоша) **Живановић**
рођен 05.03.1971.
Србиње
погинуо 11.02.1993.
Бањача

183. **Драган** (Душана)
Остојић
рођен 03.01.1956.
Србиње
погинуо 11.02.1993.
Бањача

184. **Обрад** (Војина)
Давидовић
рођен 15.04.1961.
Србиње
погинуо 11.02.1993.
Бањача

185. **Рајко** (Ђорђа)
Милошевић
рођен 22.08.1959.
Братунац
погинуо 31.03.1993.
Кацел

186. **Милош** (Новице)
Давидовић
рођен 11.06.1965.
Србиње
погинуо 11.02.1993.
Бањача

187. **Божо** (Рајка)
Шаин
рођен 05.10.1952.
Србиње
погинуо 11.02.1993.
Бањача

188. **Слободан**
(Риста) **Живановић**
рођен 06.07.1959.
Пљевља
погинуо 18.04.1993.
Кацел

189. **Божо**
(Миливоја) **Ђајић**
рођен 07.02.1942.
Србиње
погинуо 23.04.1993.
Анделије

190. **Пешут**
(Манојла) **Дракул**
рођен 03.08.1943.
Србиње
погинуо 23.04.1993.
Анделије

191. **Раде** (Стева)
Дракул
рођен 01.11.1939.
Србиње
погинуо 23.04.1993.
Анделије

192. **Милорад**
(Бранка) **Бодирога**
рођен 22.08.1965.
Србиње
погинуо 23.04.1993.
Анделије

193. **Драган** (Косте)
Самарџија
рођен 04.06.1962.
Трново
погинуо 23.04.1993.
Анделије

194. **Зоран** (Чеда)
Грубачић
рођен 20.11.1968.
Србиње
погинуо 23.04.1993.
Анделије

195. **Славиша** (Неђа)
Ђајић
рођен 01.02.1961.
Србиње
погинуо 23.04.1993.
Анделије

196. **Миливоје** (Рајка)
Паприца
рођен 02.10.1952.
Србиње
погинуо 23.04.1993.
Анделије

197. **Здравко** (Ђорђа)
Мргуд
рођен 12.09.1974.
Србиње
погинуо 23.04.1993.
Анделије

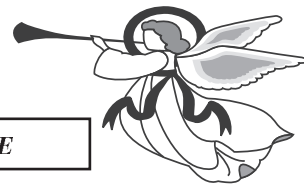

198. **Васо** (Василија)
Милановић
рођен 10.05.1941.
Србиње
погинуо 23.04.1993.
Анделије

ПОМЕНИ ГОСПОДЕ ПОСТРАДАЛЕ У ОВОМ РАТУ

ПОГИНУЛИ ВОЈНИЦИ У ОВОМ РАТУ

Митрополија Дабробосанска

СРБИЈСКЕ ПАРОХИЈЕ

199. **Живојин**
(Алексе) **Милановић**
рођен 26.07.1948.
Србиње
погинуо 26.04.1993.
Руда брда

200. **Недељко** (Мата)
Бурило
рођен 23.11.1952.
Србиње
погинуо 26.04.1993.
Руда брда

201. **Здравко**
(Душана) **Давидовић**
рођен 29.06.1972.
Србиње
погинуо 03.05.1993.
Руда брда

202. **Боровоје** (Луке)
Лазовић
рођен 05.01.1962.
Србиње
погинуо 26.04.1993.
Руда брда

203. **Лазо** (Јова)
Лазовић
рођен 06.03.1965.
Србиње
погинуо 26.04.1993.
Руда брда

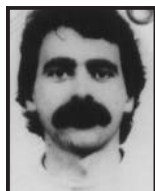
204. **Бориша** (Рајка)
Ивановић
рођен 01.11.1958.
Србиње
погинуо 12.05.1993.
Зебина шума

205. **Душан** (Пера)
Анђелић
рођен 01.10.1956.
Србиње
погинуо 07.06.1993.
Пошркуша

206. **Здравко**
(Миливоја) **Томић**
рођен 18.02.1959.
Србиње
погинуо 09.06.1993.
Зебина шума

207. **Здравко** (Мила)
Кочовић
рођен 21.08.1952.
Србиње
погинуо 07.06.1993.
Зебина шума

208. **Родољуб** (Рајка)
Тодоровић
рођен 01.11.1971.
Србиње
погинуо 09.06.1993.
Крајине

209. **Ранко**
(Милорада) **Елез**
рођен 01.06.1961.
Србиње
погинуо 10.06.1993.
Медена главица

210. **Ненад**
(Димитрија) **Чанчар**
рођен 07.07.1965.
Србиње
погинуо 07.06.1993.
Пошркуша

211. **Будимир**
(Бошка) **Митрић**
рођен 14.02.1966.
Србиње
погинуо 07.06.1993.
Пошркуша

212. **Славко** (Милана)
Говедарица
рођен 27.09.1947.
Калиновик
погинуо 17.06.1993.
Осаница

213. **Драган** (Видоја)
Малиш
рођен 01.10.1957.
Србиње
погинуо 17.06.1993.
Ухојшића брдо

214. **Радомир** (Љуба)
Цицић
рођен 05.09.1953.
Плужине
погинуо 12.07.1993.
Годиње

215. **Добро** (Рада)
Станковић
рођен 24.07.1964.
Србиње
погинуо 18.06.1993.
Осија

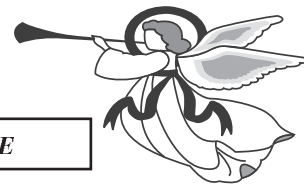

216. **Радивоје**
(Николе) **Машећ**
рођен 27.01.1946.
Чајнице
погинуо 27.06.1993.
Зебина шума

ПОМЕНИ ГОСПОДЕ ПОСТРАДАЛЕ У ОВОМ РАТУ

ПОГИНУЛИ ВОЈНИЦИ У ОВОМ РАТУ

Митрополија Дабробосанска

СРБИЈСКЕ ПАРОХИЈЕ

217. **Петар** (Крста)
Тодоровић
рођен 01.10.1961.
Србиње
погинуо 09.07.1993.
Рођој

218. **Миливоје**
(Гавра) **Елез**
рођен 25.06.1965.
Сарајево
погинуо 18.06.1993.
Жигови

219. **Марко**
(Вукосава) **Тијанић**
рођен 10.09.1972.
Србиње
погинуо 09.06.1993.
Осаница

220. **Гојко** (Момира)
Лаловић
рођен 09.05.1958.
Србиње
погинуо 18.07.1993.
Трескавица

221. **Милош**
(Малише) **Паприца**
рођен 15.09.1970.
Србиње
погинуо 28.07.1993.
Трескавица

222. **Момчило** (Рада)
Вишњић
рођен 07.08.1961.
Србиње
погинуо 31.07.1993.
Игман

223. **Илија** (Вељка)
Симовић
рођен 18.11.1939.
Србиње
погинуо 19.10.1993.
Осаница

224. **Миленко**
(Анђелка) **Симовић**
рођен 14.08.1974.
Србиње
погинуо 23.12.1993.
Гувнишћа

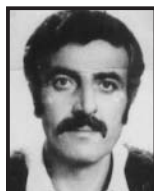
225. **Здравко**
(Благоја) **Огићевић**
рођен 10.06.1966.
Србиње
погинуо 11.01.1994.
Олово

226. **Никола**
(Милоша) **Тривун**
рођен 18.08.1958.
Србиње
погинуо 31.10.1993.
Србиње

227. **Драженко**
(Будимира) **Симовић**
рођен 13.12.1974.
Србиње
погинуо 23.12.1993.
Гувнишћа

228. **Радмило** (Стева)
Ковач
рођен 26.09.1940.
Србиње
погинуо 15.01.1994.
Олово

229. **Милан** (Аћима)
Паповић
рођен 25.09.1953.
Србиње
погинуо 16.01.1994.
Олово

230. **Милорад** (Рајка)
Вуковић
рођен 03.01.1958.
Србиње
погинуо 24.01.1994.
Олово

231. **Дамјан**
(Анђелка) **Тривун**
рођен 17.02.1968.
Србиње
погинуо 30.03.1994.
Требињача

232. **Батрић** (Сава)
Давидовић
рођен 21.05.1974.
Србиње
погинуо 31.03.1994.
Обрадовића коса

233. **Радмило**
(Блажа) **Соковић**
рођен 27.09.1971.
Србиње
погинуо 02.04.1994.
Пойовача

234. **Славиша**
(Митра) **Филиповић**
рођен 17.04.1962.
Србиње
погинуо 30.03.1994.
Требињача

ПОМЕНИ ГОСПОДЕ ПОСТРАДАЛЕ У ОВОМ РАТУ

ПОГИНУЛИ ВОЈНИЦИ У ОВОМ РАТУ

Митрополија Дабробосанска

СРБИЈСКЕ ПАРОХИЈЕ

235. **Далибор**
(Млађена) **Давидовић**
рођен 29.08.1975.
Србиње
погинуо 31.03.1994.
Паљика

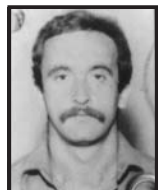
236. **Милорад** (Стојана)
Милинковић
рођен 16.12.1950.
Србиње
погинуо 04.04.1994.
Хумка

237. **Миодраг**
(Аћима) **Буђен**
рођен 24.01.1968.
Требиње
погинуо 06.04.1994.
Ухоћина брдо

238. **Миле** (Пера)
Матовић
рођен 22.06.1951.
Србиње
погинуо 18.06.1994.
Букова равн

239. **Божидар** (Воја)
Обрадовић
рођен 10.05.1951.
Горажде
погинуо 07.04.1994.
Обрадовића коса

240. **Раденко**
(Велише) **Дракул**
рођен 25.08.1968.
Србиње
погинуо 20.04.1994.
Осаница

241. **Рајко** (Ђока)
Мићевић
рођен 04.03.1951.
Србиње
погинуо 08.05.1994.
Зебина шума

242. **Желько** (Сима)
Пљеваљчић
рођен 01.01.1955.
Србиње
погинуо 08.04.1994.
Жиљовска коса

243. **Сретко**
(Миленка) **Ђајић**
рођен 27.03.1968.
Србиње
погинуо 15.04.1994.
Медена главица

244. **Мирослав**
(Михаила) **Перишић**
рођен 09.11.1961.
Србиње
погинуо 12.05.1994.
Зебина шума

245. **Гојко**
(Миливоја) **Томић**
рођен 09.09.1962.
Србиње
погинуо 18.06.1994.
Букова равн

246. **Велибор** (Неђа)
Матовић
рођен 02.01.1968.
Србиње
погинуо 18.06.1994.
Букова равн

247. **Зоран** (Манојла)
Јанковић
рођен 13.04.1972.
Србиње
погинуо 12.09.1994.
Грабова равн

248. **Бранко**
(Милоша) **Драгаш**
рођен 22.11.1960.
Србиње
погинуо 29.10.1994.
Ракијница

249. **Гордан** (Војина)
Перишић
рођен 31.01.1966.
Србиње
погинуо 29.10.1994.
Трескавица

250. **Ратко** (Василија)
Павловић
рођен 23.05.1955.
Србиње
погинуо 26.09.1994.
Зебина шума

251. **Зоран** (Новице)
Радовић
рођен 24.02.1972.
Србиње
погинуо 10.10.1994.
Зијемља

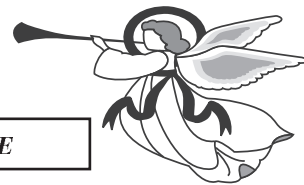

252. **Драгољуб**
(Радована) **Милановић**
рођен 01.01.1958.
Србиње
погинуо 09.11.1994.
Трескавица

ПОМЕНИ ГОСПОДЕ ПОСТРАДАЛЕ У ОВОМ РАТУ

ПОГИНУЛИ ВОЈНИЦИ У ОВОМ РАТУ

Митрополија Дабробосанска

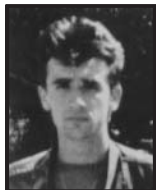
СРБИЈСКЕ ПАРОХИЈЕ

253. **Миодраг**
(Новице) **Вуковић**
рођен 10.05.1972.
Србиње
погинуо 09.11.1994.
Трескавица

254. **Радмило**
(Софра) **Пљевалчић**
рођен 15.02.1950.
Србиње
погинуо 09.11.1994.
Трескавица

255. **Жељко**
(Миладина) **Шушић**
рођен 15.07.1972.
Србиње
погинуо 17.11.1994.
Трескавица

256. **Миломир**
(Милована) **Аврам**
рођен 19.04.1973.
Србиње
погинуо 17.11.1994.
Трескавица

257. **Миодраг**
(Мирка) **Ковач**
рођен 08.04.1967.
Србиње
погинуо 17.11.1994.
Трескавица

258. **Данко** (Душана)
Секуловић
рођен 26.08.1975.
Србиње
погинуо 17.11.1994.
Трескавица

259. **Радмило**
(Благоја) **Милетић**
рођен 17.05.1970.
Србиње
погинуо 17.11.1994.
Трескавица

260. **Немања** (Јова)
Давидовић
рођен 18.06.1974.
Србиње
погинуо 17.11.1994.
Трескавица

261. **Миладин**
(Јакова) **Тешовић**
рођен 07.01.1949.
Србиње
погинуо 18.03.1995.
Г. Раван

262. **Митар** (Тодора)
Филиповић
рођен 23.11.1960.
Србиње
погинуо 02.07.1995.
Трескавица

263. **Видоје** (Вида)
Ивановић
рођен 07.03.1946.
Србиње
погинуо 04.05.1995.
Г. Раван

264. **Владо** (Гојка)
Живановић
рођен 04.09.1956.
Србиње
погинуо 02.06.1995.
Трескавица

265. **Бранко** (Сретка)
Капуран
рођен 15.07.1937.
Србиње
погинуо 23.06.1995.
Трескавица

266. **Зоран** (Драга)
Баранин
рођен 28.11.1960.
Жабљак
погинуо 07.05.1995.
Трескавица

267. **Милан** (Тадиде)
Бољанић
рођен 04.01.1961.
Србиње
погинуо 06.06.1995.
Лудич

268. **Радован** (Косте)
Тодовић
рођен 1936.
Србиње
погинуо 01.07.1995.
Коловарице

269. **Миливоје**
(Николе) **Марковић**
рођен 1952.
Србиње
погинуо 01.07.1995.
Црвене стијене

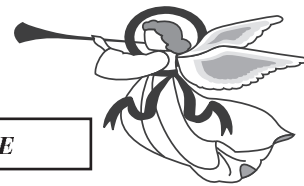

270. **Драган** (Стојана)
Вуковић
рођен 01.07.1965.
Србиње
погинуо 20.07.1995.
Трескавица

ПОМЕНИ ГОСПОДЕ ПОСТРАДАЛЕ У ОВОМ РАТУ

ПОГИНУЛИ ВОЈНИЦИ У ОВОМ РАТУ

Митрополија Дабробосанска

СРБИЈСКЕ ПАРОХИЈЕ

271. **Милан** (Божа)
Буровић
рођен 03.02.1975.
Србиње
погинуо 20.07.1995.
Куцин

272. **Драго** (Митра)
Радовић
рођен 29.07.1963.
Србиње
погинуо 23.07.1995.
Трескавица

273. **Миодраг**
(Благоја) **Трифковић**
рођен 16.02.1968.
Србиње
погинуо 19.07.1995.
Трново

274. **Радомир**
(Миливоја) **Станић**
рођен 08.01.1970.
Србиње
погинуо 19.07.1995.
Лујоч

275. **Радомир** (Крсте)
Бошковић
рођен 05.03.1943.
Србиње
погинуо 27.07.1995.
Превила

276. **Вукашин**
(Војина) **Ђеха**
рођен 01.01.1955.
Србиње
погинуо 01.08.1995.
Лујоч

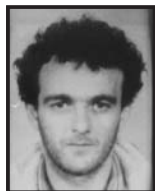
277. **Јагош** (Милоша)
Вуковић
рођен 07.04.1965.
Србиње
погинуо 07.08.1995.
Трескавица

278. **Петко**
(Боривоја) **Арсенић**
рођен 02.05.1972.
Србиње
погинуо 01.08.1995.
Чардак

279. **Милика** (Рада)
Ковачевић
рођен 19.02.1964.
Србиње
погинуо 25.08.1995.
Лујоч

280. **Војо** (Маринка)
Крунић
рођен 20.06.1960.
Србиње
погинуо 09.09.1995.
Зебина шума

281. **Споменко**
(Милана) **Матовић**
рођен 20.11.1967.
Србиње
погинуо 01.08.1995.
Чардак

282. **Драго** (Ђока)
Буровић
рођен 25.06.1963.
Србиње
погинуо 23.08.1995.
Љескова равна

283. **Ненад** (Митра)
Лучић
рођен 10.01.1966.
Србиње
погинуо 09.09.1995.
Зебина шума

284. **Остоја** (Неђа)
Крпојелац
рођен 05.04.1965.
Србиње
погинуо 03.10.1995.
Борци

285. **Миливоје**
(Миломира) **Бијелић**
рођен 21.07.1947.
Србиње
погинуо 03.10.1995.
Лујоч

286. **Ранко** (Ђорђа)
Филиповић
рођен 14.12.1963.
Србиње
погинуо 03.10.1995.
Лујоч

287. **Милош** (Остоје)
Павловић
рођен 18.12.1954.
Србиње
погинуо 04.10.1995.
Добро поље

288. **Раденко**
(Младена) **Зарић**
рођен 24.03.1956.
Србиње
погинуо 04.10.1995.
Кобиљача

ПОМЕНИ ГОСПОДЕ ПОСТРАДАЛЕ У ОВОМ РАТУ

ПОГИНУЛИ ВОЈНИЦИ У ОВОМ РАТУ

Митрополија Дабробосанска

СРБИЈСКЕ ПАРОХИЈЕ

289. **Неђо** (Милоша)
Дракул
рођен 15.03.1938.
Србиње
погинуо 03.10.1995.
Кобиљача

290. **Анђелко**
(Спасоја) **Билић**
рођен 15.05.1943.
Србиње
погинуо 04.10.1995.
Кобиљача

291. **Велемир**
(Влатка) **Кућић**
рођен 12.10.1942.
Србиње
погинуо 04.10.1995.
Кобиљача

292. **Анђелко**
(Вукадина) **Чанчар**
рођен 09.03.1951.
Србиње
погинуо 04.10.1995.
Кобиљача

293. **Недељко** (Јована)
Вукадиновић
рођен 09.12.1964.
Србиње
погинуо 04.10.1995.
Кобиљача

294. **Драган**
(Милоша) **Вујичић**
рођен 07.02.1958.
Србиње
погинуо 04.10.1995.
Кобиљача

295. **Вељко** (Ђока)
Ивановић
рођен 25.10.1964.
Србиње
погинуо 04.10.1995.
Кобиљача

296. **Мирослав** (Јова)
Вуковић
рођен 07.07.1973.
Србиње
погинуо 04.10.1995.
Кобиљача

297. **Здравко**
(Анђелка) **Тривун**
рођен 26.05.1965.
Србиње
погинуо 04.10.1995.
Кобиљача

298. **Ранко** (Жарка)
Станковић
рођен 24.10.1958.
Србиње
погинуо 04.10.1995.
Кобиљача

299. **Радоје** (Божа)
Радовић
рођен 02.02.1968.
Србиње
погинуо 04.10.1995.
Кобиљача

300. **Милошко**
(Мирка) **Радовић**
рођен 29.06.1968.
Србиње
погинуо 04.10.1995.
Кобиљача

301. **Милап** (Ђока)
Малиш
рођен 02.06.1967.
Србиње
погинуо 04.10.1995.
Кобиљача

302. **Саво** (Пера)
Матовић
рођен 01.10.1939.
Србиње
погинуо 04.10.1995.
Лујоч

303. **Петко** (Обрада)
Остојић
рођен 8.05.1972.
Челебићи
погинуо 10.11.1991.
Вуковар

304. **Ранко** (Милисава)
Милошевић
рођен 31.08.1960.
Горажде
погинуо 21.08.1994.
Нишићка висоравап

305. **Зоран** (Благоја)
Елез
рођен 09.03.1972.
Србиње
погинуо 03.10.1991.
Вуковар

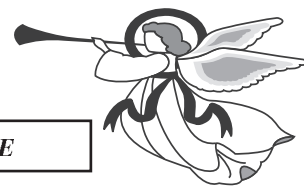

306. **Зоран** (Момира)
Поповић
рођен 26.04.1963.
Плужине
погинуо 26.10.1991.
Вуковар

ПОМЕНИ ГОСПОДЕ ПОСТРАДАЛЕ У ОВОМ РАТУ

ПОГИНУЛИ ВОЈНИЦИ У ОВОМ РАТУ

Митрополија Дабробосанска

СРБИЈСКЕ ПАРОХИЈЕ

307. **Мирослав**
(Душана) **Мастиливић**
рођен 26.12.1962.
Србиње
погинуо 02.06.1992.
Суха

308. **Милорад**
(Новака) **Гаговић**
рођен 02.03.1968.
Србиње
погинуо 02.06.1992.
Суха

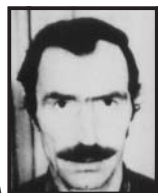
309. **Милан** (Груја)
Тодоровић
рођен 1960.
Србиње
погинуо 12.05.1992.
Мојило

310. **Миодраг**
(Василија) **Ђорђевић**
рођен 03.06.1954.
Србиње
погинуо 19.05.1992.
Добриња

311. **Миладин** (Сава)
Тодоровић
рођен 20.10.1937.
Србиње
погинуо 27.08.1992.
Кукавице

312. **Митар** (Јанка)
Скакавац
рођен 06.04.1948.
Србиње
погинуо 23.07.1992.
Коријен

313. **Радомир**
(Уроша) **Драгичевић**
рођен 1966.
Горажде
погинуо 23.05.1992.
Сарајево

314. **Анђелко** (Влада)
Милић
рођен 21.11.1951.
Трново
погинуо 05.1992.
Шестињајево

315. **Сретен**
(Милорада) **Мандић**
рођен
Србиње
погинуо 23.10.1992.

316. **Предраг**
(Миланка) **Пешић**
рођен 1951.
Горажде
погинуо 28.03.1993.
Скелани

317. **Владислав**
(Милана) **Срндовић**
рођен 12.01.1963.
Србиње
погинуо 27.06.1992.
Горажде

318. **Милко**
(Љубомира) **Аврам**
рођен 02.09.1972.
Србиње
погинуо 10.06.1992.
Мојило

319. **Перо** (Николе)
Поповић
рођен 12.10.1950.
Трново
погинуо 30.07.1992.
Шестињајево

320. **Саво** (Новице)
Бурило
рођен 1957.
Србиње
погинуо 12.07.1992.
Требиње

321. **Свјетлан** (Миленка)
Комленовић
рођен 11.05.1957.
Горажде
погинуо 11.07.1992.
Горажде

322. **Споменко**
(Влада) **Милетић**
рођен 03.02.1960.
Србиње
погинуо 20.08.1992.
Босански Пејровац

323. **Миланко** (Илије)
Ђосовић
рођен 09.01.1968.
Србиње
погинуо 16.10.1992.
Вишеград

324. **Бранислав**
(Милорада) **Манцо**
рођен 14.10.1951.
Србиње
погинуо 20.04.1993.
Рајловац

ПОМЕНИ ГОСПОДЕ ПОСТРАДАЛЕ У ОВОМ РАТУ

ПОГИНУЛИ ВОЈНИЦИ У ОВОМ РАТУ

Митрополија Дабробосанска

СРБИЈСКЕ ПАРОХИЈЕ

325. **Бошко** (Бошка)
Тешовић
рођен 11.04.1956.
Сарајево
погинуо 26.01.1994.
Нецарићи

326. **Никола**
(Душана) **Мајдов**
рођен 15.12.1947.
Србиње
погинуо 22.10.1992.
Сарајево

327. **Милисав**
(Миливоја) **Кекић**
рођен 14.01.1951.
Гацко
погинуо 07.12.1992.
Сарајево

328. **Мирослав** (Бора)
Чолаковић
рођен 14.10.1969.
Сарајево
погинуо 04.10.1995.
Трново

329. **Ненад** (Мила)
Митровић
рођен 1971.
Србиње
погинуо 16.06.1995.
Сарајево

330. **Радислав**
(Милоша) **Матовић**
рођен 1965.
Србиње
погинуо 12.04.1993.
Скелани

331. **Милан** (Бошка)
Лаловић
рођен 1959.
Србиње
погинуо 25.05.1992.
Хаџићи

332. **Милија**
(Радована) **Дракул**
рођен 1952.
Србиње
погинуо 17.06.1995.
Сарајево

333. **Милорад**
(Николе) **Ковачевић**
рођен 1952.
Србиње
погинуо 11.11.1992.
Лубуре

334. **Душко** (Славка)
Остовић
рођен 28.07.1971.
Србиње
погинуо 25.06.1992.
Горажде

335. **Радомир**
(Остоје) **Радовић**
рођен 15.10.1953.
Србиње
погинуо 15.05.1992.

336. **Вељко** (Остоје)
Радовић
рођен 01.07.1958.
Србиње
погинуо 15.05.1992.

337. **Драган** (Илије)
Ђоковић
рођен 05.09.1963.
Србиње
погинуо 07.06.1992.
Њухе

338. **Јеленко** (Војина)
Старовић
рођен 30.07.1949.
Србиње
погинуо 07.06.1992.
Њухе

339. **Драгољуб**
(Јанка) **Тодоровић**
рођен 10.03.1964.
Србиње
погинуо 07.06.1992.
Сокола

340. **Нико** (Јовице)
Ивановић
рођен 04.07.1952.
Србиње
погинуо 07.06.1992.
Њухе

341. **Зоран** (Стева)
Билинац
рођен 12.08.1968.
Србиње
погинуо 08.06.1992.
Миљевина

342. **Дарио** (Вере)
Фокин
рођен 12.06.1972.
Мостар
погинуо 08.06.1992.
Миљевина

ПОМЕНИ ГОСПОДЕ ПОСТРАДАЛЕ У ОВОМ РАТУ

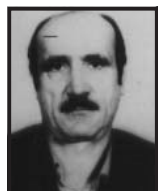
ПОГИНУЛИ ВОЈНИЦИ У ОВОМ РАТУ

Митрополија Дабробосанска

СРБИЈСКЕ ПАРОХИЈЕ

343. **Љубо** (Гојка)
Давидовић
рођен 05.03.1937.
Србиње
погинуо 10.06.1992.
Грабовичко брдо

344. **Мирко** (Вељка)
Вуковић
рођен .
Србиње
погинуо 19.06.1992.
Будањ

345. **Ратомир** (Драга)
Голијанин
рођен 01.01.1941.
Трново
погинуо 20.09.1992.
Пајрајина њива

346. **Марко** (Бранка)
Лакић
рођен 19.04.1944.
Какањ
погинуо 18.07.1992.
Београд

347. **Жарко** (Петра)
Паприца
рођен 10.04.1941.
Србиње
погинуо 07.08.1992.
Пријећел

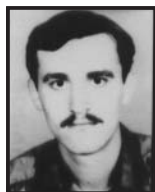
348. **Славко** (Драга)
Обућина
рођен 19.11.1956.
Србиње
погинуо 20.09.1992.
Пајрајина њива

349. **Младен**
(Радована) **Поповић**
рођен 1971.
Трново
погинуо 20.09.1992.
Пајрајина њива

350. **Виде** (Николе)
Станковић
рођен 28.06.1953.
Србиње
погинуо 20.09.1992.
Пајрајина њива

351. **Милорад**
(Живка) **Станић**
рођен 18.05.1959.
Србиње
погинуо 20.09.1992.
Пајрајина њива

352. **Рајко**
(Чедомира) **Клепић**
рођен 1962.
Калиновик
погинуо 20.09.1992.
Пајрајина њива

353. **Слободан**
(Лазара) **Мастило**
рођен 11.08.1976.
Србиње
погинуо 20.09.1992.
Пајрајина њива

354. **Петко** (Јанка)
Мијатовић
рођен 01.01.1962.
Калиновик
погинуо 20.09.1992.
Пајрајина њива

355. **Велемир** (Сима)
Огњеновић
рођен 17.12.1959.
Србиње
погинуо 20.09.1992.
Пајрајина њива

356. **Раде** (Гојка)
Андрић
рођен 26.10.1940.
Србиње
погинуо 20.09.1992.
Пајрајина њива

357. **Милан** (Марка)
Милетић
рођен 14.10.1956.
Србиње
погинуо 20.09.1992.
Пајрајина њива

358. **Бошко** (Петка)
Пејовић
рођен 1956.
Србиње
погинуо 18.10.1992.
Јошаница

359. **Нико** (Славка)
Симовић
рођен 22.05.1957.
Србиње
погинуо 18.01.1993.
Филијовићи

360. **Драган** (Милана)
Вуковић
рођен 20.06.1960.
Србиње
погинуо 02.02.1993.
Љубуша

ПОМЕНИ ГОСПОДЕ ПОСТРАДАЛЕ У ОВОМ РАТУ

ПОГИНУЛИ ВОЈНИЦИ У ОВОМ РАТУ

Митрополија Дабробосанска

СРБИЈСКЕ ПАРОХИЈЕ

361. **Драган** (Новице)
Кулић
рођен 13.01.1955.
Србиње
погинуо 01.11.1992.
Љесковик

362. **Ненад** (Рада)
Благојевић
рођен 25.10.1952.
Србиње
погинуо 18.01.1993.
Филиповићи

363. **Зоран** (Милана)
Ристовић
рођен 1948.
Србиње
погинуо 02.02.1993.
Љубуша

364. **Добрило**
(Живана) **Матић**
рођен 25.12.1953.
Србиње
погинуо 02.02.1993.
Љубуша

365. **Благоје**
(Милана) **Фундуп**
рођен 07.04.1963.
Србиње
погинуо 05.02.1993.
Маџари

366. **Раденко** (Реље)
Међо
рођен 27.08.1966.
Србиње
погинуо 07.02.1993.
Оцркавље

367. **Веселин**
(Милоша) **Крнојелац**
рођен 20.03.1971.
Србиње
погинуо 10.09.1993.
Тјенјиниће

368. **Миломир** (Божа)
Паприце
рођен 20.09.1960.
Србиње
погинуо 23.11.1993.
Трбушче

369. **Нико** (Манојла)
Дракул
рођен 24.04.1959.
Србиње
погинуо 15.02.1993.
Марков орах

370. **Урош** (Лазара)
Шкобо
рођен 19.09.1935.
Србиње
погинуо 09.04.1993.
Колун

371. **Новица**
(Периће) **Фундуп**
рођен 20.10.1955.
Србиње
погинуо 10.05.1994.
Коловарице

372. **Милован**
(Славка) **Ивановић**
рођен 03.04.1975.
Србиње
погинуо 06.10.1995.
Пайковина

373. **Павле** (Обрена)
Топаловић
рођен 21.10.1955.
Мештревац
погинуо 11.03.1996.

374. **Перо** (Пера)
Кошир
рођен 06.10.1951.
Србиње
преминуо 1992.

375. **Димитрије** (Јова)
Чанчар
рођен 05.11.1940.
Србиње
погинуо 10.04.1992.
Србиње

376. **Јово** (Бошка)
Симић
рођен 12.12.1946.
Завидовићи
преминуо 21.02.1993.
Брод

377. **Милош**
(Шћепана) **Ђевић**
рођен 13.04.1945.
Србиње
преминуо 25.09.1992.
Некопи

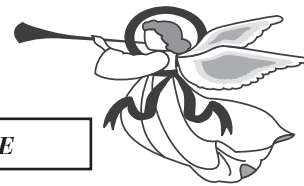

378. **Васика** (Влатка)
Вишњић
рођен 01.06.1953.
Србиње
преминуо 24.09.1992.
Ђејево

ПОМЕНИ ГОСПОДЕ ПОСТРАДАЛЕ У ОВОМ РАТУ

ПОГИНУЛИ ВОЈНИЦИ У ОВОМ РАТУ

Митрополија Дабробосанска

СРБИЈСКЕ ПАРОХИЈЕ

379. **Славко** (Бошка)
Обрадовић
рођен 1935.
Србиње
преминуо 14.06.1993.
Миљевина

380. **Жарко**
(Манојла) **Бајић**
рођен 17.02.1939.
Србиње
преминуо 23.02.1994.

381. **Ранко** (Влатка)
Ковач
рођен 1941.
Србиње
преминуо 24.04.1994.
Србиње

382. **Грујо** (Маринка)
Симовић
рођен 20.05.1939.
Србиње
преминуо 30.04.1994.
Србиње

383. **Рајко** (Обрена)
Арсенић
рођен 1937.
Србиње
преминуо 19.10.1994.
Папратно

384. **Влатко** (Неђа)
Чанчар
рођен 1934.
Србиње
преминуо 01.11.1994.

385. **Сретко** (Спасоја)
Ђуровић
рођен 09.10.1952.
Србиње
преминуо 08.05.1994.
Србиње

386. **Петар** (Душана)
Ковачевић
рођен 07.02.1950.
Србиње
преминуо 08.09.1994.
Миљевина

387. **Страхиња**
(Драгутина)
Секуловић
рођен 09.01.1940.
Србиње
преминуо 15.04.1995.
Србиње

388. **Милорад**
(Мирка) **Ђурчић**
рођен 1937.
Никшић
преминуо 23.04.1995.
Србиње

389. **Боро** (Сава)
Гавран
рођен 1942.
Србиње
преминуо 24.04.1995.
Београд

390. **Петко** (Марка)
Билинац
рођен 27.10.1956.
Србиње
преминуо 02.09.1995.

391. **Здравко** (Митра)
Чанчар
рођен 14.05.1965.
Србиње
преминуо 05.02.1995.
Београд

392. **Зоран** (Перка)
Пљеваљчић
рођен 15.07.1955.
Србиње
преминуо 29.03.1997.
Србиње

393. **Славко** (Васике)
Ивановић
рођен 20.12.1944.
Србиње
преминуо 1997.

394. **Радомир**
(Драгољуба) **Дракул**
рођен 23.02.1956.
Србиње
преминуо 22.08.1997.

395. **Неђо** (Петра)
Петровић
рођен
Србиње
преминуо 13.06.1992.
Корјен

396. **Никола** (Јовице)
Драгичевић
рођен 07.09.1941.
Србиње
погинуо 11.04.1992.
Некоји

ПОМЕНИ ГОСПОДЕ ПОСТРАДАЛЕ У ОВОМ РАТУ

ПОГИНУЛИ ВОЈНИЦИ У ОВОМ РАТУ

Митрополија Дабробосанска

СРБИЈСКЕ ПАРОХИЈЕ

397. **Новица** (Божа)
Шупета
рођен 01.01.1960.
Србиње
погинуо 14.06.1992.
Сокола

398. **Момир** (Стојана)
Ђуровић
рођен 12.06.1935.
Србиње
погинуо 06.07.1992.
Љескова раван

399. **Радивоје**
(Василија) **Филиповић**
рођен 06.02.1960.
Србиње
погинуо 12.07.1992.
Трошањ

400. **Ранко** (Тома)
Секуловић
рођен 10.05.1962.
Србиње
погинуо 13.05.1992.
Бакић

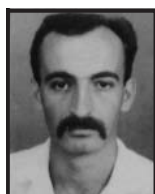
401. **Милосав**
(Вуколе) **Савић**
рођен 20.05.1941.
Србиње
погинуо 03.06.1992.
Ивљаци

402. **Миленко** (Пера)
Јојић
рођен 16.04.1943.
Србиње
погинуо 12.07.1992.
Трошањ

403. **Јовица** (Срета)
Филиповић
рођен 28.05.1958.
Србиње
погинуо 12.07.1992.
Трошањ

404. **Миломир**
(Миленка) **Ковач**
рођен 01.01.1958.
Србиње
погинуо 23.07.1992.

405. **Милан**
(Драгише) **Владичић**
рођен 08.01.1966.
Србиње
погинуо 11.08.1992.
Србиње

406. **Велибор**
(Миливоја) **Милетић**
рођен 22.06.1970.
Србиње
погинуо 20.08.1992.
Козја лука

407. **Драган**
(Добрила) **Јанковић**
рођен 20.04.1960.
Србиње
погинуо 23.08.1992.
Трноваче

408. **Добривоје**
(Анђелка) **Милетић**
рођен 06.08.1964.
Србиње
погинуо 20.08.1992.
Козја лука

409. **Радомир**
(Миладина) **Ребић**
рођен 15.11.1976.
Србиње
погинуо 20.08.1992.
Козја лука

410. **Радивоје**
(Трифка) **Јововић**
рођен 01.01.1942.
Србиње
погинуо 07.09.1992.
Пољице

411. **Јово** (Милоша)
Вуковић
рођен 09.09.1976.
Србиње
погинуо 13.09.1992.
Буђеновац

412. **Лазар** (Бранка)
Благојевић
рођен 15.03.1939.
Србиње
погинуо 19.12.1992.
Осирмци

413. **Миливоје**
(Риста) **Благојевић**
рођен 14.11.1956.
Србиње
погинуо 30.12.1992.
Јошаница

414. **Ристо** (Пера)
Благојевић
рођен 10.03.1938.
Србиње
погинуо 19.12.1992.
Јошаница

ПОМЕНИ ГОСПОДЕ ПОСТРАДАЛЕ У ОВОМ РАТУ

ПОГИНУЛИ ВОЈНИЦИ У ОВОМ РАТУ

Митрополија Дабробосанска

СРБИЈСКЕ ПАРОХИЈЕ

415. **Драго** (Рада)
Плеваљчић
рођен 26.06.1946.
Србиње
погинуо 19.12.1993.
Јошаница

416. **Милован**
(Новака) **Радовић**
рођен 09.10.1960.
Србиње
погинуо 04.01.1993.
Горњи Градац

417. **Момчило** (Пера)
Шолаја
рођен 08.03.1944.
Србиње
погинуо 28.01.1993.
Филиповићи

418. **Винко** (Николе)
Јефтовић
рођен 06.03.1971.
Србиње
погинуо 04.03.1993.
Србиње

419. **Новица** (Митра)
Мојовић
рођен 18.06.1935.
Србиње
погинуо 24.03.1993.
Рибари

420. **Гојко** (Аћима)
Филиповић
рођен 02.02.1939.
Србиње
погинуо 01.04.1993.
Мјешаја

421. **Миливоје**
(Ђорђа) **Дракул**
рођен 25.03.1939.
Србиње
погинуо 24.03.1993.
Рибари

422. **Мато** (Петра)
Аћимовић
рођен 25.08.1938.
Србиње
погинуо 11.05.1993.
Вучево

423. **Владимир**
(Милована)
Трифуновић
рођ.06.01.1959. Србиње
погинуо 12.06.1993.
Србиње

424. **Славољуб**
(Владимира) **Тодовић**
рођен 27.11.1966.
Србиње
погинуо 05.10.1993.
Србиње

425. **Милош** (Обрада)
Живановић
рођен 04.01.1951.
Србиње
погинуо 12.08.1993.
Србиње

426. **Драго** (Миладина)
Срдановић
рођен 23.12.1951.
Србиње
погинуо 09.11.1993.
Србиње

427. **Миодраг**
(Миливоја) **Бајић**
рођен 01.01.1964.
Србиње
погинуо 14.03.1994.
Брод

428. **Миленко**
(Богдана) **Вујић**
рођен 04.01.1950.
Србиње
погинуо 12.08.1993.
Миљевина

429. **Здравко**
(Вуколе) **Билинац**
рођен 22.07.1963.
Србиње
погинуо 03.10.1993.

430. **Стеван** (Косте)
Вуковић
рођен 19.10.1943.
Плужине
погинуо 04.03.1995.
Мјешаја

431. **Трифко**
(Обрада) **Митрић**
рођен 05.06.1947.
Србиње
погинуо 22.07.1995.

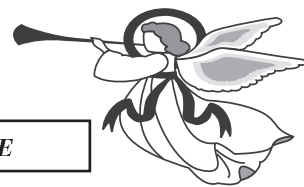

432. **Велимир**
(Светозара) **Крунић**
рођен 15.06.1964.
Србиње
погинуо 04.03.1995.
Мјешаја

ПОМЕНИ ГОСПОДЕ ПОСТРАДАЛЕ У ОВОМ РАТУ

ПОГИНУЛИ ВОЈНИЦИ У ОВОМ РАТУ

Митрополија Дабробосанска

СРБИЈСКЕ ПАРОХИЈЕ

433. **Жарко** (Милована) **Плевачић**
рођен 20.08.1958.
Србиње
погинуо 04.03.1995.
Мјешаја

434. **Драгослав**
(Гојка) **Филиповић**
рођен 25.12.1966.
Србиње
погинуо 20.05.1995.

435. **Здравко** (Рајка) **Тривун**
рођен 09.09.1967.
Србиње
погинуо 01.04.1995.

436. **Зоран** (Дика) **Машећ**
рођен 05.01.1961.
Србиње
погинуо 02.06.1995.
Србиње

437. **Слободан** () **Петровић**
добровољац из Горњег Милановца
погинуо 14.04.1992. *Србиње*

438. **Драгослав** (Миливоја) **Марковић**
рођен 26.09.1976., Србиње
погинуо 20.05.1992., *Прослой*

439. **Драган** (Спасоја) **Елез**
рођен 20.07.1967., Србиње
погинуо 23.07.1992., *Јамићи*

440. **Радивоје** (Ђорђа) **Ђуровић**
рођен 12.11.1938., Србиње
погинуо 23.07.1992., *Дражево*

441. **Милан** (Микајла) **Голубовић**
рођен 18.06.1963., Србиње
погинуо 23.07.1992., *Јамићи*

442. **Његош** (Стојана) **Савић**
рођен 21.02.1970., Србиње
погинуо 23.07.1992., *Јамићи*

443. **Илија** (Митра) **Ковач**
рођен 30.08.1945., Србиње
погинуо 23.07.1992., *Јамићи*

444. **Милован** (Јазара) **Матић**
рођен 31.03.1936., Србиње
погинуо 29.07.1992., *Прелућа*

445. **Виде** (Ђура) **Витковић**
рођен 21.05.1968., Трново
погин. 12.08.1992., *Обрадовића коса*

446. **Милојко** (Милана) **Вуковић**
рођен 20.02.1957., Србиње
погинуо 20.12.1992., *Зебина шума*

447. **Марко** (Марка) **Марковић**
рођен 17.10.1958.
погинуо 19.07.1992., *Сарајево*

448. **Тихомир** (Ђорђа) **Милановић**
рођен 1973., Србиње
погинуо 02.08.1992., *Сарајево*

449. **Жељко** (Јагоша) **Врћо**
рођен 09.05.1964., Србиње
погинуо 31.05.1992.

450. **Новак** (Реље) **Голијанин**
рођен 01.01.1958., Трново
погинуо 20.09.1992., *Пајрайна њива*

451. **Радован** (Николе) **Поповић**
рођен 30.06.1967., Трново
погинуо 20.09.1992., *Пајрайна њива*

452. **Милоје** (Милоша) **Давидовић**
рођен 1971., Србиње
погинуо 14.06.1995., *Грдијевићи*

453. **Радмило** (Пера) **Костић**
рођен 25.05.1964, Србиње
преминуо 01.02.1993.

454. **Драго** (Данила) **Срндовић**
рођен 01.01.1946., Србиње
преминуо 11.11.1995., Србиње

455. **Раде** (Мила) **Ковачевић**
рођен 03.01.1940., Србиње
погинуо 29.10.1992., *Шћовић*

456. **Секул** (Јова) **Станић**
рођен 07.04.1943., Србиње
погинуо 17.12.1992.

457. **Драгољуб** (Стјепана) **Аврам**
рођен 15.04.1964., Србиње
погинуо 24.03.1993., *Рибари*

458. **Видоје** (Сава) **Кунарац**
рођен 28.06.1949., Србиње
погинуо 24.03.1993., *Рибари*

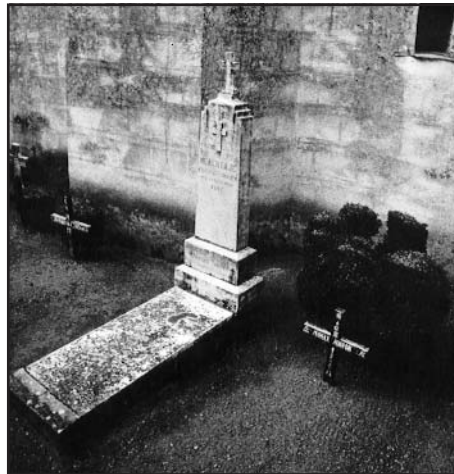
ПОМЕНИ ГОСПОДЕ ПОСТРАДАЛЕ У ОВОМ РАТУ

КАКО ТРЕБА ДА ГЛЕДАМО НА СВОЈУ СМРТ

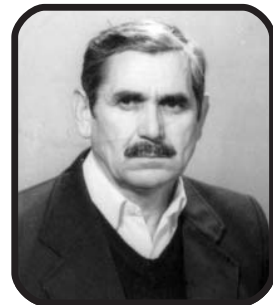
Свети и праведни Симеон, чим је видео Господа нашег Исуса Христа, био је умирен, ма да је знао, да он после тога убрзо мора умрети, јер му је тако било предсказано Духом Светим. Видећи пред собом Спаситеља света, он се није страшио своје смрти, већ је казао: „сада, Госпode, отпустиш нас миром слугу свога, по речи твојој, јер видеше очи моје спасење твоје“.

Неки хришћани, кад се сете да и они морају умрети, онеспокојавају се, боје се и ужасавају. Али ако се сетимо нашег Спаситеља, онда је врло лако себе умирити. Тако по неки се боје да не умру ускоро. Али зашто то? Спаситељ наш неће дати да умremo пре времена, наш је живот у његовим рукама. Понекад нас плаше предсмртне муке оних који умиру. Али зашто се од тога сада бојати? Спаситељ ће нас бити с нама, када будемо умирали, а кад је он с нама онда ће нас он сачувати од тих предсмртних мука. Плашимо се да ће нас спустити у гроб, - затрпати земљом, и тако ћемо иструлети и постати земља. Зашто се ми од тога плашимо? Наш спаситељ и у гробу неће нас оставити, он ће чувати наш прах, и кад нас позове ми ћемо васкрснути. Понекад нас ужасава, што ћемо ми умрети, а оставити своје рођене, које волимо. Умрећемо - како ће они без нас живети? Ко ће им у нужди помоћи, ко у несрећи утешити, ко их у добром поучити и од зла сачувати? Наш и њихов Спаситељ. Ти Госпode, у нужди ћеш им помоћи, у несрећи утешити, добром научити, од зла сачувати децу нашу, родбину нашу и

све миле наше, када ми са њима већ више не будемо. Теби Христу Богу нашем сада их препоручујемо; теби ћемо их препоручити, и када будемо умирали, и верујемо да их Ти нећеш оставити, да ћеш их заступати, спасти, помиловати и сачувати. Страшне нас муке вечно по смрти очекују. Страшне су то муке! Вечито живети, вечито плакати, вечито у ватри горети, вечито у мраку бити! Уосталом, шта нам то помаже? Боље се молити Спаситељу, него очајавати. Да, Спаситељ наш, спасење је наше од вечних мука. Молимо се увек њему и умримо с том молитвом. А кад умremo с том молитвом Спаситељу, онда ће нас он спасти од вечних мука.

Још се од многога шта можемо бојати, али нас Спаситељ само може спасти од сваког неспокојства. Када се сетимо и позовемо у помоћ Спаситеља, онда свака бојазан престаје: тада се и грехова наших мање бојимо, јер се надамо да ће нас Он спасти, па ма како наши греси тешки били.

НЕНАД ГОЛУБОВИЋ

Рођен 1932. год. у селу Јелашје-Високо. Отац Богдан и мајка Марија Р. Несторовић родили су 10 дјеце. Ненад је био седмо дјете по рођењу и близанац. Од дјетињства тих, миран, повучен и побожан. Народ би рекао да је више живих. Прије запослења у пошту гдје је радио до пензионисања кратко је радио у Брези и Варешу. 1957. доселио је у Сарајево. Ту се оженио и после годину дана родила му се јединица кћер, његова нада и понос, која ће удајом за Недељка Поповића постати попадија Јефија. Господ је услишио молитве овог ревносног и трудољубивог човјека, који је читав свој живот провео у молитви. Као редовног посјетиоца свих Сарајевских храмова и истинског богољубца и богомољца упознаће га сви свештеници који су богослужили у Сарајевским храмовима и околини, али и митрополити који су резидирали у Сарајеву. Како и не би кад Ненад није пропустио ниједну Св. литургију ни недељом ни празником. Редовно је поштио, исповједао се и причешћивао. Тако је чинио у безбожничком систему, тако и у рату...

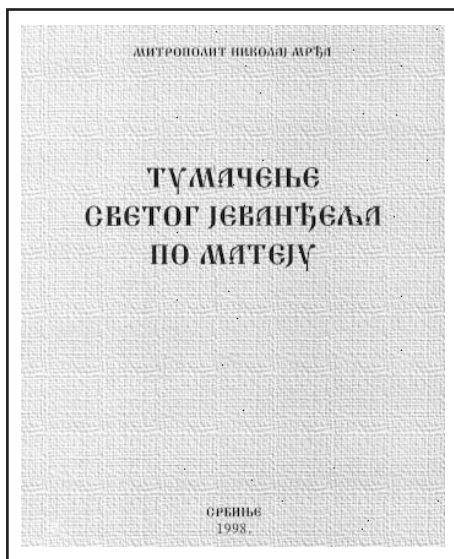
Ратне страхоте преживио је у Сарајеву и био је рањен. По завршетку рата излази на Романију гдје са својом супругом, кћерком и унучадима проводи мирно своје последње дане бринући се једнако о спасењу душе. Преминуо је после краће болести и уснуо мирно, како је и живио 16. децембра. Упокојно се молећи се Богу са брајаницама у руци. На опјелу су чинодејствовали четири свештеника, а сахрањен је по његовој жељи у гробљу поред Романијске Лазарице. Почивај у миру и Бог душу да ти прости.

*Пројоререј Момир
Васиљевић*

ПРИКАЗ КЊИГЕ

Митрополит Николај Мрђа

ТУМАЧЕЊЕ СВЕТОГ ЈЕВАНЂЕЉА ПО МАТЕЈУ

ПРВИ УЧЕНИЦИ ХРИСТОВИ

(Мт. 4,18-25; Мк. 1,16-20;

Лк. 5,1-11; Јн. 1,37-51)

Св. 18-20: А идући покрај мора Галилејског, видје два браћа, Симона, званог Петар, и Андреја, брата његова, ђоје бацају мрежу у море, јер бијаху рибари. И рече им: Хајте за мном и учинићу вас ловцима људи. А они одмах оставише мреже и пођоше за Њим.

Међу људима који седе у таму и сени смртној Христос је нашао своје прве следбенике. Од Галилеје нису очекивали никакво добро, најмање пророке; и гле, Галилеја даје прве апостоле. Петар и Андреј су познавали Христа и пре овога. Овога пута Христос по други пут позива њих на апостолску службу. Прво њихово позивање описује јеванђелист Јован (Јн. 1,36-42). Јован вели да су они сазнали за Христа од Претече и дошли к Њему пре но што је Претеча био бачен у тамницу. Код Јована, Андреј позива Петра, а овде њих обојицу позива Христос. Поред тога, Јован вели да је Христос угледавши Симона где иде к Њему, рекао: „Ти си Симон, син Јонин; ти ћеш се звати Кифа, што значи Пе-

тар“ (Јн. 1,42). А Матеј тврди да се звао тим именом, јер вели: виде Симона званог Петар (Златоуст, Теофилакт и Зигабен).

Утицај Христове личности био је неизмеран: прости рибари остављају све и одлазе за Њим. Чаробном појавом својом; Он је привлачио Себи више појавом него проповеђу. Јер, кад је позвао прве следбенике, Његова проповед је била у почетку. Он је тридесет година живео ћутећи, не пројављујући јавно Своју Богочовечанску силу (сем у 12 години), и животом проповедао оно што је доцније проповедао речима три године. Тридесет година Он је провео међу људима, многи су Га знали, мада Његову проповед нису чули. Но Његова необична личност није могла остати незапажена. Све што је било божанско у душама људским отимало се к Њему. Први следбеници су доказ тога: ради Њега они остављају све, и Он их награђује за то обећањем да ће их учинити ловцима људи, тј. ловцима који ће мрежом јеванђелске проповеди ловити душе људске и извлачити их из мора зла и придобити их Богу. Обећање се испунило: мрежом проповеди своје апостоли су уловили сву васељену (Канон светих апостола).

Св. 21-22: И ошћивши одаћиле видје дружа два браћа, Јакова Зеведејева и Јована брата његова, у лађи са Зеведејем, оцем њиховим, ђоје крпе мреже своје, и позва их. А они одмах оставише лађу и оца својега и пођоше за њим.

На позив Христов, синови Зеведејеви Јаков и Јован остављају у тај час не само мреже и лађицу, већ и оца свога (ст. 22). Њих Господ нарочито награђује за безрезервну решеност да Му следују; Он им даје име: *Воангергес*, што значи синови грома (Мк. 3,17). Они су животом и апостолством својим оправдали то име: ни из чијих уста не грми тако поражавајућа грмљавина небеских тајни и чуда као из уста ученика кога Исус љубљаше. Пада у очи нарочито да јеванђелист Матеј наглашава крајње сиромаштво синова Зеведејевих: Исус их је нашао где са оцем својим крпе мреже своје. „Они су толико били бедни да нису имали чиме купити нове мреже, већ су поправљали старе“ (Златоуст и Теофилакт).

ПРИЛОЖНИЦИ „ДАБРА“

Вјерници из Шинуйгарџа:

Живка Стефановић	20 DM
Добривоје Симић	20 DM
Љубица Микавица	10 DM
Мила Јовановић	10 DM
Слађа Ланговић	10 DM
Перо Тучев	10 DM
Јагода Симић	10 DM
Олга Ђировић	10 DM
Стевка Шљука	10 DM
Милена Ренкл-Ристовић	10 DM
Слава Шљука	10 DM
Зора Јагодић	10 DM
Драго Ристић	10 DM

Славенко Микавица, Бијела Брда	500 дин
Илија Удовичић, Крагујевац	1500 дин
„БИОТЕХНА“, Ниш	5000 дин
Јован Радовић, Бијело Поље	50 DM
Божидар Васиљевић, Соколац	100 дин
Добривоје Кнежевић, Вишеград	10 DM
„Коло српских сестара“, Штутгарт	500 DM

СЈЕЋАЊЕ

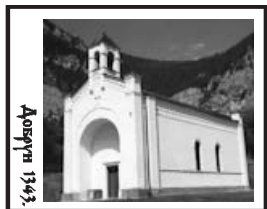
**КСЕНИЈА
КОВАЧЕВИЋ
(1925-1998)**

Рођена је у познатој породици Мићовић од оца Крсте и мајке Невене. Од малих ногу својом пјесмом у храму славља је Бога. Читав живот трудила се да другима угоди и помогне. На том животном путу поднијела је много тешкоћа али никада није клонула духом. Бог јој је увијек био једини ослонац.

Њен благ и племенит лик остаће свим њеним ближњим у вјечном сјећању као узор како треба нашу вјеру чувати и у Бога се уздати.

Бог да је помене у царству свом и подари вјечни живот.

јереј Обрад Тасић

ДАВБРОВ

И Н Ф О Р М А Т О Р

Број 13

Припрема и уређује: протојереј Богдан Станишић

У СЛАВУ ХИЛАНДАРА

У организацији сарајевске Просвјете у изложбеном простору галерији Нових храм у Сарајеву 7. децембра ове године приређена је изложба фотографија о манастиру Хиландару. Ову изложбу под називом „Осам векова српске душе“ приредио је „Глас Српски“ из Бањалуке, изложба је прије тога приређена у Српском Сарајеву у простору Матичне библиотеке у Лукавици, а отворена је у оквиру четвртог свесрпског фестивала монодраме. Оба двије изложбе по жељи организатора отворио је Његово Високопреосвештенство Митрополит Дабробосански Г. Г. Николај. Не треба заборавити да је и изложба графика о манастиру Хиландару аутора Вељка Михајловића из Београда привукла пажњу посјетилаца и приближила им манастир у овој 800. годишњици прославе Хиландара.

Ова изложба у Сарајеву имала је за циљ да покаже најприје духовно и културно богатство Српског народа, али и утицај Хиландара кроз историју. Г. Теодор Романић у најави је рекао: „ова изложба касни свега три дана од централне прославе која је почела на празник Ваведења Пресвете Богородице у манастиру Хиландару, али да она због тога није мање значајна. Поздрављам све присутне а посебно нама драге госте Митрополита Г. Николаја и карди-

нала Винка Пуљића и молим нашег Митрополита да отвори ову изложбу”.

Изложбу је већ на отворању посјетио не мали број посјетилаца међу којима су примећени гости из дипломатских представништва и амбасада, и културног и политичког живота града Сарајева.

Било је то вече у славу Хиландара и прославе његове 800. годишњице у Сарајеву.

*Протојереј Момир
Васиљевић*

ОСАМ ВЕКОВА СРПСКЕ ДУШЕ

Историја српског народа и српске културе веома је богата и у сваком погледу поучна.

Она се као ретко код ког народа, распрострла далеко изван својих народних граница. Света Гора је један од Божјих вртова, гдје су српски народ и српска црква, засејали многе биљке своје културе и род је преизобилан. У недавној изложби у Солуну, „Благо Свете Горе“, били су видљиви и многи експонати културног блага манастира Хиландара. То је прекрасна изложба Јеванђеља Божјег у слици и другим експонатима.

Навршило се 800. година манастира Хиландара, тог Богородичног врта, гдје је Богородица главна духовна снага за стварање и чување духовних и материјалних дела непроцењиве вредности. Као што се пре осам вјекова у манастиру Ватопеду загрлише отац и син, монаси Сава и Симеон, тако се њихова дела грле већ осам вјекова, са светињама у Србији и шире, причајући нам велику причу српског подвизавања и уподобљавања Богу.

Хиландар тај „Ковчег Византије“, пуни се вредним драгоценостима стотинама година, а вечерас овом организованом изложбом излази се у јавност овде у граду Сарајеву и делу наше цркве и народа.

Нема сумње, сваки посетилац манастира Светог Саве и Преподбног Симеона, у овом Богородичном перивоју (врту), схвата и осећа нешто више што се не осећа ван Свете Горе. У њему: складом саборног храма и многих параклиса, снагом великих пиргова и утврђења, моћима чудотворне иконе Пресвете Богородице Тројеручице и других многих икона, старим рукописним књигама, повељама, хрисовуљама, плаштаницама, живописом, клепалом, и изнад свега појањем и молитвом, које трају по седам сати свакодневно, а понекад и дуже, води нас ка дубљем размишљању о

његовом осмовековном постојању. То је видљиво чудо Божје.

Разне невоље које су у прошлости сналазиле светогорске манастире, сналазиле су и манастир Хиландар, али понекада у нешто мањој мери. Када су Катаронци у 14. веку, упадали у Свету Гору ради пљачке, дошли су и до Манастира Хиландара, али се игуман Данило са монасима успио одбранити. Иако нису познате појединости снажних земљотреса 1560. и 1585. године, морали

из времена подизања хиландарске цркве (око 1199. године). Најдрагоцјенија мозаична икона у манастирској ризници је Богородица са Христом у наручју. Има и других веома вредних. Тако, ни један манастир настао на територији Српске државе, нема ни издалека културно благо колико је хиландарско.

Златна епоха фреско-сликарства у манастиру Хиландару завладала је у вријеме владавине краља Милутина, ктитора садашњег саборног хиландар-

су нанети огромне штете овом манастиру и осталима на Атосу. Ништа мањи непријатељи нису били ни пожари, нарочито онај из 1722. године, када је велики део манастирског конака претворен у пепео. А 1821. године, током грчког устанка туђи војници су били у Светој Гори и грејали се ложећи хиландарске рукописе. То су чинили и у другим манастирима. Старих златарских радова данас се у Хиландару чува мало, само због тога што је манастир понекада бивао у невољи и сиромаштву.

Иконе су највише страдале од црвоточине и ватре. Најмање их се сачувало

ског храма. Зидно сликарство је у манастиру настављено све до 17. па и 18. вјека. Свако то сликарство има своје време, своје карактеристике и своје вредности, које нису за потцењивање. Што је старије време њиховог постанка оне су малобројније, а што се више приближавају нашем времену оне су обилније. Већина мајстора сликара су Грци, а било је и неколико Срба, као што су Георгије Митрофановић, сликар Јован и други.

Од скоро очуваних 1.000 рукописних књига, има их прилично са богатим сликарским укусом. Међу њима је и Избор-

ЦРКВЕНО - ВЈЕРСКИ ЖИВОТ У ЗЕНИЧКОМ КРАЈУ

но јеванђеље војводе Николе Стањевића, из шездесетих година 14. вјека. Што се тиче 19. вјека све је мање дарова добијао Хиландар, а оно што их има нису занемарљиви. Тако је бачки епископ Јован Јовановић подарио један барјак са иконописом Вазнесења Христовог, а са друге стране ликови кнеза Лазара и краља Милутина. Аутор барјака је карловачки сликар Стефан Гавриловић, са унетим класицизмом у сликарске радове на овом барјаку. Дела новије сликарске умјетности не треба тражити у Хиландару. Света Гора и манастир Хиландар за нас посебно, остали су преваходно појам за највећу ризницу византијске умјетности.

Још бих напоменуо, у Хиландарској ризници чува се 160. диплома - хрисовуља. Две су поклон бугарских царева, а 150. српских господара. Остало је од грчких владара, руских императора, а неке су од влашких кнежева. Најважнији рукопис у Хиландару је повеља из 1199. године којом се оснива манастир. Она је у исто вријеме и најстарији споменик српске књижевности у Хиландару. Веома су важне повеље краља Милутина којих има много. Милутинова владавина за манастир Хиландар је златно доба. Цар Душан Силни је волео, ценио и посјетио манастир Хиландар. Даривао га је више пута златном повељом. По угледу на оца, Душанов син Урош исто је то чинио, па кнез Лазар и потоњи српски деспоти. Прва руска повеља датира из 1556. године, када је на руском царском престолу био цар Иван Грозни, а и две влашке повеље датирају из 16. вјека.

Са овом малом илустрацијом о вриједностима манастира Хиландара, тој најбогатијој српској ризници културних блага, хоћу да нагласим колико је важна и ова изложба, која се приређује поводом 800. година манастира Хиландара, па исту сматрам отвореном и поучном за све посетиоце.

*Митрополит
Николај*

Извјештај о богослужењима и осаталим активностима ван зениче парохије и црквене општине.

Дана 10. Јула (петак) 1998. г. служена св. литургија у храму у Завидовићима гдје се окупило доста вјерника исповиједило и причестило уз велико задовољство и одушевљење што је свештеник са њима у молитвеном заједништву и што нису заборављени.

Дана: 11. Јула (субота) 1998. г. служена је св. литургија у храму у Травнику гдје се такође исповиједило и причестило много вјерника. После св. Литургије обишли смо храм у Турбету гдје нисмо могли прићи близу због минских поља која

се налазе свуда наоколо храма и парх. дома. Потражили смо тим за деминирање (уклањање) минско-експлозивних средстава и обећали су да ће уклонити све постојеће мине. Послије тога обишли смо храм на Влашићу (Витовљу), гдје смо били запрепашћени приказом који смо видјели. Затекли смо у храму затворене овце мјештанина тог села М. Сафета уз наше оштро упозорење што то чини он је обећање да то више неће да чини.

Дана: 12. Јула (недеља) Св. ап. Петар и Павле служена св. литургија у храму св. ап. Петра и Павла у Какњу. Велики број вјерника се исповиједио и причестио. Уз велико присуство вјерника обављен је и славски обред.

Дана: 9. Августа (недеља) 1998. г. у храму у Завидовићима служена Изобразитељна. Послије богослужења одржан је састанак са тамошњим домаћинима и предложен Црквено-општински одбор у сврху решења насталих проблема, настојања СГВ-а да узме кључеве од цркве и храма на управљање од старих одборника који су храм посјећивали и прије рата, а и у време рата, и у границама својих могућности га одржавали.

Дана 2. Августа 1998. г. служена св. Литургија у храму Св. Пророка Илије у Бусовачи. Уз велики број вјерника цијеле лашванске долине обављен је славски обред, задовољни што дочекаше да у миру могу прославити своје и храмовне славе.

Дана 19. Августа 1998. год. (Преображење Господње) служена изо-

бразитељна у храму св. ап. Петра и Павла у Какњу уз велико присуство вјерника освештано је грожђе и по-дијељено народу у храму

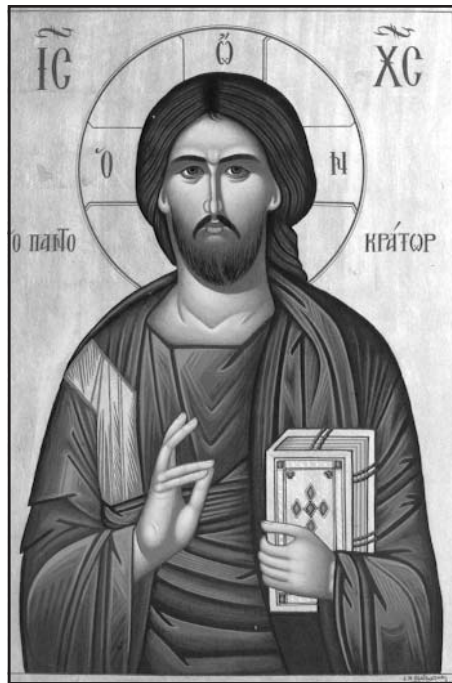
Дана 21. Августа 1998. год. учинили смо протоколарну посјету градоначелнику општине Зеница г-дину Ферду Алићун гдје се разговарало о доброј сарадњи са покојним протом Мирославом и изразило да ће ти односи да се развијају и у будуће. Посебну захвалност градоначелник је изразио о повратку зеничанина свештеника (Ј. Даниловића) изразио посебно задовољство о повратку сваког зеничанина, а посебно вјерског службеника, изнијели смо три основна захтјева: преживљавање наших вјерника који немају никаквих примања, повратак национализоване имовине и помоћ у адаптацији постојећих објеката гдје је обећано максимално да ће се помоћи.

Дана 28. Августа 1998. год. Вел. Госпојина - Служена изобразитељна за храмовну славу у Травнику и уз малобројне вјернике обављен славски обред.

Дана 5. Септембра 1998. год. Служена изобразитељна у храму у Завидовићима гдје је конституисан нови Црквено-општински одбор.

Дана 8. Септембра 1998. год. парох зенички у пратњи европских посматрача из Жепча обишао је: манастир Возућица у Возућу, храм у Хрґама (Стогу), храм у Жепчу и стање свих храмова је доста тешко. Храм у Возућој је откривен, бакар са крова скинут, у унутрашњем дијелу храма много отпада од камена, пијеска, угљенисаних греда и трагови боравка стоке. Храм у Стогу је запаљен, а у унутрашњости храма остаци угљенисаних дрвених греда

и грађевинског материјала, парохиски дом је срушен до темеља (миниран). Храм у Гостовићу такође је запаљен. У унутрашњости храма се налази одрон грађевинског материјала и угљенисане греде кровне конструкције. Храм у Жепчу изгледа сабласно. Сав инвентар је из храма измјештен, врата отворена, стакла на прозорима поразбијана тако да птице несметано улазе и много је неуредно и прљаво тако да смо одмах договорили да се сви отвори затворе и да уз помоћ тамошњег одбора из Завидовића храм очистимо

У свим мјестима дочекани смо са великом радошћу и молбом да што чешће дођемо, што ћемо и чинити.

*Јереј Јадранко
Даниловић
парох зенички*

ШТА СВЕ МОЖЕ КОЛО СРПСКИХ СЕСТАРА

К. С. С. при Храму Срба Светитеља у Штутгарту (епархија Средњо-европска) основано је на почетку овога рата, мада су сестре активно учествовале у животу своје цркве од самог оснивања парохии за Баден - Витенберг.

Куповином храма у Штутгарту 1991. год. сестре постају још активније. Оне припремају храну за мајсторе који су радили на адаптацији и реновирању, а суботом послје рада, уређују чисте и до-тјерују цркву за недељно Богослужење.

Несрећа коју је рат донео, нас сестре уједињује још више. Далеко од отаџбине, учествујемо у болу народа који је у егзодусу.

И тако постављамо себи задатак да радимо на ширењу вјерско - националне свијести свога рода, помажемо својим свештеницима у организовању вјерских и културних прослава, гајимо хришћанско доброчинство и милосрђе.

Своје приходе остварујемо својим радом, чланарином и добровољним прилозима.

У току 1992. и 1993. год. шаљемо одјећу, обућу, лијекове, медицинску опрему у све српске крајеве.

За Божић 1993. год. упућујемо новчану помоћ у градове Вуковар, Рудо, Јајце, Мркоњић Град, Гламоч, Грахово, Бенковац и Београдску Богословију.

У току 1993. год. упућена је помоћ Србима из Старе Србије (Западне Славоније) који су протерани са својих вјеровних огњишта, помоћ је послата у Бања Луку, Градишку и Даљ.

У 1995. год. протјераном, измученом, настрадалом, изданом, мученичком роду Српском је послато само у новцу 41.000 DM. Преко своје цркве, многе сестре и њихове породице збрињавају (новчано) дјецу без једног или оба родитеља из Бенковачког краја.

Мислимо ми не само на Бањалуку и Приједор него и на Србе избјегле из Славоније, те и њима шаљемо преко манастира Високи Дечани своју скромну новчану помоћ.

Игуманији манастира Соколица на Косову и Метохији, мајци Макарији, шаљемо новац да га подјели Србима из Републике Српске Крајина, сада у заједничком смјештају у околини манастира.

Нећемо наводити све којима је новац послат, али треба поменути Сабирни центар Варда код Косјерића, Богословију Крку док се налазила у привременом смјештају на Дивчибарама, К. С. С. (или цркву) у Требињу, Палама, Чајничу, Сребреници, Братунцу, Шипову, Српском Сарајеву, Брчком (једино је у Брчком помоћ предата Црвеном Крсту), Прибојској Бањи, Приједору, избјегличком центру у Жабљу, еп. бихаћко-петровачкој, Бањалуци, итд. итд.

К. С. С. је крајем маја 1997 год. посетио Бијељину, Пале (гдје смо незаборавно дочекани), болницу у Палама, два избјегличка центра на Јахорини, Српско Сарајево, богословију у Србињу, Трново и Чајниче.

Посебно топле сестринске односе гајимо са К. С. С. у Палама. Лијепу Романију носимо још увијек у срцима и службу Божју у паљанској Цркви, и дјецу у Миљевићима (те недјеље на служби је било 63 дјеце).

Своје скромне прилоге смо слале и за поправке или изградњу нових цркава, нпр. Бијело Брдо.

И на крају у току ове године даривамо скромно и избјеглице смјештене око манастира Св. оца Николаја у Прибојској

Бањи, скромну цркву у Липару - Бачка, К.С.С. у Рудом, Чајниче, Пријепоље, Шипово, Пале (два пута по 1000 ДМ јули и децембар), сабирни центар Варда код Косјерића (поново, по трећи пут).

По нашој слави Св. Петки смо упутиле 3000 ДМ избјеглицама око манастира Соколица на Косову и Метохији (и овога пута хвала мајци Макарији око подјеле новца - други пут).

Својој цркви у Штутгарту смо даровале две дивне иконе на иконостасу Св. Петку и икону Мајке Божије.

За упокојење душа свих Срба, којих се нема ко сјетити, од Косова до данас даровасмо две црне одежде, својој цркви, о Видовдану 1998. год.

Саме смо финансирале уређење својих просторија при нашем храму и помогле оснивање библиотеке.

И на крају поручујемо свим сестрама - нисмо Вас заборавиле. Још крваре у нама Пакрац, Книн, Глина, Јасеновац, Ислам Грчки, манастири наши - драгуљи наши: Крка, Драговић, Крупа и Кључ; Гаврилово Грахово и Сарајевски Паћеници и Нишићке жртве.

Сваке године припремамо све за Видовдански парастос, које онда достојанствено обаве наши свештеници, протонамесник о. Слободан Миљевић и јереј Маринко Радмило.

У ДУХОВНОМ РАСАДНИКУ

У нашем храму се обиљежавају Дје-
тињци и ове године последије причешћа
су се дјеца и омладина „одријешила“
напунивши и подјеливши две огромне
корпе са јабукама, сувим шљивама,
орасима, наранџама и бомбонама, које
су добили сви присутни у цркви. Тако ће
бити и за Материце и Оце. Бадње вече
проводимо после службе, уз посну ве-
черу сви заједно.

У нашој цркви је посебно свечано за
Светог Саву. Црква организује и припре-
ма Светосавску Прославу, а ми припре-
мамо храну, колаче и кафу.

На Велики четвртак се припрема
Христов Гроб (што је задатак Сестара),
а за Васкрс бојимо јаја, и сваки који тога
дана уђе у цркву, од свештеника добије
по једно шарено јаје.

Посебно се радујемо својој слави Све-
тој Петки. Саме све организујемо и фи-
нансирамо својим прилозима, а добро-
вољне прилоге упућујемо у отаџбину.

Међу првима смо својевремено упу-
тили 2.500 DM за изградњу породилич-
шта у Палама.

Шта нас сестре боли?

Што смо тако брзо заборавили Миро-
слављево Јеванђеље, Студеницу, Мили-
цу и Јефимију, Косовске витезове и ђако-
на Авакума, Бошка Југовића и мајора Га-
вриловића, Стојана Јанковића и Хајдук
Вељка. У вељковом граду рођен је један
велики Србин, чије Руковети предста-
вљају благо нашег народа. Заборављамо
ми некако брзо и своју традицију и кти-
торство и ктиторе, заборависмо некако и
своје Светитеље.

Не пјевају више Срби о Београду и
Морави, Мари Ресавкињи о Косовској
Дјевојци....

„Вријеме гради - вријеме разграђује“
и моралне норме, и обрасце и критери-
јуме.

Жеља нам је да се у отаџбини зачује
смијех дјечији, заоре свдбарске пјесме,
напуне цркве, побједи нерад, вјера, на-
да и љубав испуне сва Српска срца.

Да нам Наш Отац Небески помогне,
да нас избави, умножи, обожи, просвје-
ти, научи и да пођемо правим путем.

ХРИСТОС СЕ РОДИ!

*Чланице
К.С.С. Св. Пејке
из Шћупићара*

Благословом и савјетом нашег
Митрополита Г. Г. Николаја и све-
штеника који су нас учили и помага-
ли да што боље упознамо Божију
истину, успјевали смо и савлађива-
ли све препреке.

22. новембра 1998. год. посјетили
смо академију и богословију у Срби-
њу. Духовном пјесмом „Хајте дјецо
Христос зове“, чије су ријечи својом
јачином прожимале препуну салу и
позивале све на молитву, почели
смо програм. Хиландар је одувјек
био уточиште многих душа, храм
гдје су долазили они који су жеље-
ли свој живот посветити Богу и дом

зида, а Христос таваница, под њим
црне сенке бјело појање поју... „би-
ле су ријечи које су у нама стварале
визуелну слику српских монаха ка-
ко се моле Богу за нас. Икона Пре-
свете Богородице -походила је срп-
ске земље и удостојила нас да се
поклонимо Њеном лику. Богосло-
вима и свештеницима говорили смо
само један дио од многобројних мо-
литви којим смо се на начин досто-
јан њеној величини обратили Пре-
чистој Богородици о Видовдану.
Пјесник са Романије Миланко Бо-
ровчанин - Ромсок освојио је симпа-
тије дјеце која су за свој животни

који Господ никада није напуштао.
Ова година протиче у знаку обиље-
жавања 800. годишњице манастира
Хиландара и један дио програма по-
светили смо његовом имену. "У са-
мом броду светац до свеца, умјесто

пут изабрала Христов пут, а нару-
чито пјесма "Помоз Бог ти Романиј-
ска Лазарице" која је говорила о
значају цркве и вјере и њеној улози
у животу српског народа на Рома-
нији. Са својим изразитим тален-

том, јунаштом и захвалношћу што је он баш тај који ће преносити српска предања и традицију публици се представио млади гуслар, омиљено дијете Романије, Његош Пржуљ, чијом је пјесмом уједно завршен духовни дио програма.

Слободни дио програма био је испуњен шалјивим драмама и рецитацијама иза којих је била порука богословима, у чему се састојао циљ нашег доласка. Кулминацију је представљала драма „Комшије“ у интерпретацији тројице ученика

ред драме „Гарави сокак“ која је говорила о животу циганина, коме је у крви жудња за далеким друмовима, кућа стари шатор; данас су овдје сутра ко зна гдје, о „циганину који има два срца“, програм су проткале пјесме говорене од стране самих аутора. Гостовање хора Романијске Лазарице завршено је „Изокренутом причом“ Бранка Ћопића и поруком да када студенти и богослови заврше школу очи дјеце ће бити окренуте њима са надом да ће ствари вратити на своје мјесто.

основне школе, који судећи према њиховом извођењу нису били аматери, већ искусни глумци који су својим талентом задобили симпатије публике. Успјех су доживјеле представе „Двије прије“ и „Наследнице“ чији је садржај био трка за богаством и чежња човјекова за материјалним али које су у себи чувале поруку да то живот не чини. По-

О нашем успјеху највише свједоче сузе свештеника који су свој живот посветили дјечи, а сада видјели нешто сасвим ново. Видјели су препреке кроз које смо пролазили, а ипак смо успјели и у њима је оживило сазнање да ће богослови у будућности имати потпору у свом раду, а та потпора биће управо дјеца.

Милијана Којућ

ВИСОКОПРЕЧАСНИ ОЦИ ГОСПОДО ПРОФЕСОРИ ДУХОВНЕ АКАДЕМИЈЕ И БОГОСЛОВИЈЕ СТУДЕНТИ И БОГОСЛОВИ

Припала ми је изузетна част, да Вам се обратим, у име дјечијег хора цркве Романијске Лазарице. Прије годину дана почели смо са радом. Храм је из дана у дан посјећивало све више дјеце на свакодневним богослужењима. Посебно је молитвено када сва дјеца заједно говоре молитву Господњу - Оче наш. Као да нас блага рука Христова милује по нашим главама. Колико је пута Господ услишио и испунио наше молитве? Колико су пута и наши родитељи дошли са нама на молитву?

Временом, уз помоћ Божију, свако дијете је откривало по неку позитивну особину, дар и склоности које су до тада биле скривене у нама. Усавршавали смо их и при сваком покрету помињали име Господње. Успјевамо у томе јер имамо циљ, Господњу поруку и позив који је са нама: Пустите дјецу нека долазе мени и не браните им јер је таквих Царство Божије.

Иза сваке наше рецитације, иза сваке шалјиве драме, крије се наравоученије и порука која се на крају сажима у једно: ви сте као и ми у животу одабрали Христов пут. Пут тежак и трновит али преведан. На том путу ћете се спотичати и падати, али и устајати јер ће Господ бити са вама. Много тога је на овом свијету је изопачено, али ви сте земаљска војска Христова, ви ћете учавати и поправљати људе и постављати ствари на своје мјесто. Можда ће вам се на тренутке то учинити и сувише тешко, али нећете бити сами. Са вама ће бити Бог и невина дјеца која ће бити подршка и потпора у вашем раду. Та дјеца ће у вама видјети свог духовног оца коме ће моћи да се повјере и кажу своје проблеме и своје муке, а ви ћете им помагати и због тога ћете бити срећни. Ви сами знате да када једнога човјека спасите од гријеха да је то ваше велико дјело. Идите храбро путем Христовим, јер је Христос пут, истина и живот. Пружајте руке свима и помажите људима на путу спасења. Ми имамо ту руку и на томе смо благодарни Господу.

У име дјечијег хора Романијске Лазарице поздрав написала и прочитала:

Милијана Којућ

ПИСМО ИЗ РУСИЈЕ

Драги моји, Вера, Гордане, Саша и Игор.

Шаљемо вам велики поздрав. Љубимо вас њежно и јако. Такође јуно поздравља свима који нас се сећају, а које ми волимо. Ево решила сам да вам напишем о нашем животу зашто што се много променило. Сада живимо у селу код моје маме. Оставили смо ситан и сви смо дошли овде, зашто што је живети тамо постало јако тешко и немогуће. Сада сам се вратила својој кући, својој мајци. И овде је ипак тешко, али сад нисам сама; Заједно с њом смо решили неке своје проблеме. Дјеца овде иду у школу, уче добро; Лена је последња година. Њима се није долазило овамо. Њихова кућа је ипак

мо, тамо су им и другови, али они су већ одрасли и све схватају. Кућа нам је сада овде, а вријеме ће показати да ли је то предност. У граду немамо шта да радимо цијене су велике а ипак је остала

иста као и раније, не дају ни ипак (зараду) ни пензију, и у задње вријеме смо и гладовали. Али сада, хвала Богу, све је боље. Ја се бавим шивењем, илећењем. Сада је већ лакше. Зимус сам преживела велику и веома тешку операцију. Имала сам ошок-ошеклину у глави, лекари су рекли да је то на нервној основи. Децембар, јануар, фебруар и март ја сам била у болници. Моја мајка је дошла и била са дјецом. Операција је прошла добро и сада се добро осећам. Мени је Бог помогао. Сад имам проблема са Лениним здрављем у Јануару ће и њој урадити операцију. Надам се да ће све бити у реду. Много сам желела да овога љета дођем код вас али ми је испекао пасош, а за нови је потребан новац. И уопште ја се бојим да ми више нећемо моћи доћи код вас, ако се, свакако, вријеме не промјени на боље. Ми смо вас се много пожелели и хтели би све да вас видимо. Како је код вас, како здравље? Је ли се Саша оженио? Драги моји ви сте толико урадили за мене и моју дјецу, да ја не знам могу ли вам се икад одужити. А дошле молићу се Богу за вас, да код вас не буде проблема ни са здрављем и уопште ни са чим. Људа, сестра мога мужа, је остала у Вагдоску. И њој је сада веома тешко. Љењос је она била у Молдавији. Генину маму су отпремили (послали) у дом инвалида, зашто што је она ипак немоћна. А оцу је веома тешко да брине о њој. Њима ипак не ипак, а Људа тамо не може да живи. Све их жалим, срце хоће за њима да раскучне, али како да им ја помогнем, кад ја не знам хоћу ли имати снаге да своју дјецу подиђем. Следеће године Лена треба даље да се школује, али одакле средстава, када је и сада потребан свуда новац. Они су све већи, а ја сам од свих мања. Син Гена је слика свога оца, и сви су они и по карактеру као он. Свирају сви гитару, ијевају. Девећог фебруара су долазила дјеца из Русије и са њима је био Тоља Шкуро. Молио је да вас јуно поздравим. Он је у Русију, ради; Моја сестра Реза с породицом је у Волгданску, они сада помажу Људи, и ми јој ипак нечим повремено помоћемо.

Али зашто је само ипак о тешкоћама и проблемима? - некако ми лакше. Напиши ми како ви живите, све нас много интересује. Поздравите све, све од нас. Никада вас нећемо заборавити. Како су ваши родитељи желимо им добро здравље. Вера поздравља своју сестру Љубу у Немачкој и све остале. Напиши нам све о себи ја ћу жељно чекаати. И ево то је све. Желимо вас све много. Чекамо одговор, са dobrim жељама и по здравима.

ваши Котлови

Са овим писмом супруге руског добровољца (козачког пуковника) Генadiја Котова пострадаога у овом рату желимо покренути акцију ради прикупљања материјалне помоћи.

Прикупљена средства искористиће се за помоћ породици Котов, као и за путне трошкове доласка на гроб свог погинулог оца и супруга у Вишеград.

У том смислу: редакција ДАБАР прилаже 50 њемачких марака, ЦО Вишеград прилаже 50 њемачких марака.

Прилоге можете слати на редакцију Дабра, на име овлаштеног свештеника, протојереја Богдана Станишића.

ЦРКВА

Као што тело и глава сачињавају једног човека, тако су једно Црква и Христос... Као што је наше тело једно, мада се састоји из многих делова, тако и у Цркви сви ми сачињавамо једно тело; мада се она састоји из многих делова, но сви ти многи једно су тело, а глава је Христос.

* *
*

Не удаљавај се од Цркве, зато што нема ничег јачег од Цркве. Твоја нада је Црква, твоје спасење је Црква, твоје уточиште је - Црква. Она је виша од неба, шира од земље. Она никад не стари, него увек цвета...

(Златоуст)

МАЈКА

Зашто је Христос дао себе распети за грешнике? Зато што је у сваком грешнику видео неко добро под пепелом зла. Исто као што мајка, и само мајка, може да нађе неко добро и у најпропалијем сину свом и најпрљавијој ћерки својој.

Ај, браћо моја, поштујмо мајке, и своје и туђе. Јер свака је мајка по природи као мајка слична Христу Спаситељу, тим пре мајка хришћанка. Страдања матера за децу своју, телесна и душевна, заиста су слична страдањима Христовим за сав род људски, и тешко да можемо схватити љубав Христову према људима ако не познајемо љубав материнску, којој је она најсличнија.

Ејиској Николај

ХРИШЋАНИ

Ако си ти хришћанин, онда ти немаш свога града на земљи, јер зидао и творац нашег града је Бог (Јевр. 11,10). Ма стекли сву васелену, ипак ћемо остати у њој путници. Ми смо небу приписани, тамо ћемо да живимо (Флп. 3,20). Зато да не поступамо као деца: пренебрегавајући велико, дивимо се малом... (Златоуст).

Ко мени служи, за мном нека иде, и где сам ја, ти у слуга мој нека буде (Јов. 12,26).

Као што војник у свему слуша свога цара, па и живот свој за њега полаже, тако треба да чини хришћанин, војник Христов. За њега ће највећа добит бити, кад и живот свој за Христа положи, јер ће се удостојити највеће славе у царству небеском (Василије Велики).

**ЦРКВА ХРИСТОВА
МАЈКА СВИХ ХРИШЋАНА**

Црква Христова има узвишену, најузвишенију социјалну, моралну, религиозну и културну мисију у роду људском у свима временима. Она достојно врши ту своју мисију у времену и невремену, у миру и рату, у благостању и немаштини.

У цркви се успешно рекао бих најуспешније од свих институција којима људи располажу, врши богоуиновање и братимљење свих људи, обожење и охристовљење њихово, просветљење и освећење човекове душе. Црква је, уопште, најбогатија ризница духовних добара, пуноћа благодати, делилац светих тајни, ковчег Новог завета, хранитељница, свега божанског, дом у коме нас је Бог „благословно сваким благословом духовним на небесима кроз Исуса Христа; као што нас избра кроз Њега пре постања света, да будемо свети и праведни пред Њим у љубави, одредивши нас унапред кроз Исуса Христа себи на посинаштво, по угодној воље Своје, на похвалу славне благодати Своје, на похвалу славне благодати Своје, којом нас облагодати љубазноме, у коме имамо избављење крвљу Његовом, коју је преумножио у нама у свакој премудрости и разуму.

Ни једно људско здање није тако свето, као што је света Црква Христова, јер је она дом Бога живог и тело христа Његовог, „стуб и тврђава истине“. Нигде, на другом месту, нема таквог и толиког тихог пристаништа за људе на земљи, нигде мира и спокоја, као што га има у храму хришћанском. Нико нас тако успешно не опомиње на нашу пролазност, грешност и приземност, а да при томе не умањује наше достојанство и вредност, као што то чини црква Христова. Нико нас не позива к себи, тако нежно и тако дискретно, као што то чини наша Црква, и то својом лепотом и монументалношћу, својим богослужењима и молитвама, својим звонцима и кубетима, звонима и клепалима. И заиста, оно што су болнице за телеснеболеснике, а психијатријске клинике за душевне болеснике, то су цркве за грешнике и све смртнике. А мисија Цркве и лежи у томе да од грешника ствара светитеље, будући да њен Оснивач - Господ Исус Христос - сам каже: „Ја нисам дошао да позовем праведнике, но грешнике на покајање“ (Мат. 9:13).

ХРИСТОС

Христос је моје дисање, моја сила, моје богатство... Без Њега сви смо ми смртна игралишта сјете, живи мртваци, који смрде гресима.

Ти ниси запазио да би птица летела где нема ваздуха, да би делфин пливао где нема воде. Тако и човек без Христа не може ни ногу да подигне... (Григорије Богослов).

У коме живи Христос, у томе се и живот Христов показује, у томе се јавља Његово смирење, љубав, трпљење и кротост. Обитавање Христово у човеку не може да буде без дејства. Неминовно ће се кроз таквог човека показати дела, каква Христос хоће, као што се сунце показује кроз зраке, или као загрејана пећ топлоту, или као добро дрво кроз слатке плодове... (Тихон Задонски).

СЈЕЋАЊЕ

Борислав Росић
1994 - 1998

*Најуђроженији избјегли
вјерници у Добрунској ња-
рохији захваљују се К.С.С.
из Шћуићгарџа за Божић-
ни дар, новчану њомоћ.*

**На насловној страни:
Храм Св. Василија Острошког
у Вељинама подигнутог у току
рата; спреман за освећење**

НЕДЕЉНИ ГРИЈЕХ

Недјеља је, сеоска црква одзвања, својим умилним звоном позива народ на молитву. Видосав и Ранко кренули цркви, па свратише по Гојка. Чекаше, чекаше па пошто прође неко време кренуше јер га не би. Иду тако путем, кад гле, Гојко упрегао волове у саоне, ставио стожину и кренуо по сјено. Не могу Видосав и Ранко да се начуде. Ма је ли оно Гојко одборник или није? Је ли могуће да се и он „измирио“ и он почео неђељом да ради. А браћо, шта се ово дешава? Какво је ово вријеме? Видје Гојко своје комшије, постиди се. Стид га и неба и земље, а ето, нема куд, па прозбори: „Ето, Петрији дошли синови, куме и моле, навалили на мене да им помогнем. Ја се бранио: „Ама људи, света неђеља је, не смије се. Ја нећу. Скочили они, па ме заклеше, и ја немадок куд... Помолите се за мене грешног, браћо. Знам да сам морао бити чвршћи и Богу вјернији али сад је готово...“

Храм Богородичине цркве био је препун. Млада недеља. Сишли вјерни Срби са свих страна гора и пропланака да се Богу помоле и светом водичом напоје како је то вазда о младој неђељи.

Након свете службе стари прота скупи народ пред црквом, посједаше на ледину па се мало и окрепише. Запиткивали парохијани свога пастира о свачему а он их гледајући љупко покуцавао и сјетовао.

Враћајући се из цркве ни примјетили нисмо да се смркава. Већ мрак паде кад смо се приближавали Гојковој кући, на чијим се прозорима свјетло из далека виђело. Приђосмо кући и покуцасмо. Гојко скочи, позва нас унутра и сав радостан рече: „Ето, ми свршисмо посао иако је неђеља. Не-

ће се Бог љутити.“ Мене нешта убодје. Ја одговорих: „Бог с овим нема ништа а вићећемо шта ће од свега бити.“ Рекосмо му да га је звао прота. Он нас погледа, мало се љутну и ми кренусмо. Он и Петријини синови нас

испратише. Таман ми изашли испред куће кад угледасмо бакљу од Петријине штале. Призор да се заледиш. Штала гори, дим куља, стока риче, овце блеје. Наста пометња, трка, вриска: „Воде, воде...“ Изведоше из пламеном захваћене штале неким чудом стоку и овце и то је све што су спасили. Штала са два убачена сјена до темеља изгорела. Снуждио се Гојко и Петријини синови. Сви гледају у згариште. Гојко прошапута: „Боже, прости, грешан ти сам...!“

J. J. G.

ДАБАР

Билтен излази тромесечно

**С БЛАГОСЛОВОМ МИТРОПОЛИТА
ДАБРОБОСАНСКОГ Г. НИКОЛАЈА**

Главни и одговорни уредник:
Јеромонах Калистрат (Бобушић)

Технички уредник:
Јеромонах Јован (Гардовић)

Редакција:
*прошјер. Бојдан Сјанишић,
прошјер. Рајко Цејейковић,
прошјер. Милосав Видаковић,
прошјер. Момир Васиљевић,
Миомир Боровић, Миљан Пойић,
Злашко Бојдановић,
Слободанка Арамбасић*

Фотографије
Саша Савовић, Љубе Јакшић

Сарадници:
*Жељко Радовић, Теодора Пајун,
Рајко Боловић, Дејан Пузовић,
Младен Видаковић, Ненад Сјјејић*

Уредништво
и администрација:
**МАНАСТИР УСПЕЉА
ПРЕСВЕТЕ БОГОРОДИЦЕ
Добрун, Република Српска**

Адреса редакције:
**Манастир Добрун
31243 Мокра Гора**

Телефон:
(+381) 073/612-603

Рукописи и фотографије се не враћају

Тираж:
2000 примерака

Штампа:
**„ОСЛОБОЂЕЊЕ“ шtamпарија
„Мићо Соколовић“ Рођајица**

Рачунарска припрема штампе:
**Издавачка кућа „ДАБАР“
(Мирослав Радловић,
Виолета и Зоран Глушевић)**

Решењем Министарства информација
Републике Српске, број 01-280/96 од
12.07.1996. године, Билтен Манастира
Успења Пресвете Богородице
у Добруну под називом „Дабар“ је
уписан у Регистар јавних гласила
под редним бројем 152.